

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

**HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE ELEKTRONİK GENEL KURUL
TOPLANTILARI**

Yüksek Lisans Tezi

CEREN EYUBOĞLU

İSTANBUL, 2018

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SERMAYE PİYASASI VE TİCRATE HUKUKU

**HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE ELEKTRONİK GENEL KURUL
TOPLANTILARI**

Yüksek Lisans Tezi

CEREN EYUBOĞLU

Tez Danışmanı: DR. METE ÖZGÜR FALCIOĞLU

İSTANBUL, 2018

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SERMAYE PİYASASI VE TİCARET HUKUKU YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Tezin Adı: HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE ELECTRONİK GENEL

YERLİ TOPLANTILARI
Öğrencinin Adı Soyadı : Ceren EYUBOĞLU

Tez Savunma Tarihi : 23.05.2018

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından onaylanmıştır.

Doç. Dr. Burak KÜNTAY
Enstitü Müdürü
İmza

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğunu onaylarım.

Program Koordinatörü
İmza

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Tez Danışmanı

Doç. Dr. M. Özgür Kalkan

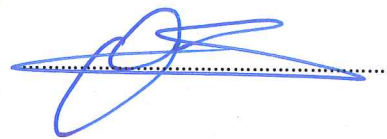
Üye

Prof. Dr. A. Necip Ortan

Üye

Doç. Dr. Sedat Ektem Cevrik

İmzalar

ÖZET

HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE ELEKTRONİK GENEL KURUL TOPLANTILARI

Ceren Eyuboğlu

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sermaye Piyasası ve Ticaret Hukuku

Tez Danışmanı: Dr. Mete Özgür Falcıoğlu

Mayıs 2018

Türk Ticaret Kanunu ile getirilen elektronik ortamda genel kurul toplantıları ile halka açık anonim şirketlerin yönetiminde oluşan güç boşluğunun giderilmesi amaçlanmıştır. Elektronik genel kurul toplantılarının güç boşluğunu gidermesinin yanı sıra maliyetlerin azaltılması gibi başka avantajları da olmuştur. Fakat teknolojik aksaklıklardan doğabilecek sorunlar bu tip genel kurulların dezavantajıdır.

Anahtar Kelimeler: Genel Kurul, Elektronik Ortamda Genel Kurullar, Sanal Genel Kurullar, Halka Açılma, Halka Açık Anonim Şirketler

ABSTRACT

ELECTRONIC GENERAL MEETINGS IN PUBLICLY HELD JOINT STOCK COMPANIES

Ceren Eyuboğlu

Bahçeşehir University Graduate School Of Social Sciences
Capital Markets and Commercial Law Master Program

Thesis Supervisor: Dr. Mete Özgür Falcıoğlu

May 2018

It is aimed to eliminate the power gap occurred in the management of publicly held joint-stock companies, with the general meetings held in the electronic environment introduced by the Turkish Commercial Code. Electronic general meetings also have other advantages, such as reducing costs, in addition to eliminate power gap. However issues can arise from technological disruptions,, are the disadvantages of such general assemblies.

Keywords: General Meeting, General Meetings in Electronic Environment, Virtual General Meetings, Go Public, Publicly Held Joint Stock Companies

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	viii
GİRİŞ	1
A. ANONİM ŞİRKETLERDE GENEL KURUL	4
I. GENEL OLARAK	4
II. GENEL KURULUN YETKİLERİ	8
1.GENEL OLARAK	8
2.GENEL KURULUN YETKİLERİNİN SINIRLARI	10
III. GENEL KURUL TOPLANTISININ TÜRLERİ	12
1.ÇAĞRILI VE ÇAĞRISIZ GENEL KURUL TOPLANTILARI	12
i. ÇAĞRILI GENEL KURUL TOPLANTILARI	12
ii. ÇAĞRISIZ GENEL KURUL TOPLANTILARI	13
2.OLAĞAN VE OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTILARI	14
i. OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI	14
ii. OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI	15
IV. GENEL KURUL TOPLANTISININ YERİ	16
V. GENEL KURUL TOPLANTI YETER SAYILARI	17
1.TOPLANTI YETER SAYILARI	18
2.KARAR YETER SAYILARI	21
VI. GENEL KURULUN İDARESİ VE ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI	22
VII. GENEL KURUL TOPLANTI GÜNDEMİ VE GÜNDEME BAĞLILIK İLKESİ	24
1.GÜNDEM VE HAZIRLANMASI	24
2.GÜNDEME BAĞLILIK İLKESİ	26
i. GENEL OLARAK	26
ii. GÜNDEME BAĞLILIK İLKESİNİN İSTİSNALARI	27
B. ELEKTRONİK GENEL KURUL	29

I. GENEL OLARAK	29
II. ELEKTRONİK GENEL KURUL TÜRLERİ	29
1.FİZİKİ GENEL KURULA ELEKTRONİK ORTAMDA KATILIM	29
2.SANAL GENEL KURULLAR	30
III. DÜNYADA ELEKTRONİK GENEL KURULLAR	30
1.KARŞILAŞTIRMALI HUKUK BAKIMINDAN ELEKTRONİK GENEL KURULLAR	31
i.FRANSA	31
ii. ALMANYA	33
iii.İNGİLTERE	35
iv. İSVEÇ	36
v. DANİMARKA	37
vi. ABD	38
vii. AVUSTRALYA	39
viii. İSVİÇRE	40
ix. NORVEÇ	41
x. AB	41
IV. ÜLKEMİZDE ELEKTRONİK GENEL KURUL UYGULAMASININ HUKUKİ ÇERÇEVESİ	43
1.TÜRK TİCARET KANUNU	44
2.SERMAYE PİYASASI KANUNU	46
i. ANONİM ŞİRKETİN HALKA AÇILMASI	47
ii. HALKA AÇILMA SÜRECİ	48
iii.HALKA AÇILMANIN SONUÇLARI	50
iv.HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERDE ELEKTRONİK GENEL KURUL TOPLANTISI ZORUNLULUĞU	50
3.DİĞER DÜZENLEMELER	51
i. ANONİM ŞİRKETLERİN GENEL KURUL TOPLANTILARININ USUL VE ESASLARI İLE BU TOPLANTILARDA BULUNACAK GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HAKKINDA YÖNETMELİK	51
ii. ANONİM ŞİRKETLERDE ELEKTRONİK ORTAMDA YAPILACAK GENEL KURULLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK	51

iii. ANONİM ŞİRKETLERİN GENEL KURULLARINDA UYGULANACAK ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİ HAKKINDA TEBLİĞ	54
iv. ANONİM ŞİRKET GENEL KURULLARI DIŞINDA ELEKTRONİK ORTAMDA YAPILACAK KURULLAR HAKKINDA TEBLİĞ	57
V. ELEKTRONİK GENEL KURULUN YARARLARI VE SAKINCALARI	57
1. ELEKTRONİK GENEL KURULUN YARARLARI	57
i. GENEL OLARAK	57
ii. TOPLANTIYA İLGİ VE KATILIMIN ARTMASI	58
a. İNTERNET KULLANIMI SEBEBİYLE İŞLEM KOLAYLIĞI	58
b. ELEKTRONİK ORTAMDA TEMSİLCİ ATAMA İMKANI	59
c. OY KAYDETME VE GÜNCELLEME İMKANI	60
d. TOPLANTIYA EŞ ZAMANLI KATILABİLME	60
e. YABANCI YATIRIMCIYA ULAŞMA İMKANI	61
iii. MALİYETİN AZALMASI	62
iv. ŞEFFAF NİTELİK KAZANMA	63
v. GÜVENLİK VE GİZLİLİK	64
2. ELEKTRONİK GENEL KURULUN SAKINCALARI	65
VI. TEMEL KAVRAMLAR	66
1. GÜVENLİ ELEKTRONİK İMZA	66
2. KAYITLI ELEKTRONİK POSTA	68
3. İNTERNET SİTESİ	69
4. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU	71
5. ELEKTRONİK GENEL KURUL SİSTEMİ	72
C. ELEKTRONİK GENEL KURULUN İŞLEYİŞİ	74
I. ELEKTRONİK GENEL KURUL ÖNCESİ YAPILACAK İŞLEMLER	74
1. GENEL OLARAK	74
2. GENEL KURUL ÇAĞRISI	75
i. ÇAĞRININ İÇERİĞİ	77
ii. ÇAĞRIYA YETKİLİ OLANLAR	79
a. YÖNETİM KURULU	79
b. PAY SAHİBİ	80
c. AZINLIK	80

d. TASFİYE MEMURLARI	82
e. KAYYIM	82
2. PAY SAHİPLERİNİN BİLGİLENDİRİLMESİ	84
3. PAY SAHİPLERİNİN YAPMASI GEREKEN HAZIRLIKLAR	84
II. ELEKTRONİK GENEL KURUL SIRASINDA YAPILACAK İŞLEMLER	86
1.GENEL KURUL TOPLANTISINA KATILACAKLARIN TESPİTİ VE HAZİRUN LİSTESİ	87
i. TOPLANTIDA BULUNMASI ZORUNLU OLAN KİŞİLER	87
ii. GENEL KURUL TOPLANTISINA KATILACAKLARIN TESPİTİ	88
a. PAY SAHİPLERİ	88
b. TEMSİLCİLER	90
c. DENETÇİLER VE YÖNETİM KURULU ÜYELERİ	92
d. BAKANLIK TEMSİLCİLERİ	94
e. İNTİFA HAKKI SAHİPLERİ	96
iii. ELEKTRONİK GENEL KURUL TOPLANTISINA KATILIM	98
a. ELEKTRONİK GENEL KURUL VASITASIYLA KATILIMCILAR ARASINDA EŞİTLİĞİN VE TARAFSIZLIĞIN ARTMASI	99
iv. ELEKTRONİK ORTAMDA GÖRÜŞ AÇIKLANMASI VE OY KULLANILMASI	100
a. OY HAKKI	102
b. OYDA İMTİYAZ	103
c. OY HAKKINDAN YOKSUNLUK	104
III. GENEL KURUL TOPLANTISINDA BİLGİ ALMA VE İNCELEME HAKKININ KULLANILMASI	105
1. GENEL OLARAK BİLGİ ALMA HAKKI	105
2. BİLGİ ALMA HAKKINI KULLANABİLECEK KİŞİLER	107
3. BİLGİ ALMA HAKKININ SINIRLANDIRILMASI	109
4. BİLGİ ALMA HAKKININ ELEKTRONİK GENEL KURUL TOPLANTISINDA KULLANILMASI	109
i. GENEL KURUL TOPLANTISI ÖNCESİ	110
ii. GENEL KURUL TOPLANTISI SIRASINDA	111

iii. GENEL KURUL TOPLANTISI SONRASI	112
IV. ELEKTRONİK GENEL KURUL SONRASINDA YAPILACAK İŞLEMLER	113
1.GENEL KURULDA ALINAN KARARLAR	113
2.GENEL KURUL TUTANAĞININ HAZIRLANMASI	114
3.GENEL KURUL TUTANAĞININ TESCİLİ VE İLANI	116
SONUÇ	117
KAYNAKÇA	120

KISALTMALAR

2004 CLERP 9	:Corporate Law Economic Reform Program Act 2004
AB	:Avrupa Birliği
ABD	:Amerika Birleşik Devletleri
AÜHFD	:Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Bakanlık	:Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
BTY	:Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcisi Hakkında Yönetmelik
BATİDER	:Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
BİST	:Borsa İstanbul
Bkz.	:Bakınız
BTİK	:Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
C.	:Cilt
CISA	:Certified Information System Auditor
E.	:Esas
E-İmza Direktifi	:13.12.1999 tarih ve 1999/93/EC AB sayılı Elektronik İmza Direktifi
E-İmza Tebliği	:Elektronik İmza ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğ
EGKS	:Elektronik Genel Kurul Sistemi

EGKS Tebliği	:Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ
EGKS Yönetmeliği	:Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik
EİK	:Elektronik İmza Kanunu
Elektronik İmza Yönetmeliği	:Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
Elektronik Kurullar Tebliği	:Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ
ESHS	:Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı
ESPKn	:2499 sayılı Eski Sermaye Piyasası Kanunu
ETTK	:6267 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu
e.t.	:Erişim Tarihi
EÜHFD	:Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
HD	:Hukuk Dairesi
HMK	:Hukuk Muhakemeleri Kanunu
Hissedarlar Direktifi	:Pay Senetleri Borsaya Kote Edilmiş Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Belirli Haklarının Kullanılmasına İlişkin Direktif
İnternet Sitesi Yönetmeliği	:Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik
İÜHFİM	:İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası

K.	:Karar
KAP	:Kamuyu Aydınlatma Platformu
KAP Tebliği	:Kamuyu Aydınlatma Platformu Tebliği
KEP	:Kayıtlı Elektronik Posta
KEP Yönetmeliği	:Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği	:Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesi ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ
m.	:madde
MED	:Muhasebe Enstitüsü Dergisi
MERSİS	:Merkezi Sicil Kayıt Sistemi
MKK	:Merkezi Kayıt Kuruluşu
MKS	:Merkezi Kaydi Sistem
MKK Yönetmeliği	:Merkezi Kayıt Kuruluşunun Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik
NaStraG	:Gesetz zur Namensaktie und zur Erleichterung der Stimmrechtsausübung
NRE	:La Loi Relative aux Nouvelles Régulations Economiques
S.	:Sayı
sf.	:Sayfa
SPK	:Sermaye Piyasası Kurulu
SPKn	:Sermaye Piyasası Kanunu

Sms	:Short message service
TBK	:Türk Borçlar Kanunu
TFRS	:Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TransPuG	:Gesetz zur weiteren Reform des Aktien-und Bilanzrecht, zu Transparenz and Publizitat
TÜBİTAK	:Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TTK	:Türk Ticaret Kanunu
TTSG	:Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi
UFRS	:Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
vb.	:ve benzeri
vd.	:ve devamı
Y.	:Yıl

GİRİŞ

Şirketler hukuku genel olarak bir veya birden fazla gerçek veya tüzel kişinin ticari faaliyette bulunmalarına yönelik oluşum ve ilişkileri düzenlemektedir. Şirketler hukukumuzun temel kaynağı 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'dur. Türk Ticaret Kanunu'nun yanı sıra şirketler hukukunu düzenleyen farklı kanunlar da mevcuttur. Örneğin, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, halka açık anonim şirketler özel kanun niteliği taşımaktadır. Sermaye Piyasası Kanunu halka açık anonim şirketlerde uygulanması zorunlu olan elektronik genel kurul toplantıları açısından özel bir kanun niteliği taşımaktadır. Türk Ticaret Kanunu, genel kurul toplantıları konusunda asıl kanun niteliğinde olduğundan, Sermaye Piyasası Kanunu'ndaki düzenlemelerde bir boşluk olması durumunda Türk Ticaret Kanunu hükümlerine bakılacaktır. Halka açık anonim şirketlerin genel kurul toplantıları konusunda Sermaye Piyasası Kanunu'nun özel kanun niteliği taşıması hususu Eski Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmemiştir. Bu durum ilk kez Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Anonim şirketler, Türk Ticaret Kanunu'nun 329 ile 563. maddeleri arasında düzenlenmiş olup bir veya birden fazla pay sahibi ile kurulabilirler ve halka açılabilme özelliğine sahiptirler. Bu durumda küçük tasarruf sahiplerinin birikimleri anonim şirketlerde toplanabildiğinden, anonim şirketler bir ülkenin ekonomisi için çok büyük önem taşımaktadırlar.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, anonim şirketlerin işleyişi ve organları konusunda çok sayıda önemli yenilik getirmiştir. Bu konuda getirilen en önemli yenilik ise, tezimizde detaylı olarak incelenecek olan elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantılarıdır.

Anonim şirketlerin haklarını kazanabilmesi ve kullanabilmesi için zorunlu organları bulunmaktadır. Bu organlar genel kurul ve yönetim kuruludur. Pay sahipleri iradelerini genel kurul toplantıları aracılığıyla ortaya koyarlar ve şirketin idaresine ilişkin haklarını, genel kurul toplantıları aracılığı ile kullanırlar. Pay sahipleri için genel kurul toplantıları çok büyük önem taşımaktadır. Bunun sebebi, pay sahiplerinin şirketin yönetimi ve ticaret hayatındaki yeri hakkında ancak genel kurul toplantılarına davet edildiklerinde ve yönetim kurulu tarafından bilanço ve kar-zarar hesapları incelemeye

sunulduğunda bilgi alma haklarının doğmasıdır. Genel kurul, yapısı gereği şirketin tüm pay sahiplerinden oluşmaktadır ve bu nedenle de şirketin; en geniş yetkilerle donatılmış olan organıdır. Genel kurul toplantılarında anonim şirket için önemli ve hayati kararlar alındığından pay sahiplerinin bizzat veya temsilci aracılığıyla toplantıya katılması çok büyük önem taşımaktadır. Bütün pay sahipleri veya onların temsilcileri genel kurul toplantısına katılma ve toplantı sırasında oy kullanma hakkına sahiptirler. Genel kurul toplantısında alınan kararların tamamı, olumsuz oy kullanan pay sahipleri dahil olmak üzere, bütün pay sahipleri için bağlayıcı nitelik taşıyacaktır.

Halka açık anonim şirketlerde genel olarak, pay sahibi sayısı çok fazla olduğundan, bütün pay sahiplerini toplantıya çağırarak ve fiziken orada olmalarını sağlamak neredeyse imkansız hale gelmiştir. Bu durum yönetsel açıdan büyük bir güç boşluğu doğmasına neden olmuştur. Bu nedenle de Türk Ticaret Kanunu ile halka açık anonim ortaklıklarda genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılması zorunlu kılınmış ve bu toplantılar için ikincil mevzuat düzenlemeleri yapılmıştır. Elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantıları için Türk Ticaret Kanunu'ndan sonra gelen en önemli kanun Sermaye Piyasası Kanunudur. Bu durum Türk Ticaret Kanunu'nun 414/2, 460/7, 499,5 ve 506/3 fıkralarında "Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri saklıdır" denilerek ifade edilmektedir. Böylece halka açık anonim şirketlerde, genel kurul toplantıları bütün pay sahiplerinin kolayca katılabileceği bir platforma taşınmış ve bütün pay sahiplerinin toplantıda alınacak kararlar üzerinde oy kullanarak hak sahibi olmaları kolaylaştırılmış ve sonuç olarak elektronik genel kurul toplantıları ortaya çıkmıştır.

Elektronik genel kurul toplantısı uygulaması ile, özellikle halka açık anonim şirketlerin yönetiminde oluşan güç boşluğunu önlemek amaçlanmıştır. Elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantılarına katılımın arttığı görüldüğünden, bu amacın gerçekleştirildiğini söylemek mümkündür. Elektronik genel kurul toplantısı katılımı artırıp güç boşluğunun dolmasını sağladığı gibi daha şeffaf bir yönetim şekli de sunduğundan, anonim şirketlerin tercih edilirliliğini de artırmıştır. Özellikle yabancı yatırımcılar tarafından tercih edilirliliğinin artması, ülke ekonomisinin gelişmesinde de çok büyük rol oynamaktadır.

Tez çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Genel kurul başlıklı birinci bölümde, genel kurul kavramı ele alınmıştır. Genel kurulun yetkileri ve türleri detaylı bir şekilde

incelenmiştir. Aynı bölümde genel kurulun çalışma usul ve esasları ile ilgili olarak mevzuat ve doktrin çerçevesinde inceleme yapılmıştır.

İkinci bölümde elektronik genel kurul toplantılarının Türk hukuku ve diğer hukuklarda incelemesi yapılmıştır. Dünyada elektronik genel kurul sistemini kullanan ve kullanmayan ülkeler ele alınmış ve ülkelerin kendi kaynaklarından incelemeler yapılmıştır. Türk hukuku çerçevesinde genel kurul toplantısının elektronik ortamda yapılmasının bir anonim şirkete ne gibi faydalar sağlayacağı belirlenmiş ve bu faydalar ele alınmıştır. Bunun yanı sıra elektronik genel kurullar ile ilgili temel kavramlar da bu bölümde açıklanmıştır.

Üçüncü ve son bölüm ise Türk Ticaret Kanunu ile getirilen ve uygulanmakta olan elektronik genel kurul toplantısının içeriğine ve işleyişine ilişkindir. Bu bölümde elektronik genel kurul toplantısı yapılmadan önce şirketlerin gerçekleştirmesi gereken prosedürler ve elektronik genel kurul toplantısı için yapacakları çağrılar şekli açıklanmıştır. Bunun yanı sıra toplantı sırasında anonim şirketlerin, pay sahiplerinin ve diğer katılımcılar tarafından yapılması gereken işlemler de incelenmiştir. Toplantı sonrasında yapılması gerekenler ve bilgi alma hakkı da bu kısımda düzenlenmiştir. Bilgi alma hakkı hem pay toplantı öncesinde, hem sırasında hem de sonrasında bilgi alma hakkı olmak üzere ayrı ayrı incelenmiştir.

Genel kurul toplantısında alınan kararlarının butlanı, iptali ve hükümsüzlük halleri fazla kapsamlı ve konu dışı olduğundan bu tez kapsamı dışında bırakılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

A. ANONİM ŞİRKETLERDE GENEL KURUL

I. Genel Olarak:

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun¹ 329. maddesine göre anonim şirket, "sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir." Bu madde Eski Türk Ticaret Kanunu²'nda anonim şirketi tanımlayan "bir unvana sahip, esas sermayesi muayyen ve paylara bölünmüş olan ve borçlarından dolayı yalnız mamelekiyle mesul bulunan şirkettir." maddesine paralel bir düzenlemedir. ETTK'daki madde yalnızca "bir unvana sahip" ibaresi çıkartılarak TTK'ya aynen alınmıştır denilebilir. Bu tanım hem evrensel anonim şirket kavramına uymaktadır, hem de halka açık olan ve olmayan anonim şirketleri kapsamaktadır. Aynı biçimde kamu sektörü ile özel sektörde çalışan ve özel hükümlere tabi olan anonim şirketleri de içermektedir³.

Anonim şirketler, tüzel kişiliği haiz ticaret şirketleridir. Tüzel kişilerin kişilik haklarını kazanabilme ve borçları yüklenebilmeleri bakımından idare ve temsil organları olması gerekmektedir⁴. Anonim şirketlerde, şirketin faaliyetleri bu organlar tarafından yerine getirilmektedir.

Anonim şirketlerin zorunlu organları genel kurul ve yönetim kuruludur⁵. Bu zorunlu organlar kanunda öngörülen yetki sınırları çerçevesinde görevlerini yerine getirirler. Genel kurul anonim şirketlerin karar organıdır⁶. Yönetim kurulu ise şirketin yönetim ve temsil organıdır⁷. Genel kurulun bir üst organ olup olmadığı doktrinde tartışmalı bir

¹ 14 Şubat 2011 tarihli ve 22846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

² 1 Ocak 1957 tarihinde yürürlüğe girmiş ve 50 yıldan fazla yürürlükte kalmış temel kanun niteliğine sahip 6762 sayılı Eski Türk Ticaret Kanunu'dur. Avrupa birliği müzakereleri çerçevesinde yeni gelişmeler ve Avrupa Birliği Ticaret Hukuku düzenlemelerine uyumlu bir çalışma sonucu değiştirilmiştir.

³ Ayrıntılı bilgi için bkz. TTK gerekçe.

⁴ PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, 5. Baskı, Ankara, 2017, sf. 349.

⁵ BİLGİLİ, F./ DEMİRKAPI, E., Şirketler Hukuku, Dora Yayınları, 9. Baskı, Bursa 2013, sf. 257; PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 349; ALTAŞ, S., Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketler, Seçkin Yayınları, 7. Baskı, Ankara, 2016, sf. 111; POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, Yeniden Yazılmış 13. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2014, sf. 329

⁶ BAHTİYAR, M., Ortaklıklar Hukuku, Beta Yayınları, 10. Baskı, İstanbul, 2015, sf. 144; POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 475.

⁷ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 475.

konudur. Bunun sebebi de bu durumun kanunlarda açıklanmamış olmasıdır. ÇAMOĞLU'na göre genel kurul bir üst organ değildir⁸. Oysa İsviçre Hukukunda bu durum borçlar kanununda düzenlenmiş ve genel kurula bir üst organ niteliği verilmiştir⁹. Bu durumda, genel kurul anonim şirketlerde bir üst organ değildir, fakat en geniş yetkili organdır denilebilir¹⁰.

Bu zorunlu organları arasında kesin bir iş bölümü vardır. İş bölümündeki bu kesin çizgiler de yine TTK ile getirilmiş olup ETTK'da bu konuda net bir ayırım yapılmamıştı. Anonim şirketlerde genel kurul, üst kurul niteliği taşımayan, anonim şirketin yönetimine ilişkin olarak devredilmez yetkileri bulunan, pay sahiplerinden oluşan ve pay sahiplerinin yönetsel haklarını kullandıkları karar organıdır¹¹. Farklı bir ifadeyle genel kurul toplantısında pay sahipleri, gündemdeki maddeler hakkında görüşlerini açıklar ve oy kullanarak genel kurulun yetkisi dahilindeki kararları alırlar¹². Genel kurul, anonim şirketlerin bütün pay sahiplerinin toplanarak, anonim şirket hakkındaki kararları aldıkları organdır.

Genel kurul; pay sahiplerinin¹³ katılımıyla oluşan ve yönetim kurulu üyelerinin seçimi, görevden alınması, ibrası, karın dağıtımı, esas sözleşmenin değiştirilmesi, sermayenin artırılması, şirketin finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun tasdiki gibi kanunla sadece kendisine tanınmış olan konularda karar alan organdır¹⁴. Genel kurul, bütün pay sahiplerinin aslen veya temsilci aracılığıyla katılabildiği tek organ niteliğindedir.

Genel kurul, tüzel kişiliğe sahip olsun veya olmasın kişi topluluklarına - örneğin dernekler, ticaret ortaklıkları, kat maliklerinin oluşturduğu birlikler- özgü bir organdır. Kişi ortaklıklarında genel kurul ortaklık üyelerinden oluşur¹⁵.

⁸ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 475.

⁹ BAHTİYAR, M., Ortaklıklar Hukuku, sf. 142-143.

¹⁰ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 475.

¹¹ ÇETİN, N., Ortaklık Haklarının Elektronik Ortamda Kullanılması, Doktora Tezi, Ankara, 2006, sf. 99.

¹² POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar ve Kooperatifler Hukuku, Adi Ortaklık, Ticaret Ortaklıklarına İlişkin Genel Hükümler, Kolektif, Komandit, Paylı Komandit, Limited, Anonim, Halka Açık Anonim ve Holding Ortaklıkları ile Kooperatif(Otaklıklar ve Kooperatifler Hukuku), İstanbul, 2012, sf. 477.

¹³ Pay sahipleri en basit tanımla, şirketlerde pay senetlerinin maliki olan kişilerdir denilebilir.

¹⁴ ALTAŞ, S., Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi, Seçkin Yayınevi, 4. Baskı, Ankara, 2017, sf. 23.

¹⁵ ÖZDİLEK, A. O., sf. 15.

Şirket için önemli konularda karar alma yetkisi genel kurula aittir¹⁶. TTK'nın 408. maddesinin 1. fıkrası da genel kurulun karar alma organı olduğunu teyit eder niteliktedir. Madde “*Genel kurul kanunda ve esas sözleşmede açıkça öngörülmiş bulunan hallerde karar alır.*” hükmünü haizdir. Fıkradaki “karar alır” ifadesi genel kurulun anonim şirketlerdeki karar organı olduğunu açıklamaktadır. Bunun yanı sıra yine TTK'nın 407. maddesinin gerekçesinde de bu durum “*Birinci fıkra genel kurulun, bir taraftan şirket işlerine ilişkin kararların alındığı bir iç organ olduğunu...*” denilmek suretiyle de açıklığa kavuşturulmuştur¹⁷.

Anonim şirketin genel kurulu zorunlu bir organ olmakla birlikte; sürekli faaliyet gösteren bir organ niteliğinde değildir. Genel kurullar, olağanüstü toplantılar hariç yılda yalnızca bir kez toplanır. Şirketin genel kurulu pay sahiplerinin yönetsel açıdan söz haklarının olduğu organdır¹⁸. Pay sahipleri, pay sahipliği haklarının en önemlileri olan öneride bulunma, konuşma, oy kullanma gibi haklar ancak genel kurul toplantılarına katılarak kullanabilir¹⁹.

Pay sahipleri veya onların temsilcileri, genel kurul toplantılarına katılmak için, esas sözleşmede aksine hüküm yoksa şirket merkezinin bulunduğu yerde toplanmalıdırlar. Bu durum aşağıda genel kurul toplantısının yeri başlığı altında detaylı olarak incelenecektir²⁰.

Genel kurulun şirketi temsil yetkisi yoktur. Anonim şirketi temsile yetkili organ TTK'nın 365. maddesinde de açıkça hükme bağlandığı üzere yönetim kuruludur. Farklı bir ifadeyle, genel kurulun anonim şirketi temsil yetkisi bulunmayıp, yalnızca karar alma yetkisi söz konusudur.

Anonim şirket genel kurulları ve yönetim kurulları gerçek ve tüzel kişilerden oluşabilir. Yönetim kurulu üyesinin tüzel kişi olması durumunda dikkat edilmesi gereken bir husus söz konusudur. Bu husus, bu tüzel kişinin kendisini bir gerçek kişi

---

¹⁶ **ÖZDİLEK**, A. O., Anonim Şirketlerde Genel Kurullara Elektronik Ortamda Katılım, Seçkin Yayınları, Ankara, 2017, sf. 15 ; **PULAŞLI**, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 350; **HAMAMCIOĞLU**, E./**BAHTİYAR**, M., Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, Beta Yayınları, İstanbul, 2014, sf. 3.

¹⁷ Bkz. TTK 407. maddenin 1. fıkrasının gerekçesi.

¹⁸ **GRUNDMANN**, S., European Company Law, Organization, Finance and Capital Markets, Antwerpen-Oxford, 2007, s. 247, Naklen, **FALCIOĞLU**, M. Ö., Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul, Yetkin Yayınları, 2016, sf. 33.

¹⁹ **TEKİNALP**, Ü., Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Değişiklikler ve İkincil Düzenlemelerle Güncelleştirilmiş 4. Bası, İstanbul, 2015, sf.1.

²⁰ Genel Kurul Toplantısının Yeri başlığı sf. 16

ile temsil ettirme zorunluluğudur²¹. Bu durum TTK'nın 359. maddesinin 2. fıkrasında *“Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilanın yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir.”* şeklinde düzenlenmiştir. Bu durumda genel kurul veya yönetim kurulunun tüzel kişi olan üyeleri adına yine bir gerçek kişi toplantıya katılacaktır.

Genel kurul pay sahiplerinin temel ve idari hakkı olan oy hakkının kullanıldığı organdır. Hukuki açıdan, genel kurul toplantılarının en önemli fonksiyonu pay sahiplerine, pay sahipliği haklarını kullanma ve özellikle de genel kurula bağlı yönetim haklarını kullanma imkânı sağlamasıdır²². Bu nedenle pay sahiplerinin genel kurul toplantılarında bizzat bulunmaları²³ veya kendilerini temsilci aracılığıyla temsil ettirmeleri ve oy haklarını kullanmaları zorunludur²⁴.

Genel kurula münhasıran tanınan yetkiler dikkate alındığında, genel kurul toplantılarında sadece şirketin yapısı, devamı ve faaliyet konusu gibi temel konularda karar alınabileceği söylenebilir²⁵.

Genel kurul anonim şirketler için bir iç organ niteliğindedir. Bu nedenle, genel kurul toplantılarında alınan kararlar, kural olarak, kendiliğinden üçüncü kişiler açısından hüküm doğurmayacaktır. Bu kararlar sadece anonim şirketin iç ilişkisinde hüküm ifade edecektir. Genel kurul toplantısında alınan kararlar, ancak yönetim kurulu tarafından uygulamaya konulduğunda anonim şirketin dış ilişkilerinde etkili olacaktır. Ancak istisnai bazı hallerde, genel kurul toplantılarında alınan kararlar yönetim kurulu

²¹ PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 349.

²² BEUTHEL, B., “Electronic Corporate Governance: Online and Virtual and Shareholder Meetings and Shareholder Participation in Switzerland and Germany” (Yayımlanmamış Doktora Tezi, University of St. Gallen Graduate School of Business Administration, Economics, Law and Social Sciences, 2006), sf. 7.

²³ Esas sözleşmesinde bu konuda düzenleme olan şirketlerde genel kurula online katılım da, bizzat bulunma olarak sayılacaktır. Zira TTK'nın 1527. maddesinin 5. fıkrasına göre anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fiziki katılmanın ve oy vermenin bütün sonuçlarını doğuracaktır. Kanun sisteminde pay sahiplerinin bir kısmının fiziki toplantıda bulunması sırasında bir kısmının online olarak toplantıya katılmasına izin verdiği görülmektedir. Bu şekilde yapılacak toplantılarda toplantı ve karar yeter sayıları hesaplanırken hem online hem de fiziki olarak katılanlar dahil edilerek hesap yapılmalıdır. Genel kurul toplantısına online katılma ve oy verme, fiziki katılma ve oy vermenin sonuçlarını aynen doğuracaktır. Yalnız genel kurul toplantısına online olarak katılmak isteyen pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri elektronik posta adreslerini şirkete bildirmekle yükümlüdür.

²⁴ BİLGİLİ, F./ DEMİRKAPI, E., Şirketler Hukuku, sf. 259.

²⁵ POROY, R./ TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar ve Kooperatifler Hukuku, sf. 292.

tarafından icra edilmeksizin kendiliğinden de sonuç doğurabilmektedir. Bu kararlara örnek olarak yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi, azledilmesi, şirket karının dağıtılması gösterilebilir.²⁶.

Anonim şirketlerde genel kurul, pay sahiplerinin veya temsilcilerinin usulüne uygun çağrı üzerine belirli bir gündemi görüşüp karara bağladığı, bilgi aldığı ve şirket işlerine ilişkin bazı haklarının kullanıldığı bir kuruldur²⁷. TTK'nın 423. maddesi uyarınca; genel kurul toplantısı sırasında alınan kararlar, toplantıya katılan veya katılmayan, olumlu veya olumsuz oy kullanan pay sahipleri, yönetim kurulu, diğer yöneticiler ve anonim şirket açısından bağlayıcı olacaktır. Genel kurulda alınan kararların sonuçlarına bakıldığında, bir hukuki işlem niteliği taşıdıkları söylenebilir²⁸.

Anonim şirketler çok pay sahipli olabileceği gibi yalnızca tek bir pay sahibinden de oluşabilir. TTK'nın 408. maddesinin 3. fıkrası, tek pay sahipli anonim şirketlerde, genel kurulun tüm yetkilerinin tek pay sahibine ait olacağını hükme bağlamıştır. Tek pay sahipli anonim şirketlerin genel kurul toplantılarında karar alınabilmesi için birden fazla pay sahibi olan anonim şirketlerde uygulanan tüm usul kurallarına uyulması gerekmektedir. Fakat genel kurul tek pay sahibinden oluşacağından toplantı çağrısına ilişkin kuralların uygulanması gerekmeyecektir²⁹. Tek pay sahipli anonim şirketlerde bu pay sahibi, genel kurulun tüm yetkilerine tek başına sahip olacaktır. Tek pay sahibinin genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerlilik kazanabilmeleri için yazılı olmaları şartı söz konusudur³⁰.

II. Genel Kurulun Yetkileri

1. Genel Olarak

Genel kurulun temel görevi karar almaktır. ETTK'da genel kurul ve yönetim kurulunun sahip olduğu yetkiler sayılmış olmakla birlikte, bu yetkiler kesin çizgilerle

²⁶ ÜÇİŞİK, G./ ÇELİK, A., Anonim Ortaklıkları Hukuku 1. Cilt, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, sf. 217.

²⁷ PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 350.

²⁸ TAMER, H., Anonim şirketlerde Pay Sahibinin Sözleşmesel Hakkı Genel Kurul Kararı ile İhlal Edilebilir mi?, sf. 6, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/373266> (e.t. 25.04.2018)

²⁹ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 523.

³⁰ KAYIHAN, Ş., Şirketler Hukuku, Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2015, sf. 172.

ayrılmamıştı³¹. ETTK'nın 360. maddesinde genel kurulun bir kısım yetkileri sayılmış ve diğer yetkileri de başka maddelerde düzenlenmişti. TTK düzenlemelerinde ise genel kurulun işlevi açıklanmış, görev ve yetkilerinin bir kısmı toplu olarak gösterilmiş ve böylece, genel kurul ile yönetim kurulu arasındaki görev ve yetki sınırlaması belirgin bir hale getirilmiştir³². TTK'nın 408. maddesinin 1. fıkrası uyarınca genel kurul kanunda veya esas sözleşmede açıkça öngörülmuş hallerde karar alacaktır. Böylece genel kurulun karar alabileceği hususlar TTK ile sınırlandırılmış olup, genel kurul yetkilendirilmediği bir konuda karar alamayacak hale getirilmiştir³³.

Anonim şirketin esas sözleşmesine hüküm eklenerek; kanun ile belirlenmiş yetkileri dışında başka yetkilerin de genel kurula verilmesi mümkündür. Fakat burada dikkat edilmesi gereken husus, genel kurulun esas sözleşme ile kanuna aykırı bir şekilde yetkilendirilemeyeceğidir³⁴.

Genel kurula özgülenmiş yetkilerin başka bir kişi veya organa devredilememesi esastır. Genel kurulun devredilemez yetkileri, TTK'nın 408. maddesinin 2. fıkrasında sayılmıştır. Bunların yanı sıra TTK'nın çeşitli hükümlerinde öngörülmuş görevler ve yetkiler de söz konusudur. 408. maddenin 2. fıkrasında ve TTK'nın diğer maddelerinde sayılmış devredilemez yetkiler aşağıdaki şekildedir;

- Esas sözleşmenin değiştirilmesi,
- Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, görev süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi, görevden alınmalar,
- Denetçilerin seçimi, kanunda öngörülen haller haricinde görevden alınmaları,
- Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, yıllık kar üzerinden tasarrufa, kar paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kara katılması dahil kullanılmasına dair kararlar alınması,

³¹ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 5.

³² ÜÇİŞİK, G./ ÇELİK, A., Anonim Ortaklıkları Hukuku 1. Cilt, sf. 229.

³³ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları , sf. 9.

³⁴ TTK'nın 408. maddesinin 1. fıkrasının gerekçesi;

“Genel kurul karar verme yetkisini kanundan ve kanun hükümleri çerçevesinde esas sözleşmeden alır. Esas sözleşme, anonim şirketin organlar yetki sistemini kuran yapısına ve organlar arasındaki kanunî işlev dağılımına aykırı bir şekilde genel kurulu yetkilendiremez; yönetim kurulu kendisine kanunla bırakılan, devredilemez yetkileri genel kurula nakledemez, onun onayına bağlayamaz. Genel kurul da diğer organlara ait devredilemez yetkileri kendisine çekemez. Yönetim kurulu da genel kurulun yetkilerini yüklenemez. Ayrıca denetleme işlevine ilişkin hiçbir yetki genel kurula ve yönetim kuruluna bırakılamaz. Onun tarafından kullanılamaz.”

- Kanunda öngörülen istisnalar dışında şirketin feshi
- Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı
- Birleşme, bölünme, tür değiştirme hakkında karar verme,
- Şirketin kendi paylarını iktisap edebilmesi veya rehin olarak kabul olunabilmesi için yönetim kuruluna yetki vermek
- Kanunda ve esas sözleşmede saklı tutulan konular hakkında karar almak.

Bu sayılan yetkilerin iki özelliği vardır. Bu özellikler, yetkilerin herhangi bir organa devredilememesi ve sınırlı olmamalarıdır. Ancak, bu sınırsızlık hakların ölçülü olarak kullanılmasıyla sınırlandırılmıştır³⁵.

Sınırsızlığın istisnaları; üçüncü kişilerin hakları, diğer organlara veya kişilere tanınmış olan münhasır yetkiler, azınlık hakları, bireysel haklar ve imtiyazlı paylardır. İlk olarak, genel kurul toplantısında alınacak bir karar üçüncü kişilerin hakları üzerinde etkili olamayacaktır, çünkü bu durum bir hak ihlali doğuracaktır³⁶.

Önemli diğer bir nokta, anonim şirketlerin diğer organlarının da devredilemez yetkilerinin olduğu ve bu yetkilerin de genel kurulca kullanılamayacağıdır. Böylece diğer organların münhasır yetkileri de korunmaktadır. Örneğin anonim şirketi denetleme yetkisi denetçilere kanunla verilmiş bir yetki olduğundan, genel kurulun denetçileri seçebilme yetkisi olsa bile şirketi doğrudan denetleme yetkisi yoktur³⁷.

Tek pay sahipli anonim şirketlerde bu pay sahibi, genel kurulun devredilemez tüm yetkilerine tek başına sahip olacaktır³⁸. Ancak yukarıda da açıkladığım üzere tek pay sahibinin genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerlilik kazanabilmeleri için yazılı olmaları gerekmektedir.

2. Genel Kurulun Yetkilerinin Sınırları

Yukarıda ifade ettiğim üzere; genel kurulun şirketin karar organı olması ve önemli birçok konuda karar almasına rağmen, yetkileri bazı sınırlamalara tabidir. BAHTİYAR bu sınırlamaları altı başlık altında toplamaktadır. Bu sınırlamalar; genel kurula açık

³⁵ Hakların ölçülülük ilkesinde kullanılması gerektiği Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 13. maddesinde 3.10.2001 tarihinde yapılan değişiklikle yürürlüğe girmiştir.

³⁶ PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 352.

³⁷ PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 352.

³⁸ BAHTİYAR, M., Ortaklıklar Hukuku, sf. 149, ÜÇİŞİK, G./ ÇELİK, A., Anonim Ortaklıkları Hukuku 1. Cilt, sf. 229.

yetki verilmeyen haller, yönetim kuruluna ve bağımsız denetçilere özgü yetkiler, imtiyazlı paylar, azınlık hakları, bireysel haklar ve üçüncü kişilerin haklarıdır³⁹. Bu sınırlamaların yanı sıra şirketin amacı ve konusu da genel kurulun yetkilerinin kullanım alanını sınırlamaktadır.

Ayrıca genel kurul toplantısında alınabilecek kararlar, tüzel kişiliğin ehliyetiyle sınırlandırılmıştır. Başka bir ifadeyle, genel kurul toplantılarında alınan kararlar, şirketin dışındaki üçüncü kişileri veya başka şirketleri etkileyecek nitelikte olamayacaktır. Kanaatimce bunun sebebi, genel kurulun bir iç organ olmasıdır.

Genel kurulda alınacak kararlar ile üçüncü kişilerin hakları etkilenemeyecektir çünkü bu durum üçüncü kişilerin kazanılmış hakları açısından ihlal niteliği taşımaktadır⁴⁰. Örneğin, şirket ve üçüncü kişiler arasında yapılan bir sözleşme genel kurulda alınan karar ile tek taraflı olarak feshedilemeyecektir. Feshedilse bile bu durum üçüncü kişiler açısından sonuç doğurmayacaktır⁴¹.

Genel kurul, şirketin diğer organlarına, yani yönetim kuruluna ve denetçilere verilen yetkileri kullanamayacaktır. Örneğin kanunla yönetim kuruluna verilmiş olan şirket defterlerinin tutulması ve şirketin dışarı karşı temsili yetkileri genel kurulca kullanılamayacaktır. Aynı şekilde genel kurul denetçiyi seçebilecek fakat şirketi doğrudan denetleyemeyecektir⁴².

Azınlık hakları da genel kurulun karar alabileceği konuları sınırlamaktadır. Azınlık haklarının ve pay sahiplerinin bireysel haklarının genel kurul toplantısında alınacak bir kararla ihlal edilmesi durumunda genel kurulun aldığı kararın iptali istenebilecektir⁴³.

Ayrıca imtiyazlı paylar da genel kurulun yetkilerini sınırlandırmaktadır. Esas sözleşme ile bazı pay sahiplerine, pay sahipliği hakları haricinde bazı haklar verilebilir. Bu durumda bu pay sahipleri imtiyazlı pay sahibi⁴⁴ olacaktır ve genel kurul imtiyazlı pay sahiplerinin onayları olmadan bu hakları üzerinde tasarrufta bulunamayacaktır⁴⁵.

---

³⁹ Bkz. **BAHTİYAR**, Ortaklıklar Hukuku, sf. 150-153.

⁴⁰ **PULAŞLI**, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 352.

⁴¹ **ÖZER**, I., Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Ve Genel Kurulun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2006, sf. 16.

⁴² **PULAŞLI**, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 352.

⁴³ **PULAŞLI**, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 352.

⁴⁴ TTK'nın 478. maddesinin 2. fıkrasına göre; imtiyaz; kâr payı, tasfiye payı, rüçhan ve oy hakkı gibi haklarda, paya tanınan üstün bir hak veya kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkıdır.

III. Genel Kurul Toplantısının Türleri

Genel kurul toplantıları çağrılı ve çağrısız olmak üzere de ikiye ayrılırlar. Çağrısız genel kurul toplantıları da tıpkı çağrılı genel kurul toplantıları gibi toplanır. Çağrısız genel kurul toplantılarında, tıpkı çağrılı genel kurul toplantılarında olduğu gibi toplantı yeter sayısı oluşturulduğu sürece karar alınabilir.

TTK'nın 409. maddesi uyarınca; genel kurul toplantıları olağan ve olağanüstü genel kurul olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bu iki genel kurul toplantısı türü arasında, alınan kararların niteliği açısından hiç bir fark yoktur. Bunların yanı sıra tam olarak bir tür sayılmamakla birlikte imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantısı⁴⁶ da vardır.

1. Çağrılı ve Çağrısız Genel Kurul Toplantıları

i. Çağrılı Genel Kurul Toplantıları

Kural olarak genel kurul toplantıları çağrılı yapılmaktadır. Çağrı usulüne uyulmadan yapılan genel kurul toplantılarında, alınan kararlar iptal hükmüne tabi olacaklardır⁴⁷. Genel kurul toplantısına çağrı usulü aşağıda genel kurul çağrısı başlığı altında detaylı

Bunların yanı sıra başka bir hak da imtiyaza konu olabilir. (POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 569)

⁴⁵ PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 352.

⁴⁶ İmtiyazlı paylardan veya pay gruplarından söz edilebilmesi için, bir pay grubunun diğer pay grup ya da gruplarına nazaran pay sahipliği hakları, yani pay sahipliği hakları itibarıyla farklılıklar ve hatta üstünlükler içermesi gerekmektedir (KİRTİL, N., Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Pay Sahipleri Genel Kurulu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2004, sf. 13). Bazı paylara imtiyaz tanınması, ilk esas sözleşmeye hüküm konulması veya esas sözleşmede değişiklik yapılması ile mümkün olur. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu ile ilgili düzenleme yapılmasında amaç, imtiyaz tanınan pay sahipleri hakkında onların iradesi olmaksızın yapılacak değişikliklerin önüne geçmektir. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantısı, genel kurul toplantısı değildir, fakat genel kurul esasları geçerlidir. İmtiyazlı payların bulunduğu şirketlerde, genel kurulun imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını sınırlayacak tarzda esas sözleşmeyi değiştirmeye karar vermesi halinde, TTK'nın 454. maddesine göre, esas sözleşme değişikliği kararını onaylamak için sadece imtiyazlı pay sahiplerinin katılımıyla yapılan toplantılardır. Genel kurulun imtiyazlı pay sahipleriyle ilgili kararı varsa bu karar görüşülür. Sadece imtiyazlı pay sahipleriyle yapılır. Bununla birlikte imtiyazlı payları temsil eden sermayenin en az %60'ına sahip olan imtiyazlı pay sahiplerinin veya onların temsilcilerinin toplantıda hazır bulunması gerekir. Toplantıda temsil edilen payların çoğunluğuyla karar alır. Aynı zamanda imtiyazlı pay sahiplerinin %60'ı toplantıya katılmazsa veya toplantıda temsil edilen payların çoğunluğuyla karar alınamazsa da, genel kurulun kararı onaylanmış sayılacaktır.

⁴⁷ BİLGİLİ, F/ DEMİRKAPI, E., Şirketler Hukuku, sf. 271.

olarak incelenecektir⁴⁸. Genel kurul toplantılarının çağrı ile yapılmasının tek istisnası çağrısız yapılan genel kurul toplantılarıdır.

ii. Çağrısız Genel Kurul Toplantıları

TTK'nın 416. maddesinin 1. fıkrası hükmüne göre; bütün pay sahipleri, aralarından biri itiraz etmediği sürece, toplantının yapılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla çağrıya ilişkin usule uyulmaksızın genel kurul olarak toplanabilir ve toplantı yeter sayısı var olduğu sürece karar alınabilir. Bu şekilde yapılan genel kurul toplantılarına çağrısız genel kurul toplantısı denilmektedir⁴⁹.

Çağrısız genel kurul toplantılarında yalnızca çağrı prosedürünün uygulanmamasına izin verilmiş olup, toplantının geçerliliği için diğer tüm zorunlu prosedürlere uyulması gerekmektedir. Özellikle de aile tipi anonim şirketlerde yaygın olarak kullanılan bu usulde, çağrıya ilişkin olan hükümler hariç genel kurul toplantısının yapılmasına ilişkin bütün hükümler uygulanır.

Çağrısız genel kurul toplantılarında gündeme bağlılık kuralı işlemez. TTK'nın 416. maddesi uyarınca, bu tür toplantılarda sermayenin yüzde yüzünün asaleten veya temsilci aracılığıyla, toplantıda bulunması durumunda gündeme oybirliği ile madde eklenebilecektir. Bu hususun aksine esas sözleşme hükümleri geçersiz olacaktır.

Bu durumda, çağrısız yapılabilen genel kurul toplantıları sermayenin yüzde yüzünün asaleten veya temsilci aracılığıyla toplantıda hazır bulunduğu ve toplantının çağrısız yapılmasına kimsenin itiraz etmediği toplantılardır diyebiliriz. Çağrısız yapılan genel kurul toplantıları ancak yüzde yüzlük yeter sayı korunduğu sürece devam eder⁵⁰.

Çağrısız genel kurul toplantısında alınan kararların geçerliliği için, BTY'nin 32. maddesinin 1. fıkrasında sayılmış olan, bakanlık temsilcisinin bulunması zorunlu olan şirketler açısından, toplantıda bakanlık temsilcisinin toplantı süresince hazır

⁴⁸ Genel Kurul Çağrısı başlığı sf. 78

⁴⁹ Çağrısız genel kurul hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **PULAŞLI, H.**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 349; **BAHTİYAR**, Ortaklıklar Hukuku, sf. 162-163.

⁵⁰ **ÖZDİLEK, A. O.**, sf. 39.

bulunması, toplantı tutanağını imzalaması ve kararların toplantı tutanağına geçirilmiş olması gerekmektedir⁵¹.

TTK’da çağrısız genel kurul toplantısındaki karar yeter sayıları ile ilgili bir hüküm bulunmamaktadır. Bu durumda genel hüküm olan TTK’nın 418. maddesinin 1. fıkrası geçerli olacak ve hazır bulunanların oy çoğunluğu ile karar alınacaktır⁵².

Tek pay sahipli anonim şirketlerde genel kurul tek pay sahibinden oluşacağı ve bu pay sahibi genel kurulun tüm yetkilerine sahip olacağı için tek pay sahipli anonim şirketlerde genel kurulun çağrısız olarak yapılması mümkündür.⁵³

2. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul Toplantıları

i. Olağan Genel Kurul Toplantısı

Her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde, yılda en az bir defa yapılan toplantısına olağan genel kurul toplantısı denir⁵⁴. Olağan genel kurul toplantısının yapılacağı zamana ilişkin hüküm bir düzen kuralıdır. Bu nedenle toplantının daha sonra yapılmış olması, o genel kurul toplantısında alınan kararların geçerliliğini etkilemeyecektir. Ancak genel kurul toplantısının zamanında yapılmamasından dolayı şirket veya pay sahiplerinin zarara uğraması söz konusu olursa genel kurul toplantısına çağrı yapmakla görevli kişilerin sorumluluğu doğacaktır⁵⁵.

Olağan genel kurul toplantısının tanımı ne TTK’da ne de Sermaye Piyasası Kanunu’nda⁵⁶ yer almamaktadır. Buna karşın Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcisi Hakkında Yönetmelik⁵⁷’in 5. maddesinin 1. fıkrasında; “*Olağan genel kurul toplantıları, şirket organlarının seçimine, finansal tablolara, yönetim*

⁵¹ MOROĞLU, E., Anonim Ortaklıkta Genel Kurul kararlarının Hükümsüzlüğü, On İki Levha Yayınları, 8. Baskı, İstanbul, 2017, sf. 121.

⁵² POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 478.

⁵³ AYDOĞAN, F., Tek Kişi Ortaklığı, İstanbul, 2012, sf. 271, PULAŞLI, H., Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Tek Ortaklı Sermaye Şirketleri ve Buna İlişkin Bazı Özel Durumlar, Regesta, S. 1, 2011, sf. 18.

⁵⁴ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 477.

⁵⁵ KARAHAN, S., Şirketler Hukuku, Mimoza Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 2013 sf. 520.

⁵⁶ 30.12.2012 tarih ve 28513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

⁵⁷ 28 Kasım 2012 tarihli ve 28481 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

kurulunun yıllık faaliyet raporuna, karın kullanım şekline, dağıtılacak kar ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemlerini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakereler yapmak ve karar almak üzere her hesap dönemi sonunda yapılan toplantılardır.” olarak tanımlanmıştır.

Yönetim kurulu, genel kurulu olağan toplantıya çağırarak yükümlüdür. TTK'nın 409. maddesinin 1. fıkrasında da yine, BTY'deki tanıma benzer bir açıklama yer almaktadır. Bu hükümde *“Bu toplantılarda, organların seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, karın kullanım şekline, dağıtılacak kar ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakere yapılır, karar alınır.”* denilmektedir.

Olağan genel kurul toplantıları, toplantı yeter sayılarının sağlanamaması nedeniyle toplanamayabilir ya da toplandığı halde talep üzerine ertelenebilir. Genel kurul toplantısının ertelenmesi durumunda yapılan ikinci genel kurul toplantısı da yine olağan genel kurul toplantısı niteliği taşıyacaktır⁵⁸.

ii. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı:

Olağan genel kurul toplantıları haricinde gerekli görülmesi halinde yapılan genel kurul toplantılarına olağanüstü genel kurul toplantısı denir. Olağanüstü genel kurul toplantıları gerektiği hallerde yapılacağından, gündemlerinin önceden belirlenmesi mümkün değildir. Olağanüstü genel kurul toplantısının belirli bir zamanı yoktur, gerektiği takdirde her zaman yapılabilir.

Olağanüstü genel kurul toplantılarının tanımı TTK'da yapılmamıştır. Bu tanımda BTY'ye bırakılmıştır. BTY'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının b bendinde yapılmış olup; *“Olağanüstü genel kurul toplantısı; şirket için lüzumu halinde veya zorunlu ve ivedi sebepler çıktığı takdirde yapılan ve gündemini toplantı yapılmasını gerektiren sebeplerin oluşturduğu toplantıdır.”* şeklindedir.

Yönetim kurulu üyelerinin istifa etmesi, ölümü, yetkilerini kötüye kullanması vb.

---

⁵⁸ **YİĞİT**, İ., Anonim Ortaklık Genel Kurulunun İşleyişi ve Ortaya Çıkan Sorunlar, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2005, sf. 11.

şirket açısından büyük önem taşıyan gelişmelerin ortaya çıkması hallerinde, en kısa süre içerisinde genel kurulun toplantıya çağrılması ve gerekli kararların alınması gerekecektir. Bu gibi durumlar olağanüstü genel kurul toplantısına gerek duyulan hallere örnek olarak gösterilebilir.

Olağanüstü genel kurul toplantılarının, gündem maddeleri ve zamanı çağrısı yapan tarafından belirlenecektir⁵⁹. Olağanüstü genel kurul toplantıları belli bir gündemin görüşülmesine ihtiyaç duyulması halinde yapılacaktır. Olağanüstü genel kurul toplantılarının gündeminin önceden belirlenmesi ve duyurulması gerekir. Bu toplantılarda gündeme bağlılık ilkesine uyulması zorunludur. Bunun sebebi olağanüstü genel kurul toplantılarının, olağan genel kurul toplantıları gibi yapılmaması ve yalnızca belirli bir konunun görüşülmesi amacıyla toplanılmış olmasıdır.

IV. Genel Kurul Toplantısının Yeri

TTK'nın 409. maddesinin 3. fıkrası uyarınca; esas sözleşmede aksine bir hüküm yoksa genel kurul toplantısı şirket merkezinin bulunduğu yerde yapılacaktır. Bu düzenlemede yer alan şirket merkezinin bulunduğu yer ifadesi açık bir kavram değildir. BTY'nin 8. maddenin 1. fıkrasında ise daha detaylı bir düzenleme yapılmış olup, genel kurul toplantısı şirket merkezinin bulunduğu mülki idare birimi sınırları içerisinde yapılacağı düzenlenmiştir. Eğer toplantının hangi adreste yapılacağı esas sözleşmede özel olarak belirtilmemişse, çağrısı yapanın toplantının yerini de belirlemesi ve toplantı çağrısında bu yeri bildirmesi gerekir.

Esas sözleşmede genel kurul toplantısının şirket merkezi dışında bir yerde yapılabileceğine ilişkin açık hüküm olabilir. Böyle bir durumda, genel kurul toplantısı çağrısı yapan kişinin bildirdiği yerde de yapılabilir⁶⁰. Bildirilen yer tereddüde bırakmayacak şekilde açıklanmış olmalıdır.

Bunun yanı sıra genel kurul toplantısının yurtdışında yapılmasına engel teşkil eden bir hüküm olmadığından, genel kurul toplantısının yurtdışında yapılabilmesi de mümkündür. BTY'nin 8. maddesinin 2. fıkrasına göre; genel kurul toplantısının yurtdışında yapılabilmesi için bu hususun şirket esas sözleşmesinde açıkça düzenlenmiş olması gerekmektedir.

⁵⁹ **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 477.

⁶⁰ **HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M.**, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 34.

KARAHAN'a göre, toplantı yerinin seçimi nedeniyle bazı pay sahiplerinin haklarının dürüstlük kuralına göre ihlal edilmesinin söz konusu olması durumunda, genel kurul toplantısında alınan kararların iptali mümkün olabilecektir⁶¹.

Bu tezin konusu olan elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantılarında ise, genel kurul toplantısı belirli bir yerde yapılacak ve bu toplantı elektronik genel kurul sistemi⁶² üzerinden yayınlanacaktır. Bu durumda genel kurul toplantısının yapılacağı yer, kanunda belirlenen ve yukarıda sayılmış olan yerlerden birisi olabilir.

Kanaatimce halka açık anonim şirketlerin elektronik ortamda yapacakları genel kurul toplantılarının yerinin seçilmesinde dikkat edilmesi gereken husus, genel kurul toplantı yerinde, genel kurul toplantısının yayınlanabileceği teknik düzeneğin kurulmuş olmasıdır.

V. Genel Kurul Toplantı Yeter Sayıları

Anonim şirketlerde genel kurul toplantısı yapılabilmesi için şirketin esas sermayesinin belirli bir bölümünü temsil eden pay sahiplerinin asaleten veya temsilci aracılığıyla genel kurul toplantısında hazır bulunmaları zorunlu kılınmıştır. Bunun yanı sıra geçerli bir genel kurul kararı alınabilmesi için de gündemde yer alan somut bir konunun lehinde belirli bir sayıda oy kullanılması gerekmektedir⁶³.

Genel kurullarda alınan kararlar bütün pay sahipleri için bağlayıcı nitelik taşıyacaktır. Farklı bir ifadeyle, bir pay sahibi toplantıya katılmamış veya toplantıda alınan karar için olumsuz oy kullanmış bile olsa yine de alınan karar o pay sahibi için de bağlayıcı olacaktır. Bu nedenle de toplantı yapılabilmesi ve karar alınabilmesi için ayrı ayrı yeter sayılar söz konusudur. Bu yeter sayılar kanunla düzenlenmiş olup, ilk toplantıda bu yeter sayılara ulaşılamaması durumunda karar alınamayacaktır. Fakat sonraki toplantılarda yine bu yeter sayılara ulaşılamaması durumunda kanun daha düşük yeter sayıları da yeterli görmüştür. TTK ile belirlenen yeter sayılar, anonim şirket esas

---

⁶¹ KARAHAN, S., sf. 497.

⁶² Genel kurul toplantısını yapacak şirketin, bu şirketin ortaklarının veya toplantıya katılma hakkı olan kişilerin ve bu hak sahiplerinin temsilcilerinin işlem yapacağı bilişim sistemidir. **KESER BERBER, L./YAYLA, Ü.**, Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, Regesta, C. 2, S. 3, 2012/3, sf. 38. Bundan sonra kısaca "EGKS" olarak anılacaktır.

⁶³ **TEOMAN, Ö.**, Yeni Türk Ticaret Kanunu ile Yürürlük Kanunu'nun Anonim ve Limited Ortaklık Genel Kurullarında Toplantı Nisabı Aranmayacağını Öngören Hükümleri, Regesta, C. 2, S. 2, 2012/2, sf. 5.

sözleşmesi ile ağırlaştırılabilir fakat asla hafifletilemez. Örneğin; anonim şirket esas sözleşmesine hüküm eklenerek, karar yeter sayısı oybirliği haline bile getirebilir⁶⁴.

Toplantı yeter sayıları toplantıların türlerine göre değişiklik göstermeyecektir. Bu sayılar toplantıda alınacak kararın niteliğine göre belirlenir. Yeter sayılar toplantının yapılabilmesi için toplantı yeter sayısı ve toplantıda karar alınabilmesi için karar yeter sayısı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

1. Toplantı Yeter Sayıları:

Genel kurul toplantılarında, toplantı yeter sayısı esas veya çıkarılmış sermayeye göre belirlenecektir. Esas sözleşmede değişiklik gibi bir kısım kararların alınabilmesi, özel toplantı yeter sayılarını gerektirmektedir. Bunun haricindeki kararların alınabilmesi için gereken toplantı yeter sayısına olağan işlerde toplantı yeter sayısı denilebilir. Olağan işlerde toplantı yeter sayısı; TTK'nın 418. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenmiştir. Bu düzenleme uyarınca olağan işlerde toplantı yeter sayısı sermayenin en az dördte birine sahip pay sahipleri veya onların temsilcilerinden oluşmaktadır. Bu pay sahiplerinin elektronik ortamda yapılacak olan genel kurul toplantıları hariç olmak üzere, toplantının yapılacağı yerde hazır bulunmasıyla olağan işlerdeki toplantı yeter sayısı oluşturulmuş olur. Elektronik ortamda yapılacak olan genel kurul toplantılarında da yine aynı toplantı yeter sayılarının oluşturulması gerekmektedir. Fakat elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantısında bütün pay sahiplerinin genel kurulun yapılacağı yerde hazır bulunması gerekmemektedir.

Toplantı yeter sayısının genel kurul toplantısı boyunca muhafaza edilmesi gerekmektedir. Yeter sayının korunması, yeni kanunla getirilen bir hüküm olup⁶⁵, hükmün uygulanma şekli doktrinde tartışmalıdır. Birinci görüşe göre, yeter sayı bozulmadan önce alınan kararlar geçerli sayılacaktır. İkinci görüşe göre ise yeter sayı toplantı sürecinde bozulduğu anda o toplantıda alınmış bütün kararlar yok hükmünde olacaktır⁶⁶.

⁶⁴ SPKn'nin 29. maddesine göre kanundaki yeter sayıları hafifleten esas sözleşme hükümleri geçersiz olacaktır.

⁶⁵ TTK'nın 418. maddesinin 1. fıkrasında "...Bu nisabın toplantı süresince korunması şarttır. ..." denilmektedir.

⁶⁶ Toplantı yeter sayısının toplantı sürecinde muhafaza edilmesi hakkındaki tartışma ile ilgili detaylı bilgi için bkz. **BAHTİYAR**, M., Ortaklıklar Hukuku, S. 177-178.

İlk toplantıda sağlanması gereken yeter sayı olan sermayenin dörtte birinin mevcut olmaması durumunda, genel kurul yeniden toplantıya çağırılır. İkinci toplantı, yapılamayan toplantıdan en geç bir ay içerisinde, aynı yer ve saatte yapılacak ise, ikinci bir davet veya toplantı çağırısına gerek yoktur⁶⁷. Yapılan ikinci genel kurul toplantısına katılan pay sahiplerinin sermaye miktarı ne olursa olsun yeter sayı aranmamaktadır. Bunun anlamı tek bir pay sahibi bile katılsa yine de toplantı yapılabileceğidir. Bu toplantı nisabı adi nisap olarak adlandırılır. Fakat birinci toplantı yeter sayıların sağlanamaması nedeniyle yapılamaması halinde yapılacak ikinci toplantının gündemi birinci toplantı ile aynı değilse; yani gündeme eklemeler yapılmış ise bu yeni bir toplantı sayılacak ve yine birinci toplantıdaki yeter sayılar aranacaktır⁶⁸. Genel kurul toplantı yeter sayıları sağlanamaz veya sağlanır fakat genel kurul toplantısının ertelenmesi dışında karar alınamazsa, yapılacak ikinci genel kurul toplantısında bu yeter sayılar aranmayacak ve mevcut oyların çoğunluğu ile de karar alınacaktır. Tek ortaklı anonim şirketlerde birden fazla toplantı yapılmaz, ilk toplantıda tek pay sahibi toplantının yapılacağı yer ve saatte hazır bulunmalıdır.

Esas sözleşme değişikliklerinde aranan toplantı yeter sayıları TTK'nın 418. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen yeter sayılardan farklılık göstermektedir. Bu yeter sayılar ayrıca genel esas sözleşme değişiklikleri ve özel esas sözleşme değişikliklerinde de farklılık göstermektedir.

Genel esas sözleşme değişikliklerinde⁶⁹ aranan toplantı yeter sayıları da anonim şirketin pay sahibi sayısına göre farklılık göstermektedir. Pay sahibi sayısı birden fazla olan anonim şirketlerde genel nitelikte bir esas sözleşme değişikliği yapılabilmesi için

---

⁶⁷ PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 361.

⁶⁸ ÜÇİŞİK, G./ ÇELİK, A. Anonim Ortaklıkları Hukuku 1. Cilt, sf. 273.

⁶⁹ PULAŞLI'ya göre genel nitelikteki esas sözleşme değişiklikleri;

- a) Rüçhan hakları kısıtlanmadan nakdi sermaye artırımı
- b) Unvan değişikliği
- c) Esas sözleşmede öngörülmüş olması şartıyla nama yazılı pay senetlerinin hamiline yazılı senede dönüştürülmesi veya tam tersi
- d) Bağlam sebeplerinin hafifletilmesi
- e) Pay gruplarından birine yönetim kurulunda bir üyelik verilmesi
- f) Genel kurul toplantı ve karar yeter sayılarının ağırlaştırılması
- g) Yönetim kurulu üye sayısının artırılması veya azaltılması
- h) Yönetim kurulunun yetkilerinin kısmen veya tamamen yöneticilere veya müdürlere devredilmesi hususundaki esas sözleşme değişikliği
- i) Esas sermayenin azaltılması
- j) Anonim şirketin feshedilerek tasfiyesine karar verilmesi

şirket sermayesinin en az yarısına sahip pay sahiplerinin veya onların temsilcilerinin toplantıda hazır bulunmaları gerekir. Birinci toplantıda yeter sayıya ulaşılamaması durumunda yapılacak olan ikinci toplantıda ise şirket sermayesinin en az üçte birine sahip pay sahipleri veya onların temsilcileri hazır bulunmalıdır.

Özel nitelikteki esas sözleşme değişikliklerinde ise şirketin payların borsada işlem görüp görmemesi yani şirketin halka açık olup olmaması önem taşımaktadır. Payları borsada işlem görmeyen yani halka açık olmayan anonim şirketlerde özel nitelikteki esas sözleşme değişikliklerinde yeter sayılar çok ağır tutulmuş olup, bazı işlemler için sermayenin %100'üne sahip pay sahiplerinin veya temsilcilerinin, bazı işlemler içinde sermayenin %75'ine sahip pay sahiplerinin veya temsilcilerinin toplantıda hazır bulunması gerekmektedir⁷⁰.

Sermayenin %100'üne sahip pay sahiplerinin hazır bulunması gereken işlemler aşağıdaki şekildedir;

a) Bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük koyan kararlar⁷¹

b) Şirket merkezinin yurtdışına taşınmasına ilişkin kararlar⁷²

Sermayenin %75'ine sahip pay sahiplerinin hazır bulunması gereken işlemler aşağıdaki şekildedir;

a) Şirketin işletme konusunun tamamen değiştirilmesi⁷³

b) İmtiyazlı pay oluşturulması⁷⁴

c) Nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması⁷⁵

d) Anonim şirketin genel kurul kararıyla sona erdirilmesi

⁷⁰ Hisseleri borsada işlem görmeyen yani halka açık olmayan anonim şirketlerin özel nitelikteki esas sözleşme değişikliklerine ilişkin detaylı bilgi için bkz. **PULAŞLI, H.**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 362.

⁷¹ TTK'nın 421. maddesinin gerekçesinde bu işlemlerde oybirliğinin aranmasının işin doğası gereği olduğu ifade edilmektedir.

⁷² TTK'nın 421. maddesinin gerekçesinde ifade edildiği üzere bunun yapılabilmesi için hem toplantı hem karar nisabı düzenlenmiştir. Bkz. TTK'nın 421. maddesinin gerekçesi.

⁷³ TTK'nın 421. maddesinin gerekçesine bakıldığında bu fıkradaki "tamamen değiştirme" ibaresi; bir konudan başka bir işletme konusuna geçilmesi veya bu sonucu doğuracak değişiklikler yapılması şeklinde açıklanmıştır.

⁷⁴ İmtiyazlı payların genişletilmesi mümkün değildir. Bkz. TTK'nın 421. maddesinin gerekçesi.

⁷⁵ Sınırlandırma sisteminin konulması ve ağırlaştırılması mümkün değildir. Bkz. TTK'nın 421. maddesinin gerekçesi.

e) Önemli miktarda aktiflerin toptan satılabilmesi

Özel nitelikteki esas sözleşme değişikliklerine dair karar alınacak birinci toplantıda kanunda düzenlenen yeter sayılar sağlanamazsa, yapılacak olan ikinci toplantıda da aranan yeter sayılar değişmeyecektir. Payları borsada işlem gören, yani halka açık olarak nitelendirilebilecek olan anonim şirketlerde özel nitelikteki esas sözleşme değişiklikleri için aranan genel kurul toplantı yeter sayısı sermayenin dörtte birine sahip pay sahipleri veya onların temsilcilerinden oluşur.

Kanaatimce, halka açık bir anonim şirkette pay sahiplerinin büyük çoğunluğunun genel kurul toplantısının yapılacağı yer ve saatte hazır bulunması her zaman mümkün olmayacağından böyle bir düzenleme getirilmiştir.

Payları borsada işlem gören anonim şirketlerde özel nitelikteki esas sözleşme değişiklikleri;

a) Sermayenin artırılması ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesine ilişkin esas sözleşme değişiklikleri

b) Birleşme, bölünme ve tür değiştirmeye ilişkin kararlardır.

TTK'nın 418. maddesinde genel kurul toplantısının yapılabilmesi için aranan yeter sayılara yer verilmiştir. Anonim şirketleri düzenleyen TTK dışındaki mevzuatta veya esas sözleşmede özel bir düzenleme yoksa ilgili maddedeki yeter sayılar geçerli olacaktır. Eğer TTK dışında kalan mevzuatta bu konuda özel bir düzenleme söz konusuysa, genel hükümler değil özel hükümler geçerli olacaktır. Aynı şekilde esas sözleşmede de kanunda yer alan genel nitelikteki yeter sayılar haricinde bir düzenleme öngörülmüşse, şirket esas sözleşmesi, şirket içi bir anayasa niteliği taşıdığından, esas sözleşme hükümleri kanun hükümlerinin önüne geçecektir. Fakat TTK'da belirlenen yeter sayılar esas sözleşme ile hafifletilemez, yalnızca ağırlaştırılabilir.

2. Karar Yeter Sayıları:

TTK'nın 418. maddesinin 2. fıkrasında "*Kararlar toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğu ile verilir.*" denilmektedir. Bu ifadeden de anlaşılacağı üzere, genel kurulda, toplantıda bulunan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin çoğunluğunun olumlu oyu ile karar alınır.

Genel kurul toplantılarında karar alınabilmesi için gerekli yeter sayılar tıpkı toplantının yapılabilmesi için gereken yeter sayılar gibi alınacak kararın niteliğine göre ağırlaşabilmektedir. Bu açıklamadan da anlaşılacağı üzere bazı özellikli karar yeter sayıları söz konusudur. TTK'nın 421. maddesinde düzenlenmiş olan bu özellikli karar yeter sayıları genelde esas sözleşme değişikliklerinde söz konusu olmaktadır.

Yukarıda genel kurul toplantı yeter sayılarında da açıkladığım üzere, bilanço zararlarının kapatılması için birincil ve ikincil yüküm koyan kararlar ve şirket merkezinin yurtdışına taşınmasına ilişkin kararlarda bütün pay sahiplerinin veya temsilcilerinin toplantıda hazır bulunması gerekmektedir. Bu kararların alınabilmesi için bütün pay sahiplerinin de olumlu oyu yani oybirliği gerekmektedir.

Bunun yanı sıra diğer bir kısım esas sözleşme değişikliğinin de yapılabilmesi için yine pay sahiplerinin %75'inin veya %60'ının olumlu oyu aranmaktadır⁷⁶.

VI. Genel Kurulun İdaresi ve Çalışma Usul ve Esasları

Genel kurul toplantısının hukuki bir düzen içinde gerçekleşmesi için belirli usullere uyulması gerekmektedir. TTK'nın 419. maddesinin 1. fıkrasına göre esas sözleşmede aksine bir düzenleme bulunmaması halinde, toplantıya genel kurul tarafından seçilen bir pay sahibi başkanlık eder.

Toplantının açılması, gerekli olması halinde ertelenmesi ve kapatılması başkanın görevleri arasındadır. Toplantı başkanlığı kurumu BTY'de detaylı olarak düzenlenmiştir. BTY'nin 14. maddesi uyarınca esas sözleşmede aksine herhangi bir düzenleme yoksa toplantıyı yönetecek başkan ve gereğinde başkan yardımcısı genel kurul tarafından seçilir ve bu başkan, tutanak yazmanı ve gerekli görürse oy toplama memuru tayin ederek başkanlığı oluşturacaktır. Eğer toplantı başkanı tutanak yazmanı ve oy toplama memuru seçmemişse, bunlara ait görevleri de yine kendisi yapacaktır. Bunun yanı sıra aynı maddenin 2. fıkrasında elektronik ortamda yapılan genel kurullarla ilgili de bir düzenleme mevcuttur. İlgili düzenlemeye göre EGKS'deki teknik prosedürlerin toplantı anında uygulanabilmesi için ayrıca uzman kişiler de toplantı başkanı tarafından görevlendirilebilir. Genel kurul toplantısı başkanı ilk olarak

---

⁷⁶ Genel kurul toplantılarında esas sözleşme değişikliği yapılabilmesi için gerekli olan karar yeter sayıları hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 365.

toplantıya katılım hakkı veren belgelerin mevzuata uygunluğunun yönetim organınca kontrol edilip edilmediğini tespit edip, hazır bulunanlar listesini imzalayacaktır.

TTK'nın 419. maddesi uyarınca yönetim kurulunun, genel kurulun çalışma usulü ve esasları hakkında bir iç yönerge hazırlaması gerekmektedir. BTY'nin "Toplantının Açılması ve Yönetimi" başlıklı 23. maddesi uyarınca; "Çağrısı yönetim kurulu tarafından yapılan toplantılar, iç yönergede yapılan belirlemeye uygun olarak, çağrısı yönetim kurulu dışındaki yetkililer tarafından yapılan toplantılar ise iç yönergede bu konuda belirleme yapılmamışsa bu yetkililer tarafından fiziki ve elektronik ortamda açılır. Genel kurul, açılışı müteakip bu Yönetmeliğin 14 üncü maddesi uyarınca oluşturulacak toplantı başkanlığı tarafından yönetilir." Bunun yanı sıra aynı maddede; varsa bakanlık temsilcisinin yoksa toplantı başkanının, şirket esas sözleşmesi ve iç yönergesi ile TTK ve diğer ilgili mevzuatta öngörülen hususların yerine getirildiğini ve gerekli yeter sayıların sağlandığını tespit etmesinden sonra toplantıya devam edileceği de düzenlenmiştir. Yönetim kurulunca hazırlanacak olan iç yönergenin genel kurulca onaylanması gerekir. Söz konusu iç yönerge onaylandıktan sonra 15 gün içerisinde ticaret siciline tescil ettirilir ve TTSG'den ilan edilir. İnternet sitesi açmakla yükümlü olan anonim şirketler, tescilin TTSG'de ilan tarihinden itibaren 5 (beş) gün içerisinde, internet sitelerinde de iç yönergeyi yayınlamakla yükümlüdürler.

İç yönergenin içeriği BTY'de belirlenmiştir⁷⁷. İç yönergede asgari olarak bulundurulması gereken hususlar aşağıdadır;

- Toplantı yerine giriş ve toplantının açılması,
- Toplantı başkanlığının oluşturulması,
- Toplantı başkanlığının görev ve yetkileri,
- Gündemin görüşülmesine geçilmeden önce yapılacak işlemler ve gündem,
- Toplantıda söz alma ve oy kullanma usulü, toplantı tutanağının düzenlenmesi,
- Toplantı sonunda yapılacak işlemleri içerir⁷⁸.

Bu durumda iç yönerge ile pay sahipleri genel kurul toplantısına katılım ve girişin prosedürünü, tartışmalara nasıl katılacaklarını, soru sorma haklarını yazılı mı sözlü mü

⁷⁷ İç yönerge hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **ALTAŞ, S.**, Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi, sf. 33.

⁷⁸ **PWC**, Yeni TTK Çerçevesinde Genel Kurul, 18.02.2013, sf. 15 <http://archive.ismmmo.org.tr/docs/seminernotlar/05032013/Yeni%20TTK%20Çerçevesinde%20Genel%20Kurul.pdf> (e.t. 14.09.2017)

olarak kullanacaklarını, oy verme işleminin ne şekilde yapılacağını ve konuşma sürelerini toplantı öncesinde öğrenmiş olacaklardır.

BTY'nin 40. maddesinin 1. fıkrasına göre, iç yönerge, pay sahiplerinin genel kurula katılma, oy kullanma, dava açma, bilgi alma, inceleme ve denetleme gibi haklarını, toplantı başkanlığının kanundan kaynaklanan görev ve yetkilerini sınırlandıran veya ortadan kaldıran hükümler içeremez.

VII. Genel Kurul Toplantı Gündemi ve Gündeme Bağlılık İlkesi

1. Gündem ve Hazırlanması

Pay sahiplerinin, genel kurul toplantılarına katılmaları ve oyları ile şirketin gidişatına yön vermeleri gerekmektedir. Bu pay sahiplerine sağlanabilmesi için, öncelikle genel kurulun toplantıya çağrıldığı ilan veya mektuplarda toplantı gündeminin gösterilmesi zorunlu tutulmuştur⁷⁹.

TTK'nın "Gündem" başlıklı 413. maddesinin 1. fıkrası uyarınca; gündem genel kurulu toplantıya çağırılan tarafından belirlenecektir. Genel kurulu toplantıya çağırarak ve gündemi belirlemekle yetkili kişi; hem olağan hem de olağanüstü genel kurul toplantıları açısından, kural olarak, yönetim kuruludur. Ayrıca şartlar gerçekleştiği ölçüde azınlık da genel kurulu toplantıya çağırabilir ve gündemi belirleyebilir⁸⁰. Yalnızca olağanüstü genel kurul toplantıları bakımından ise TTK'nın 410. maddesinde sayılan hallerle⁸¹ sınırlı olmak üzere tek bir pay sahibi de genel kurulu toplantıya çağırıp gündemi belirleme yetkisine sahiptir. Belirlenen gündem, genel kurul toplantısında görüşülüp karara bağlanacak olan konuları içerir.

TTK'da tek pay sahipli anonim şirketlerde, tek pay sahibinin gündemi belirleyebileceğine dair bir hüküm mevcut değildir. Fakat TTK'nın 413. maddesinin 1. fıkrası gereği tek pay sahibi, toplantıya çağrı yapabileceği düzenlenmiş olup

⁷⁹ ÜÇİŞİK, G./ ÇELİK, A., Anonim Ortaklıkları Hukuku 1. Cilt, sf. 281.

⁸⁰ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 483; ÇAĞLAYAN, H. C., Genel Kurul Toplantılarında Gündeme Bağlılık Kuralı, sf. 4, [http://www.caglayanyalcin.com/pdf/Genel Kurul Toplantilarinda Gundeme.pdf](http://www.caglayanyalcin.com/pdf/Genel_Kurul_Toplantilarinda_Gundeme.pdf) (e.t. 14.07.2017)

⁸¹ TTK'nın 410. maddesinin 2. fıkrasında; "Yönetim kurulunun, devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkan bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında, mahkemenin izniyle, tek bir pay sahibi genel kurulu toplantıya çağırabilir. Mahkemenin kararı kesindir." denilmektedir.

kanaatimce bu durumda tek pay sahibinin, gündem belirleme yetkisinin de bulunduğu kabul edilmelidir⁸². Bunun yanı sıra BTY'nin 9. maddesinin 6. fıkrasında, tasfiye halinde olan şirketlerde tasfiye memurunun yalnızca görevi dahilindeki konularda, genel kurulu toplantıya çağırabileceği düzenlenmiştir. Bu durumda tasfiye memuru da gündemi belirleyebilecektir. Fakat bu gündem yalnızca tasfiye memurunun görevi dahilindeki bir konu olabilecektir.

Ayrıca BTY'nin 13. maddesinin 5. fıkrası uyarınca, Bakanlık, denetim sonucunda veya başka herhangi bir sebeple, gündeme madde ekleme yetkisine sahiptir⁸³. İlgili madde yalnızca gündeme madde ekletmeyi öngörmektedir. Bu madde, bakanlığın herhangi bir şekilde genel kurulun toplantıya çağırmasını içermemektedir.

Gündeme madde eklenmesi hakkında başka bir düzenleme de SPK tarafından çıkartılan "Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesi ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ⁸⁴"dir. Özellikle 1.3.3⁸⁵ ve 1.3.4⁸⁶ numaralı ilkelerde gündem hazırlanırken dikkat edilmesi gereken bazı hususlar belirtilmiştir. Bu düzenleme yönetim kurulunun gündemi belirlemesine bir istisna getirmemekte, sadece gündemin belirlenmesine ilişkin usule yönelik belirlemeler yapmaktadır⁸⁷.

BTY'nin 13. maddesinde olağan genel kurul toplantısının gündeminde asgari olarak hangi hususların bulunacağı belirlenmiştir. İlgili maddeye göre olağan bir genel kurul toplantısının gündeminde bulunması gereken hususlar aşağıda sayılmıştır.

- Açılış ve toplantı başkanlığının oluşturulması
- Yönetim kurulunca hazırlanan yıllık faaliyet raporunun okunması ve müzakeresi
- Denetçi raporlarının okunması

---

⁸² TTK'nın 413. maddesinin 1. fıkrasında "Gündem, genel kurulu toplantıya çağırان tarafından belirlenir." denilmektedir.

⁸³ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 25.

⁸⁴ 30 Aralık 2011 tarihli ve 28158 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁸⁵ Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği'nin 1.3.3. ilkesine göre Genel kurul gündemi hazırlanırken, her teklifin ayrı bir başlık altında verilmiş olmasına dikkat edilir ve gündem başlıkları açık ve farklı yorumlara yol açmayacak şekilde ifade edilir. Gündemde "diğer", "çeşitli" gibi ibarelerin yer almamasına özen gösterilir. Genel kurul toplantısından önce verilecek bilgiler, ilgili oldukları gündem maddelerine atıf yapılarak verilir.

⁸⁶ Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği'nin 1.3.4. ilkesine göre Gündem hazırlanırken, pay sahiplerinin şirketin Pay Sahipleri ile İlişkiler Birimi'ne yazılı olarak iletmiş olduğu ve gündemde yer almasını istedikleri konular, yönetim kurulu tarafından dikkate alınır. Yönetim kurulunun pay sahiplerinin gündem önerilerini kabul etmediği hallerde, kabul görmeyen öneriler ile ret gerekçeleri genel kurul toplantısında açıklanır.

⁸⁷ CAĞLAYAN, H. C., sf. 5,

- Finansal tabloların okunması, müzakeresi ve tasdiki
- Yönetim kurulu üyelerinin ibrası
- Karın kullanım şeklinin, dağıtılacak kar ve kazanç payları oranlarının belirlenmesi
- Yönetim kurulu üyelerinin ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi hakların belirlenmesi
- Faaliyet yılı içinde yönetim kurulu üyeliklerinde eksilme meydana gelmiş ve yönetim kurulunca atama yapılmış ise atamanın genel kurulca onaylanması
- Görev süreleri sona ermiş olan yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi, şayet sözleşmede görev süreleri belirtilmemişse görev sürelerinin tespiti
- Denetçinin seçimi
- Lüzum görülecek sair hususlar (bu şekilde bir madde yazılamaz, bu hususlar açıkça belirtilmelidir.)

Bu gündem maddelerinin yanı sıra azınlığın görüşülmesini istediği konular da gündeme eklenebilecektir.

Olağan genel kurul toplantılarında görüşülecek olan gündem maddeleri TTK'da değil BTY'de belirlenmiştir⁸⁸. Bunun sebebi BTY'nin anonim şirket genel kurulları hakkında detaylı düzenlemeler içermesidir. Olağanüstü genel kurul toplantıları gerektiği hallerde yapılacağından dolayı bu toplantıların gündemlerinin mevzuatta öngörülebilmesi ve önceden belirlenebilmesi mümkün değildir. Bu tanımdan da yola çıkılacak olursa olağanüstü genel kurul toplantılarının gündeminin, genel kurul toplantısına çağrı yapan kişi tarafından belirleneceği ve toplantının yapılmasına sebep olan konunun da gündeme madde olarak eklenmesi gerektiği görüşündeyim.

2. Gündeme Bağlılık İlkesi

i. Genel Olarak

Bazı istisnalar hariç genel kurul sırasında önceden belirlenmiş gündem maddelerinin dışına çıkılmaz. Farklı bir ifadeyle, genel kurul toplantılarında, istisnalar saklı kalmak kaydıyla, gündemde yer almayan konular müzakere edilemez. Bu kurala gündeme

---

⁸⁸ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 25.

bağlılık ilkesi denir. Gündeme bağlılık ilkesinin getirilmesinin sebebi, genel kurul toplantısında alınan kararların toplantıya katılan veya katılmayan bütün pay sahiplerini etkileyecek olmasıdır⁸⁹. Toplantıda bulunmayan bir pay sahibinin de alınan karardan etkilenebileceğinden gündeme bağlılık ilkesine uyulması önem taşımaktadır.

Yargıtay kararlarına göre, genel kurul toplantı gündeminde yer almayan hususların, toplantıda görüşülüp karara bağlanması durumunda bu karar kendiliğinden batıl olmayacaktır. Fakat bu kararın iptali istenebilecektir. Burada kendilerine usule uygun çağrı yapılan pay sahipleri de dahil olmak üzere bütün pay sahipleri, gündemde olmayan ve tartışılıp karara bağlanan bir konudaki kararın iptalini isteyebilirler⁹⁰. Bunun sebebi bir pay sahibinin yokluğunda haklarını ihlal edici nitelikte bir karar alınmasını önlemektir. Gündeme bağlılık ilkesinin istisnaları TTK'nın aşağıda detaylı açıklanacak bazı maddelerinde ve BTY'nin 25. maddesinde sayılmıştır⁹¹.

ii. Gündeme Bağlılık İlkesinin İstisnaları

BTY'nin 25. maddesindeki istisnalara paralel olarak; TTK'da düzenlenmiş istisnalar da vardır. Bu istisnalardan ilki TTK'nın 413. maddesinin 3. fıkrasında düzenlenmiş olan; gündemde madde olmasa bile yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimine dair karar alınabilmesidir. Çünkü bu maddeye göre yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması ve yerlerine yenilerinin seçilmesi yılsonu finansal tablolarının müzakeresi maddesi ile ilgili sayılır. Yılsonu finansal tabloların müzakeresi de olağan genel kurul toplantısı gündeminde her halde yer alacağından, gündemde olmasa dahi, her olağan genel kurul toplantısında yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması ve yeni yönetim kurulu üyelerinin seçimi mümkün hale

⁸⁹ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 24.

⁹⁰ Yargıtay 11. HD'nin 19.04.1996 tarihli 1820 E. ve 2657 K. sayılı kararı.

⁹¹ BTY'nin 25. maddesinin 1. fıkrasına göre; aşağıda belirtilen istisnalar dışında, toplantı gündeminde yer almayan konular görüşülemez ve karara bağlanamaz:

- a) Pay sahiplerinin tamamının hazır bulunması halinde, gündeme oybirliği ile konu ilave edilebilir.
- b) Kanunun 438 inci maddesi uyarınca, herhangi bir pay sahibinin özel denetim talebi, gündemde yer alıp almadığına bakılmaksızın genel kurulca karara bağlanır.
- c) Yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi hususları, yıl sonu finansal tabloların müzakeresi maddesiyle ilgili sayılır ve gündemde konuya ilişkin madde bulunup bulunmadığına bakılmaksızın istem halinde doğrudan görüşülerek karar verilir.
- ç) Gündemde madde bulunmasa bile, yolsuzluk, yetersizlik, bağlılık yükünün ihlali, birçok şirkette üyelik sebebiyle görevin ifasında güçlük, geçimsizlik, nüfuzun kötüye kullanılması gibi haklı sebeplerin varlığı halinde, yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması ve yerine yenilerinin seçilmesi hususları genel kurulda hazır bulunanların oy çokluğuyla gündeme alınır.

getirilmiştir⁹². Maddenin gerekçesine bakılacak olursa; genel kurul, yılsonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun ortaya çıkardığı sonuçlardan memnun kalmayabilir ve bu durumda, farklı bir genel kurul toplantısında bu maddenin gündeme eklenmesi beklenmeden, yönetim kurulunu değiştirebilmelidir⁹³. Aksi halde şirketin zararı doğabilecektir.

İkinci istisna ise TTK'nın 438. maddesinde düzenlenmektedir. Bu istisna pay sahiplerinin özel denetçi isteme hakkıdır⁹⁴. Genel kurul pay sahibinin özel denetim talebini kabul ederse, pay sahibi veya şirketin başvurusu üzerine şirketin bulunduğu yer Asliye Ticaret Mahkemesi özel denetçi atayacaktır⁹⁵. Genel kurulun talebi kabul etmesinden itibaren mahkemeye başvuru süresi 30 gündür. Maddenin gerekçesine göre bu süre hak düşürücü olmayıp, düzenleyici nitelik taşımaktadır⁹⁶.

Üçüncü istisna TTK'nın 416. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenmektedir. İlgili madde çağrısız genel kurul toplantılarında, gündeme oybirliği ile madde eklenebileceğini düzenlemektedir. Çağrısız genel kurul toplantıları, ancak tüm pay sahiplerinin fiziken veya elektronik ortamda katılımıyla yani yüzde yüzlük sermayenin varlığıyla yapıldığından, bu maddeden, tüm pay sahiplerinin toplantıya katılması halinde gündemin değiştirilebileceği yorumu çıkartılabilir⁹⁷. Tüm pay sahiplerinin katıldığı bir genel kurul toplantısında, gündeme oybirliği ile bir madde eklenmesi durumunda bütün pay sahipleri bunu kabul ettiklerinden, kararın iptalini isteyemeyecekleri görüşündeyim.

Tam olarak bir istisna sayılmamakla birlikte, SPKn'nun 29. maddesinin 4. fıkrasına göre; halka açık şirketlerin genel kurul toplantılarında gündeme bağlılık ilkesine uyulmaksızın SPK'nın görüşülmesini veya pay sahiplerine duyurulmasını istediği hususların gündeme alınması ise zorunludur. Bu hüküm gereği SPK gündem açıklandıktan sonra ya da toplantı sırasında da gündeme madde ekletebilir.

---

⁹² GEZMİŞ, Ş./ BAŞARAN, M., Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre Anonim Şirketler Rehberi, Bilge Yayınları, Ankara, 2013, sf. 362.

⁹³ Bkz. TTK'nın 413. maddesinin gerekçesi.

⁹⁴ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 503.

⁹⁵ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 33.

⁹⁶ Bkz. TTK'nın 438. maddesinin gerekçesi.

⁹⁷ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 503.

İKİNCİ BÖLÜM

B. ELEKTRONİK GENEL KURUL

I. Genel Olarak:

Günümüz teknolojisinin genel kurul toplantılarına getirdiklerini; maliyetlerin düşmesi, katılımın artması ve dünya genelinde bulunan pay sahipleriyle sağlıklı bir diyalogu teşvik etmesi olarak özetleyebiliriz⁹⁸.

Elektronik genel kurul toplantıları dünyada bazı ülkelerde daha önceden var olan bir sistemdir. Türk hukukunda EGKS, TTK ile getirilmiştir. Aşağıda, bu konuda dünyada daha önceden yapılmakta olan elektronik genel kurul toplantıları incelenmiştir.

II. Elektronik Genel Kurul Türleri

Dünyadaki diğer ülkelerin hukuklarında uygulanmakta olan iki tür farklı elektronik genel kurul toplantısı sistemi mevcuttur. Bunlardan birinci sistem fiziki ortamda yapılan genel kurul toplantılarına elektronik ortamdan katılım yoludur. İkinci sistem ise tamamen sanal genel kurullardır. Tamamen sanal ortamda yapılan genel kurul toplantılarında fiziki ortamda yapılan bir toplantı yoktur.

1. Fiziki Genel Kurula Elektronik Ortamda Katılım

Bu toplantı, aslında fiziki katılımı yapılan bir toplantıdır. Bu elektronik genel kurul türünde pay sahiplerinin veya temsilcilerinin bir kısmı fiziki olarak genel kurulun yapıldığı yerde bulunacaklardır. Bu toplantılara elektronik genel kurul denmesinin sebebi, pay sahiplerinin bir kısmının genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılacak olmasıdır⁹⁹. Kısaca, bu sistem genel kurulun fiziki ortamda yapılmasıyla pay sahiplerine veya temsilcilerine toplantıya uzaktan katılma ve oy kullanma olanağı

⁹⁸ STEWART, D., The Virtual Annual Meeting, The Corporate Governance Advisor, Volume 18, Number 3, May/June 2010, sf. 4
<https://www.paulhastings.com/Resources/Upload/Publications/1762.pdf> (e.t.18.08.2017)

⁹⁹ KESER BERBER, L./YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 23/
YAYLA, Ü., Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2013, sf. 26.

sağlayan bir sistemdir¹⁰⁰. Bu sistem Danimarka, Almanya ve İngiltere gibi bir çok ülkede uygulanmaktadır.

2. Sanal Genel Kurullar

Sanal genel kurullar ise, fiziki ortamda toplanan bir genel kurul olmaksızın, yalnızca sanal ortamda bir araya gelen pay sahipleri veya temsilcilerinin gerçekleştirdiği¹⁰¹ tam olarak sanal ortamda yapılan genel kurullardır¹⁰². Günümüz teknolojik koşulları bu şekilde yapılacak bir genel kurul toplantısını mümkün kılsa da, bu toplantılar büyük sakıncalar doğurabileceğinden yaygın olarak kullanılmamaktadır. Örneğin, bazı pay sahiplerinin elektronik genel kurula katılacağı sistemi kullanamaması durumunda eşit işlem ilkesine aykırılık doğmuş olacaktır¹⁰³.

Bu sistemin fiziki genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılımdan farkı; katılım ve toplantı öncesi ve sonrası işlemlerin tamamının elektronik ortamda gerçekleştirilmesidir¹⁰⁴. Bu sistemin uygulamada öncüsü ABD'dir ve sistem aşağıda detaylı şekilde incelenecektir¹⁰⁵. FALCIOĞLU'na göre Türk hukukunda bütün işlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi, TTK'da düzenlenmiş olan iadeli taahhütlü mektupla çağrı sistemi sebebiyle engellenmektedir¹⁰⁶. Bu nedenle Türk hukukunda çağrısız genel kurulların ve halka açık olmayan daha az pay sahipli şirketlerin genel kurullarının tamamen sanal ortamda yapılması daha mümkündür¹⁰⁷.

III. Dünyada Elektronik Genel Kurullar:

Dünyada kimi hukuk sistemleri genel kurul toplantılarında uzaktan katılıma izin verirken, kimi sistemlerde hala fiziki katılımı zorunlu tutmaktadırlar. Bunun yanı sıra bazı sistemler her iki uygulamayı birden kabul etmektedirler. Bir kısım ülke

---

¹⁰⁰ “Virtual general online meetings”(sanal çevrimiçi genel kurul) veya “hybrid online meetings”(karışık çevrimiçi genel kurul) olarak adlandırılırlar.

¹⁰¹ “Virtual-only general meetings”(sadece sanal genel kurullar) olarak adlandırılırlar.

¹⁰² FALCIOĞLU, sf. 53; KESER BERBER, L./YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 24.

¹⁰³ BORAN, T., Eski Türk Ticaret Kanunu ile Yeni Türk Ticaret Kanununda Anonim Ortaklıkların Genel Kurulu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, sf. 27.

¹⁰⁴ FALCIOĞLU, sf. 53

¹⁰⁵ ABD başlığı sf. 39

¹⁰⁶ FALCIOĞLU, sf. 53

¹⁰⁷ FALCIOĞLU, sf. 53-55

hukukunda ise genel kurul toplantısına izin verilmemektedir. Teknolojinin gelişme hızı dikkate alındığında, hukukları genel kurul toplantısına uzaktan katılıma izin veren ülkeler gün geçtikçe artmaktadır. Aşağıda bu sisteme izin veren ve vermeyen ülkeler detaylı olarak incelenecektir.

1. Karşılaştırmalı Hukuk Bakımından Elektronik Genel Kurullar

Elektronik genel kurul uygulaması ABD’de 2000’li yılların başında başlamasına rağmen Avrupa’da daha çok yenidir¹⁰⁸. AB’nin 2007/36/EC sayılı “*Pay Senetleri Borsaya Kote Edilmiş Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Belirli Haklarının Kullanılmasına İlişkin Direktif*”ⁱⁿ¹⁰⁹ üye ülkelerin iç hukukları ile uyumlaştırılması 03.08.2009 tarihinde tamamlandığından bu tarihten önce hukuken geçerli olarak internet üzerinden genel kurul toplantısı yapılması mümkün değildi¹¹⁰. Buna rağmen elektronik genel kurul özellikle büyük şirketler için çok cezbedici olmuş ve 2002 yılında Deutsche Telekom, Allianz, Daimler Chrysler AG ve Siemens AG gibi şirketler genel kurullarını elektronik ortamda yapmışlardır.

i. Fransa

Fransa elektronik ortamı ilk olarak siyasi seçimlerinde kullanmaya başlamıştır. Böylece yavaş yavaş hukuk sistemi teknolojiye adapte edilmiş ve 2001 yılından itibaren de elektronik genel kurul toplantılarının yasal çerçevesi oluşturulmaya başlanmıştır.

Fransa’nın en büyük şirketlerinden Vivendi, Lafarge ve France Telecom gibi bazı şirketler kendi şirket içi tüzüklerini, genel kurul toplantılarında elektronik olarak oy kullanılmasına uygun hale getirmişlerdir.

Fransız Ticaret Kanunu'nun 225-107 maddesi, şirketleri sanal genel kurul toplantısı düzenleme ve oylamalarını elektronik ortamda yapmaları konusunda

¹⁰⁸ PULAŞLI, H., Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kuruluna İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 sayılı Kanundaki Durum, sf. 5 <http://arslanlibilimarsivi.com/sites/default/files/makale/HasanPulasli-internetOrtamindaGenelKurul.pdf> (e.t. 21.08.2017)

¹⁰⁹ Bundan sonra kısaca “Hissedarlar Direktifi” olarak anılacaktır.

¹¹⁰ PULAŞLI, H., Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kurulu, sf. 7.

yetkilendirmiştir¹¹¹. Bu hüküm Fransız hukukuna 15 Mayıs 2001 tarihli La Loi Relative aux Nouvelles Régulations Economiques¹¹² ile Fransız Ticaret Kanunu'na girmiştir. Bu değişiklikle, şirketlere esas sözleşmelerine madde ekleyerek, isteyen pay sahiplerine genel kurul toplantısına fiziki ortamda katılmak yerine elektronik ortamdan katılma imkanı sunulmuştur¹¹³.

Fransa'da genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılmak isteyen pay sahipleri oy pusulası doldurmak veya proxy¹¹⁴ atamak hakkına da sahiptirler. Bu haklarını kullanmak isteyen pay sahipleri genel kurul toplantısından en geç 5 gün öncesine kadar şirkete yazılı başvuruda bulunarak kendilerine oy pusulası veya proxy atama formu gönderilmesi talebinde bulunmalıdırlar¹¹⁵.

Genel kurul toplantılarında devamsızlığın giderilmesi ve pay sahiplerini genel kurullarda kendilerini daha iyi ifade etmeye teşvik etmek amacıyla şirketler, pay sahiplerine elektronik ortamda oylama yapma hakkı vermiştir.

15 Mayıs 2001 tarihli NRE kanunundan bu yana, toplantılara bizzat katılmayan ya da katılmak istemeyen pay sahipleri oy haklarını iki şekilde kullanabilirler. Bunlardan birincisinde; pay sahibi, elektronik ortamdan iletilecek olan bir vekaletname vasıtasıyla temsilcisini toplantıya sokabilir. İkinci şekilde ise; pay sahipleri uzaktan elektronik bir oy kullanma formu kullanarak elektronik yöntemlerle uzaktan oy kullanabilirler.

11 Aralık 2006 tarihli kararnameye göre ise, bir pay sahibi, genel kurul toplantısından bir gün önce Paris saatiyle saat 15:00'e kadar elektronik ortamda, elektronik oy kullanma formu veya vekaletname gönderebilir¹¹⁶. Elektronik ortamda gönderilen

---

¹¹¹ **COUSIN, C.**, Le vote électronique à l'essai dans les entreprises, ZDNet France, 8 Aralık 2006, <http://www.zdnet.fr/actualites/le-vote-electronique-a-l-essai-dans-les-entreprises-39365491.htm> (e.t. 19.08.2017)

¹¹² Yeni Ekonomik Düzenlemelere İlişkin Kanun.

¹¹³ **TURGUT, M.**, Borsaya Kote Anonim Ortaklıklarda Elektronik Genel Kurul, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2015 sf. 8.

¹¹⁴ Temsilci.

¹¹⁵ **YAYLA, Ü.**, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 29.

¹¹⁶ **MASCRÉ HEGUY ASSOCIÉS**, Tenue Des Assemblees Generales D'actionnaires, Visioconference Et Moyens De Telecommunication : L'apport Du Decret Du 11 Decembre 2006, http://www.mascre-heguy.com/htm/fr/conseils/conseil_assemblees_generales_actionnaires_visioconference_moyens_telecommunication.html (e.t. 19.08.2017)

vekaletname veya oy formu, pay sahibinin elektronik imzasını içermelidir. Bu şekilde pay sahibi elektronik genel kurula katılmış sayılacaktır.

Fransız hukukunda kural olarak şirketlerin elektronik genel kurul toplantısı yapabilmesi için borsaya kote olmalarına gerek yoktur. Buna rağmen elektronik genel kuruldan en çok yarar sağlayacak şirketler borsaya kote olan yani halka açık olan anonim şirketlerdir.

Böylece elektronik genel kurul toplantısı uygulamaları için Fransız hukukunda güvenli bir sistem yaratılmıştır. Sonuç olarak da Fransa'daki şirketler açısından elektronik genel kurul toplantısı uygulamaları tercih edilir bir sistem haline getirilmiştir diyebiliriz.

ii. Almanya

Alman hukukunda elektronik ortamda genel kurul toplantılarına ilişkin olarak 2000-2009 yılları arasında yapılan tüm yasal düzenlemeler genel kurulun “bilgi alma” ve “karar verme” işlevleri dikkate alınarak yapılmıştır. Almanya’da elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapılabilmesinin temeli Eylül 2009’da kabul edilen “*Gesetz zur Umsetzung der Antionarsrechterichlinie*”¹¹⁷ dur¹¹⁸. Genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılım sağlanmasına ilişkin altyapının 2001 yılında yürürlüğe giren “*Gesetz zur Namensaktie und zur Erleichterung der Stimmrechtsausübung*”¹¹⁹ ve 2002 yılında yürürlüğe giren “*Gesetz zur weiteren Reform des Aktien-und Bilanzrecht, zu Transparenz and Publizitat*”¹²⁰ kanunları ile oluşturulduğu kabul edilmektedir. Bu kanunlarla her şeyden önce anonim şirketler hukukunun

¹¹⁷ Pay Sahipliği Haklarının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Kanun.

¹¹⁸ PULAŞLI, H., Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kurulu, sf. 34.

¹¹⁹ Oy Hakkının Kullanılmasının Kolaylaştırılmasına ve Nama Yazılı Pay Senetleri Hakkında Kanun: **NOACK**'a göre bu yasa ile Alman Hukukunda nama yazılı pay senetleriyle ilgili reformlar yapılarak, nama yazılı pay senetleri ile hamiline yazılı pay senetleri eşitlenmiş, genel kurul toplantısına ilişkin hazırlıklar basitleştirilmiş, pay sahiplerinin genele kurulda temsil edilmesi hususunda yazılı temsil yetkisi verilmesi bertaraf edilmiş, oy hakkının kullanılması kolaylaştırılmış, ilk defa hukuki figür olarak şirketin pay sahiplerine genel kurulda kendileri adına “oy hakkını kullanmaya yetkili temsilci” önermesi yasada yer almış ve özellikle elektronik bilgi medyasının bu alanda kullanılması amaçlanmıştır. Bu kanun genel kurul toplantılarında yeni iletişim teknolojilerinin kullanılmasının önünü açan ilk düzenlemedir.

¹²⁰ Oy Hakkının Kullanılması ve Pay Sahiplerinin Daha İyi Bilgilendirilmesine İlişkin Şeffaflık ve Aleniyet Kanunu: Elektronik ortamda genel kurula davet ve oy hakkının kullanılmasını ilk kez ihtiva eden kanundur.

modernleştirilmesi amaçlanmıştı¹²¹. Burada genel olarak amaca ulaşıldığını söyleyebiliriz.

Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu'nun hükümlerinde NaStraG ile yapılan değişiklikler ışığında, pay sahibi tarafından temsilciye verilecek olan genel kurul toplantısında kendisinin temsili yetkisinin internet üzerinden veya diğer elektronik iletişim araçlarıyla verilmesi kabul edilmiş ve elektronik şekil yazılı şeklin yerini almıştır¹²². Fakat bu değişiklik sadece temsil yetkisinin bildiriyle sınırlı kalmış, genel kurula elektronik ortamdan katılma veya oy kullanma için gerekli altyapıyı sağlayamamıştır¹²³.

Alman Hukukunda anonim şirket genel kurullarında toplantıya bağlı ve toplantıya bağlı olmayan haklar vardır. Bu haklardan toplantıya bağlı olanlar; toplantıya katılma, konuşma, öneride bulunma, oy kullanma, soru sorma, bilgi alma ve hazirun cetvelini inceleme haklarıdır. Dolayısıyla, pay sahiplerinin toplantıya bağlı haklarının elektronik ortamda kullanılmasına ilişkin yasal düzenlemeler elektronik genel kurulların temelini oluşturur¹²⁴.

2001 ve 2002 yıllarında yürürlüğe giren iki kanunla her ne kadar genel kurul toplantılarının ses ve görüntü nakli yoluyla iletilmesi mümkün hale getirilmişse de pay sahipliği haklarını aktif şekilde kullanmak yani soru sormak, görüş bildirmek ve oy kullanmak isteyen pay sahiplerinin toplantının yapıldığı yere giderek fiziksel olarak toplantıya katılması gerekmektedir¹²⁵.

Almanya'da bu konuda yapılan diğer bir düzenleme ise "Gesetz zur Anpassung der Formvorschriften des Privatesrechts und anderer Vorschriften an den modernen Rechtsgeschäftsverkehr"¹²⁶ dir. Bu kanun elektronik imza ihtiva eden elektronik

---

¹²¹ **KAYA**, M. İ., Anonim Ortaklıkların Genel Kurul Toplantılarının İnternet Aracılığıyla Yapılması, AÜHFD, C. 52, S. 4, Ankara, 2003, sf. 213.

¹²² **BİLGE**, M. E., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Temsilci Aracılığıyla Oy Vermede İnternetin Kullanımı, AÜHFD, C. 7, S.1-2, Ankara, 2003, sf. 344-345.

¹²³ **FALCIOĞLU**, sf. 70.

¹²⁴ **PULAŞLI**, H., Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kurulu, sf. 35.

¹²⁵ **YAYLA**, Ü., Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 31.

¹²⁶ Özel Hukuktaki Şekle Dair Hükümlerin Günümüz Hukuki İşlemlerine Uyarlanmasına Dair Kanun.

belgelerin, yazılı belgeler ile eşdeğer kabul edilmesini sağlamış ve bütün mevzuat bu doğrultuda modernize edilmiştir¹²⁷.

Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu'nun 25. maddesinde 2009 yılında yapılan değişikliklerle de, genel kurul toplantısına ilişkin pay sahiplerine yapılan davetin elektronik yöntemlerle yapılmasının yolu açılmıştır¹²⁸. Burada dikkat edilmesi gereken nokta Alman hukukunda sadece karma genel kurullara izin verilmektedir. Başka bir ifadeyle Alman Hukuku'nda genel kurulların eş zamanlı bir fiziki toplantı olmaksızın tamamen sanal ortamda yapılmasına izin verilmemektedir¹²⁹. Hukuken mümkün olmadığından esas sözleşmeye de eklenecek olan elektronik genel kurul maddesi, toplantının tamamen elektronik ortamdan yapılacağını ve fiziki ortamda bir toplantı olmayacağını düzenleyemeyecektir.

Sonuç olarak, Alman Hukuku'nda genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılmasına ilişkin en son ve en kapsamlı yasa, 30 Temmuz 2009 tarihli "*Gesetz zur Umsetzung der Aktionärsrechterichtlinie*"¹³⁰ dir. Bu yasa elektronik ortamda genel kurul yapılmasının yolunu tam olarak açmıştır¹³¹. Bu yasa, geleneksel anlamda kendine özgü düzenlemeleri içeren bir yasa olmayıp, aksine internet üzerinden veya internet destekli genel kurul yapılmasını gerçekleştirmeye ilişkin düzenlemeleri içeren ve Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu'nda birçok değişiklik öngören bir yasadır¹³².

Bu durumda Alman Hukukunda elektronik genel kurul toplantılarının desteklendiğini ve kanunlarla da detaylı bir şekilde düzenlendiğini söyleyebiliriz.

iii. İngiltere

İngiltere'de şirketler, 2006 tarihli Şirketler Kanunu'nun 360/A maddesi uyarınca Ağustos 2009'dan beri elektronik genel kurul yapabilmektedirler¹³³. Şirketler Kanunu'nun 360/A maddesi bu kanuna 2009 tarihli Pay Sahibi Hakları Yönetmeliği

---

¹²⁷ **TURGUT**, sf. 9.

¹²⁸ **KAYA**, M. İ., sf. 213; **BULUT**, A. Anonim Şirket Elektronik Genel Kurul Uygulamasında Pay Sahiplerinin Bilgi Alma Hakkı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014, sf. 90.

¹²⁹ **YAYLA**, Ü., Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 31; **BULUT**, sf. 90.

¹³⁰ Pay Sahipliği Haklarının Uygulanmasına Dair Kanun.

¹³¹ **FALCIOĞLU**, sf. 70; **TURGUT**, sf. 11.

¹³² **PULAŞLI**, H., Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kurulu, sf. 51.

¹³³ **ÖZDİLEK**, A. O., sf. 24.

ile girmiştir. Söz konusu yönetmelik yine 2009 tarihli AB Pay Sahibi Hakları Direktifi temel alınarak düzenlenmiş bir yönetmeliktir¹³⁴.

Söz konusu maddeye göre; aynı mekanda bir arada bulunmayan kişiler elektronik yöntemlerle genel kurul toplantısına katılabilecek, görüş açıklayabilecek ve oy kullanabileceklerdir. Bu madde hem halka açık hem de halka açık olmayan anonim şirketleri kapsamaktadır. Tıpkı Amerikan Hukukundaki gibi İngiltere’de de tüm şirketler açısından uygulama bulan elektronik genel kurullar, ülkemiz uygulaması ile paralel bir nitelik taşımaktadır¹³⁵. Elektronik genel kurullar aşağıda açıklayacağım üzere, tıpkı ülkemizdeki gibi, halka açık anonim ortaklıklar için zorunlu, halka açık olmayan anonim ortaklıklar için seçimlik bir haktır.

Şirketin genel kurul toplantı çağrısında pay sahipleri, iletişim için bir elektronik posta adresi vermeleri halinde, genel kurul toplantısına ilişkin her türlü belgenin verilen adrese elektronik yöntemlerle gönderilmesine onay vermiş sayılmaktadırlar. Bu belgeler içerisinde en önemlileri bir pay sahibinin genel kurula kendisinin yerine katılması için temsilci ataması veya atadığı temsilcinin yetkisini sona erdirmesidir¹³⁶.

iv. İsveç

İsveç Hukuku’nda elektronik veya sanal genel kurullara izin verilmemektedir. Ancak 1 Ocak 2006 tarihinde yürürlüğe giren İsveç Şirketler Kanunu uyarınca, halka açık şirketler genel kurullarını, pay sahiplerinin internet üzerinden izleyebileceği şekilde yayımlayabilirler. Pay sahipleri 15 gün önceden şirkete bildirmek kaydıyla, şirket tarafından kendilerine verilen teknik detaylar ve şifre ile, yalnızca bu yayını izleyebilirler, herhangi bir erişim veya katılımda bulunamazlar¹³⁷.

Başka bir ifadeyle İsveç hukukunda genel kurul toplantıları yalnızca fiziksel ortamda yapılmaktadır. Genel kurula katılmak, oy kullanmak veya görüş bildirmek isteyen pay

---

¹³⁴ **YOUNGHUSBAND, V.**, Electronic Meetings- Holding an Electronic AGM, 26 Mayıs 2017 <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=0bb26de4-191d-4a21-b34f-707eb1557ec3> (e.t. 20.08.2017); **FALCIOĞLU**, sf. 68.

¹³⁵ **TURGUT**, sf. 8.

¹³⁶ **FALCIOĞLU**, sf. 70.

¹³⁷ **YAYLA, Ü.**, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 35.

sahipleri fiziksel olarak yapılan toplantıya bizzat veya temsilcileri vasıtasıyla katılmak zorundadırlar.

Temmuz 2007'den itibaren payları borsada işlem gören yani halka açık statüde olan anonim şirketler açısından genel kurulda karar alınmak suretiyle, pay sahiplerine yapılacak genel kurul bildirimlerinin elektronik ortamda yapılmasına imkan tanınmıştır.

Genel kurul toplantısına bizzat katılacak olan pay sahiplerinin katılım bildirimleri de elektronik ortamda kabul edilmektedir fakat toplantıya temsilci vasıtasıyla katılacak gerçek veya tüzel kişilerin katılım talepleri şirkete yazılı olarak verilecektir.

v. Danimarka

Danimarka hukukunda, hem karma hem de sanal genel kurula izin verilmiştir. Bu düzenlemenin kaynağı Danish Public Limited Companies Act'tir¹³⁸.

Şirketin esas sözleşmesine elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapılabileceğine dair hüküm, pay sahiplerinin oy çoğunluğu ile eklenir fakat burada %25 olan azınlığın karşı çıkmamış olması da gerekir¹³⁹. Sadece sanal genel kurul yapılabilmesi için kanun koyucu sıkı şartlar düzenlemiştir. Esas sözleşmeye genel kurulun sadece sanal ortamda yapılacağına eklenmesi için; *“sermayenin en az üçte ikisini temsil eden pay sahiplerinin katıldığı genel kurul toplantısında toplantıya katılanların üçte ikisinin olumlu oyu ile alınan bir genel kurul kararı gerekir. Ayrıca söz konusu genel kurul kararında ne tür elektronik sistemlerin kullanılacağı da belirtilmeli ve bu sistemlere şirket ana sözleşmesinde yer verilmelidir.”*¹⁴⁰

Dünyada ilk kez fiziksel toplantı yapılmaksızın tümüyle elektronik ortamda genel kurul toplantısı VP Securities aracılığıyla Danimarka'da gerçekleştirilmiştir. Danimarka'nın merkezi saklama kuruluşu olan VP Securities A/S tarafından geleneksel genel kurullarda kullanılmak üzere E-voter¹⁴¹ isimli bir cihaz

¹³⁸ Danimarka Halka Açık Şirketler Kanunu.

¹³⁹ YAYLA, Ü., Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 37.

¹⁴⁰ YAYLA, Ü., Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 38.

¹⁴¹ Radyo iletişim teknolojisine dayalı bir elektronik oy verme cihazıdır. Pay sahipleri e-voter'a basarak oy kullandıklarında, oylama genel kurul mekanında kurulan alıcılara iletilir. Özetleyecek olursak, genel

sunulmaktadır. E-voter'la pay sahipleri oylarını kolaylıkla kullanabileceklerdir. Bu cihazın verilmesinin sebebi, kalabalık bir toplantı ve karmaşık bir oy kullanma sürecinin söz konusu olduğu durumlarda, hızlı ve doğru şekilde sonuç alınmasını sağlamaktır¹⁴². Bu, oylamanın daha sonra uzun sayım prosedürleri gerektiren kağıt oylarını kullanmadan, hızlı ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebileceği anlamına gelir.

vi. ABD

ABD eyalet sistemi ile yönetildiğinden her eyalette farklı hukuk düzenleri vardır. ABD'de otuz iki¹⁴³ eyaletteki hukuk düzeni 2010 yılından beri elektronik genel kurullara izin vermektedir. Bu eyaletlerden yirmi dört¹⁴⁴ tanesi sadece sanal ortamda yapılacak genel kurula izin verirken geri kalan sekiz¹⁴⁵ eyalette ise fiziki bir toplantının varlığı şart koşulmuştur¹⁴⁶.

Eyaletlerin, şirketler hukuku mevzuatlarında elektronik genel kurulların düzenlenmesi açısından, iki yöntem söz konusudur. Bunlardan birincisi açık bir şekilde yapılan düzenleme, diğeri de elektronik genel kurul yapılmasının önünde engel oluşturmayan, fakat açık olarak da elektronik genel kurul hükümlerini ihtiva etmeyen düzenlemelerdir¹⁴⁷.

2000 yılında Delaware Şirketler Kanunu'nun 211. maddesinde yapılan değişiklikle birlikte, şirketler artık genel kurul toplantılarını uzaktan haberleşme yöntemi ile

---

kurul toplantılarında, pay sahiplerinin, sadece bir düğmeye basarak hızlı ve etkili şekilde oy kullanmasını sağlayan bir el terminalidir. Genel kurul toplantısının başında bütün pay sahiplerinin giriş kartları e-voter ile birlikte okutulur böylece sistem her e-voter'ın kaç oyu temsil ettiğini bilir. E-voter pay sahipleri hakkında temsil ettikleri oy sayısı hariç hiçbir kişisel veriye ulaşamaz. E-voter karşı oy veya lehte oy vermek için kullanılabilir. Oylar kullanıldıktan sonra her pay sahibi kullandığı oya dair bir belge alır, böylece e-voter'ın güvenilirliği kanıtlanmış olur. E-voter'ların güvenliği Danimarka'da VP Securities A/S tarafından sağlanmaktadır.

¹⁴² <https://www.vp.dk/en/Services/Investor-Services/Meeting-Services/evoter> (e.t. 17.08.2017)

¹⁴³ Arizona, California, Colorado, Delaware, Florida, Hawaii, Illinois, Indiana, Kansas, Kentucky, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nevada, North Carolina, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Virginia, Washington, West Virginia ve Wyoming.

¹⁴⁴ Arizona, California, Colorado, Delaware, Florida, Hawaii, Kansas, Kentucky, Maryland, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, Rhode Island, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, West Virginia ve Wyoming.

¹⁴⁵ Illinois, Indiana, Massachusetts(kanun koyucu tepkiler sonrası yasa tasarısını onaylamaktan vazgeçmiştir.), Nevada, North Carolina, Oregon, Virginia ve Washington.

¹⁴⁶ **FAIRFAX**, L. M., Virtual Shareholders Meetings Reconsidered, The George Washington University Law School Public and Legal Theory Working Paper No:539, Vol. 40, Seton Hall Law Review, 2010, sf.1368-1369; **TURGUT**, sf. 7; **BULUT**, sf. 89.

¹⁴⁷ **FALCIOĞLU**, sf. 63.

yapabilecek hale gelmiştir. Pay sahipleri bu toplantılara sanal ortamda katılabilecek ve üç şartın karşılanması durumunda oy kullanabileceklerdir. STEWART'a göre bu üç şartın ilki; şirketin, toplantıda mevcut olan ve oy kullanmasına izin verilen her kişinin bir pay sahibi veya bir pay sahibinin temsilcisi olduğunu doğrulamak için makul önlemleri almasıdır. İkinci şart; şirketin, pay sahibi veya bir pay sahibinin temsilcisi olduğu kanıtlanan kişilerin toplantıya katılması ve genel kurulda tartışılan hususlarda oy kullanması için makul önlemleri almasıdır. Bunlara örnek olarak toplantının zamanında duyurulması, oy kullanılacak konuların canlı olarak okunması vb. örnek gösterilebilir. Üçüncü ve son şart ise; şirket toplantı sırasında kullanılan oy ve karşı oyların kayıtlarını tutma yükümlülüğüdür.”¹⁴⁸

Delaware Şirketler Kanunu, elektronik ortamda yapılan genel kurullar konusunda ABD’de bir öncü kanun niteliği taşımaktadır¹⁴⁹. Delaware Şirketler Kanununa göre elektronik genel kurullar tamamen sanal ortamda yapılabilmektedir ve aynı anda fiziki bir toplantının da yapılmasına gerek yoktur. Delaware şirketler kanunu ABD’nin yanı sıra, tam sanal genel kurullar hakkında diğer ülke hukukları açısından da öncü nitelik taşır.

2009-2014 yıllarına ait ABD’de yapılan elektronik genel kurulların yıllara göre artışı göz önüne alındığında bu sistemin her sene katlanarak kullanılmaya başlandığı söylenebilir.¹⁵⁰

vii. Avustralya

Avustralya’da elektronik ortamda temsilci vasıtasıyla oy kullanılması, 2004 CLERP 9¹⁵¹ ile birlikte Şirketler Hukukuna kazandırılmıştır. Avustralya şirketler hukuku pay sahibinin kendisini genel kurulda temsil etmesi için temsilciye verdiği elektronik yöntemle verilen vekaletnameyi kabul etmektedir.

¹⁴⁸ STEWART, D., The Virtual Annual Meeting, The Corporate Governance Advisor, sf. 1; Bu şartların yanı sıra yönetim kurulunun da genel kurulun elektronik ortamda yapılacağı ile ilgili karar alması gerekir.

¹⁴⁹ ARI, Z., Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Elektronik Ortama İlişkin Hükümü (Tasarı m. 1527) ve Sanal Genel Kurul, EÜHFD, C. 8, S. 3-4, Erzincan, 2009, sf. 182.

¹⁵⁰ AINSCOW, D./DOCKERY, H., Top Ten Things to Remember When Considering Virtual Shareholder Meetings <http://m.acc.com/legalresources/publications/topten/considering-virtual-shareholder-meetings.cfm?> (e.t. 20.08.2017)

¹⁵¹ Corporate Law Economic Reform Program Act 2004; 2004 yılı Şirketler Hukuku Ekonomik Reform Programı Yasası

Pay sahipleri tarafından genel kurula elektronik ortamda katılma ve oy verme işlemi Avustralya hukukunda söz konusu değildir¹⁵².

viii. İsviçre

İsviçre hukukunda genel kurullar şirketlerin en üst organıdır¹⁵³. İsviçre’de genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılmasına ilişkin bir düzenleme yoktur¹⁵⁴. Fakat düzenleme olmamasına rağmen elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantıları söz konusudur.

“Örneğin; İsviçre’de internet destekli genel kurul yapılmasına ilişkin 1992 tarihli Borçlar Kanununda Anonim Şirketler Hukukuna ilişkin doğrudan veya dolaylı bir yasal düzenleme mevcut olmamasına rağmen 11 Mart 2000 yılında İsveçli Asea Brown Boveri şirketi ile İsviçreli ABB AG’nin %50’şer oranında ABB limited şirketi altında birleşmelerine ilişkin genel kurul toplantısı aynı anda farklı iki yerde, Wettingen (İsviçre) ve Vasteras (İsveç) şehirlerinde yapılmıştır.”¹⁵⁵

Kanaatimce; İsviçre hukukunda elektronik genel kurul toplantıları hakkında kanuni bir düzenleme olmasa bile, pay sahiplerinin onayı ile elektronik ortamda genel kurul yapılabilir. Genel kurula davet, pay sahiplerinin onayıyla elektronik ortamda yapılabilir. Pay sahipleri, pay sahipliğinden doğan haklarını ancak; esas sözleşmede öngörülmüşse, genel kurul elektronik araçlarla naklen yayınlanıyorsa ve pay sahiplerinin oyları elektronik araçlar vasıtasıyla genel kurul toplantısının yapıldığı yere iletiliyorsa; elektronik ortamda kullanabilirler. Eğer pay sahipleri veya temsilcilerin tümü sanal genel kurulu kabul etmişse ve genel kurulda alınacak kararlar hiçbir resmi onay gerektirmiyorsa, genel kurul fiziki olarak yapılmaksızın tamamen elektronik ortamda yapılabilir. Şirket elektronik genel kurul sırasında elektronik araçlar kullanıyorsa bunların güvenliğinden yine şirket sorumlu olacaktır.

---

¹⁵² YAYLA, Ü., Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 40.

¹⁵³ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 25.

¹⁵⁴ ÖZDİLEK, A. O., sf. 23.

¹⁵⁵ PULAŞLI, H., Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kurulu, sf. 7.

ix. Norveç

Norveç hukuk sistemi elektronik genel kurullar yasal bir zorunluluk değildir. Aksine şirketlerin iradesine bırakılmış bir kurumdur. Bir şirketin esas sözleşmesinde aksi öngörülmediği takdirde, eğer bu şirketin altyapısı da müsaitse yönetim kurulu tarafından pay sahiplerine genel kurula elektronik ortamda katılma hakkı tanınabilmektedir¹⁵⁶.

x. AB

Pay sahiplerinin genel kurullara elektronik ortamda katılmasını düzenleyen temel düzenleme 2007/36/EC sayılı Pay Sahipleri Yönergesidir¹⁵⁷. Bu düzenleme üye devletler için asgari düzenleme nitelik taşır.

Bu Yönerge genel kurullar açısından üç temel kural getirir. Bu kurallar;

- Genel kurula hazırlık aşaması ile ilgili kurallar,
- Pay sahiplerinin oy haklarının elektronik yöntemlerle kullanmalarına ilişkin kurallar,
- Pay sahiplerinin genel kurul toplantılarında temsil edilmelerine ilişkin kurallardır¹⁵⁸.

AB hukukunda şirketler, genel kurullar hakkında pay sahiplerine bilgi vermelidirler. Pay Sahipleri Yönergesinin 5. maddesinin 4. fıkrasında¹⁵⁹ genel kurul toplantısının, pay sahiplerine 21 gün önceden haber verileceği ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra aynı maddede, şirketlerin internet sitesinde paylaşması gereken bilgiler de düzenlenmiştir. Bu maddeye göre, internet sitesine eklenmesi gereken bilgiler; tarih, yer, gündem, oy açıklamaları ve katılım prosedürleri, toplam hisse sayısı ve oy açıklamaları, pay sahiplerinin sunması gereken belgeler, toplantı için taslak karar ve

---

¹⁵⁶ **YAYLA**, Ü., 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Borsaya Kote Ortaklıkların Genel Kurul Toplantıları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011 sf. 141.

¹⁵⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1519338226476&uri=CELEX:32007L0036> (e.t. 22.02.2018)

¹⁵⁸ **FALCIOĞLU**, sf. 58.

¹⁵⁹ Pay Sahipleri Yönergesinin 5. maddesinin 4. fıkrasının İngilizce metni:

“Member States shall ensure that, for a continuous period beginning not later than on the 21 day before the day of the general meeting and including the day of the meeting...”

temsilci ile toplantıya katılacak pay sahiplerinin, vekaleten oy kullanılması için gereken evraklardır.¹⁶⁰

Pay Sahipleri Yönergesinin 6. maddesi uyarınca; şirket sermayesinin en az %5'ine sahip olan pay sahipleri, genel kurul toplantısı sırasında gündeme madde ekletebilirler. Buna ek olarak yine aynı maddede pay sahiplerinin toplantı sırasında gündeme dair sorularının şirket tarafından cevaplanması haklarının da olduğu düzenlenmiştir.

Pay Sahipleri Yönergesinin 8. maddesi genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmayı düzenlemektedir. İlgili madde “(1) Üye Devletler, şirketlere, pay sahiplerinin genel kurul toplantılarına, özellikle de aşağıdakilerden herhangi biri veya hepsi olduğunda, elektronik ortamda her türlü katılımı önermesine izin vermelidir.

(a) genel kurulun gerçek zamanlı iletimi;

(b) hissedarların genel toplantıya uzak bir konumdan hitap etmesini sağlayan gerçek zamanlı çift yönlü iletişim;

(c) toplantıya fiziken katılan bir vekil atamak zorunda kalmadan, genel kurul toplantısından önce veya toplantı esnasında oy kullanma yetkisi veren bir mekanizma.

2. Amaca yönelik olduğu sürece; pay sahiplerinin genel kurula katılmalarını sağlamak amacıyla elektronik araçların kullanımı, yalnızca pay sahiplerinin belirlenmesini ve elektronik haberleşmenin güvenliğini sağlamak için gerekli şart ve kısıtlara tabi tutulabilir. Bu, elektronik ortamda herhangi bir katılım biçiminin başlatılması veya uygulanması için Üye Devletlerin şirkette karar alma sürecinde kabul ettiği veya kabul edebileceği herhangi bir yasal düzenlemeye hâle getirmez.”¹⁶¹ hükmünü haizdir.

---

¹⁶⁰ Rights of shareholders in listed companies, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:133285> (e.t. 23.02.2018)

¹⁶¹ 8. maddenin İngilizcesi;

“Member States shall permit companies to offer to their shareholders any form of participation in the general meeting by electronic means, notably any or all of the following forms of participation:

(a) real-time transmission of the general meeting;

(b) real-time two-way communication enabling shareholders to address the general meeting from a remote location;

(c) a mechanism for casting votes, whether before or during the general meeting, without the need to appoint a proxy holder who is physically present at the meeting

2. The use of electronic means for the purpose of enabling shareholders to participate in the general meeting may be made subject only to such requirements and constraints as are necessary to ensure the identification of shareholders and the security of the electronic communication, and only to the extent that they are proportionate to achieving those objectives.

Oylamayla ilgili olarak, AB ülkeleri pay sahiplerinin elektronik ortamdaki genel kurul toplantılarına katılmalarıyla ilgili bütün kısıtlamaları kaldırmalıdır. Buna ek olarak pay sahiplerini elektronik vasıtalarla bireysel veya kitlesel vekil atama ve iptal etme konusunda da yetkilendirmelidirler¹⁶².

Pay Sahipleri Yönergesinin “Oylama Sonuçları” başlıklı 14. maddesine göre; şirketler, genel kurul toplantısında alınan her bir karar için tam oy sayısını da hesaplamalıdır. Şirketler, toplantıdan sonra en fazla 15 gün içinde oylama sonuçlarını yayınlamalıdır.

Bu yönergede bazı değişiklikler yapılması için 2014 yılında Avrupa Komisyonu bir önerge sunmuştur. Önerge hala Avrupa Konseyi’nde ve Avrupa Parlamentosu’nun gündeminde beklemektedir¹⁶³.

IV. Ülkemizde Elektronik Genel Kurul Uygulamasının Hukuki Çerçevesi

Türk Hukukunda TTK ve SPKn hükümleri elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantıları için temel düzenlemedir. Anonim şirketlerde EGKS’nin kuruluşuna, işleyişine, teknik hususlara ve güvenlik kriterlerine ilişkin usul ve esaslar “Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik”¹⁶⁴ ve “Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ”¹⁶⁵ ile düzenlenmiştir.

İkincil mevzuat statüsünde elektronik genel kurulları düzenleyen bir diğer düzenleme ise BTY’dir. BTY’nin 6. maddesinde elektronik ortamda genel kurul toplantısının yapılması ve karar alınmasının EGKS Yönetmeliği hükümlerine tabi olacağı ve EGKS Yönetmeliği’nde boşluk bulunan hallerde BTY’ne bakılacağı düzenlenmiştir.

Bu yönetmeliklerin yanı sıra tebliğler de ikincil mevzuat statüsü taşımaktadırlar. Elektronik ortamda yapılacak kurullar ile ilgili Türk Hukukunda iki tane tebliğ söz

---

This is without prejudice to any legal rules which Member States have adopted or may adopt concerning the decision-making process within the company for the introduction or implementation of any form of participation by electronic means.”

¹⁶² Rights of shareholders in listed companies, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:133285> (e.t. 23.02.2018)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:133285>

¹⁶³ Rights of shareholders in listed companies, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:133285> (e.t. 23.02.2018)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:133285>

¹⁶⁴ 28.08.2012 tarih ve 395 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

¹⁶⁵ 29.08.2012 tarih ve 28396 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

konusudur. Bunlardan birincisi EGKS Tebliği diğeri de Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ¹⁶⁶'dir.

1. Türk Ticaret Kanunu

ETTK anonim şirket genel kurullarının yalnızca fiziki ortamda¹⁶⁷ yapılmasına izin vermektedir¹⁶⁸. TTK ise halka açık anonim şirket genel kurullarının elektronik ortamda yapılmasını zorunlu hale getirmiş ve halka açık olmayan anonim şirketler için de elektronik genel kurulu ihtiyari tutmuştur. Burada dikkat edilmesi gereken husus, halka açıklık kavramıdır. Halka açık anonim şirketler, payları borsada işlem gören anonim şirketlerdir¹⁶⁹. Halka açılma kavramı aşağıda SPKn başlığı altında detaylı olarak incelenecektir¹⁷⁰.

TTK'nın 1527. maddesi elektronik genel kurulları düzenlemektedir. Bu maddenin gerekçesine bakıldığında ortaklık haklarının kullanımının istenen düzeyde olmadığı, pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketler açısından en büyük sorunun yönetsel anlamda yaşanan güç boşluğu olduğu ve genel kurullara katılımın yetersiz seviyede olduğu ifade edilmektedir¹⁷¹ ve bu hüküm ile sorunların giderilmesi amaçlanmaktadır.

Elektronik ortamda toplantı yapılabilmesi için şirketlerin TTK'nın 1527. maddesinin 3. fıkrasında belirtilen kriterleri yerine getirmesi gerekmektedir fakat bir anonim şirketin elektronik genel kurul yapabilmesi için bu yeterli değildir. TTK'nın 1527. maddesinin 3. fıkrasında "*...elektronik ortamda oy kullanabilmek için, şirketin bu amaca özgülüenmiş bir internet sitesine sahip olması, ortağın bu yolda istemde bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişliliğinin bir teknik raporla ispatlanıp bu raporun tescil ve ilan edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması şarttır.*" denilmektedir. Bu hususlara ek olarak şirketlerin elektronik

---

¹⁶⁶ 29.08.2012 tarih ve 28396 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁶⁷ Fiziki genel kurullar, pay sahipleri veya temsilcilerinin ve toplantıya katılacak diğeri kişilerin önceden belirlenmiş bir adreste fiziki olarak toplanmaları yoluyla gerçekleşen genel kurullardır. **FALCIOĞLU**, sf. 37.

¹⁶⁸ **HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M.**, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 11.

¹⁶⁹ TTK'nın gerekçesi de dikkate alındığında, pay senetleri borsada işlem gören şirketin esas alınmak istendiği, ancak halka açıklık ifadesinin de kullanıldığı görülmektedir.

¹⁷⁰ Anonim Şirketin Halka Açılması başlığı sf. 48

¹⁷¹ Bkz. TTK'nın 1527. maddesinin gerekçesi.

ortamda toplantı yapmasını sağlayacak bir bilişim sistemine de sahip olmaları veya bu konuda destek almaları gerekir¹⁷².

TTK'nın 1527. maddesinin 5. fıkrasının ilk cümlesi uyarınca; anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fiziki katılmanın ve oy vermenin bütün sonuçlarını doğuracaktır.

İkinci cümle *“Bu hükmün uygulanması esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle düzenlenir. Yönetmelikte, genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği yer alır. Anonim şirketler yönetmelikten aynen aktarılacak olan bu hükümde değişiklik yapamazlar. Yönetmelik ayrıca oyun gerçek sahibinin veya temsilcisi tarafından kullanılmasını sağlayan kurallar ile 407. maddesinin 3. fıkrasında öngörülen Bakanlık temsilcilerinin bu hususa ilişkin yetkilerini içerir.”* şeklinde olup, uygulama esaslarının Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirleneceği, anonim şirketlerin elektronik genel kurul yapabilmesi için esas sözleşmeye eklenecek hükmün de bu yönetmelikte yer alacağı ve bu hükmün esas sözleşmeye aynen aktarılacağı düzenlenmiştir¹⁷³.

Hükmün son cümlesinde ise payları borsaya kote anonim şirketlerde elektronik genel kurul toplantısının zorunlu olduğu hususu ifade edilmiştir. Genel kurul toplantısının elektronik ortamda yapılması, payları borsaya kote olmayan anonim şirketler için zorunlu değildir. Bu şirketlerin elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapabilmeleri, esas sözleşmelerine bu konuda bir hüküm koymaları şartına bağlanmıştır¹⁷⁴.

Yine yukarıdaki maddeden de anlaşılacağı üzere TTK'da sadece genel kurula elektronik ortamda katılma hususunu düzenlemiştir, yani genel kurulun tamamen sanal ortamda yapılabileceğine dair bir hüküm bulunmamaktadır. TTK'nın 1527. maddesi karma bir sistem tercih etmiş ve fiziki genel kurulun yanı sıra eşzamanlı olarak elektronik ortamda katılım imkanı yaratmıştır¹⁷⁵.

---

¹⁷² **KESER BERBER, L.**, Dijital Şirket'e Geçmek için Sekiz Yasal Çerçeve, Regesta, S. 1, Kasım 2011, sf. 63.

¹⁷³ **FALCIOĞLU**, sf. 42.

¹⁷⁴ **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 524.

¹⁷⁵ **YAYLA, Ü.**, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 42.

TTK’da düzenlenen elektronik genel kurul toplantısını kısaca tanımlayacak olursak; pay sahipleri veya onların temsilcilerinin toplantıya elektronik yöntemlerle katıldığı, pay sahipliğinden doğan hakların elektronik ortamda kullanıldığı, genel kurul işlemlerinin de elektronik ortamda yerine getirildiği genel kurulları ifade eder¹⁷⁶.

TTK’nın 1527. maddesinin 5. fıkrasına göre anonim şirketlerde genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy verme, fiziki ortamda katılma ve oy vermenin doğurduğu bütün sonuçları doğuracaktır. Fakat burada asıl dikkat edilmesi gereken nokta eşit işlem ilkesi gereği, genel kurul toplantılarında fiziken hazır bulunan pay sahipleri ile toplantıya elektronik ortamda katılan pay sahipleri arasında kanunen herhangi bir ayırım yapılmayacak olmasıdır¹⁷⁷.

Borsaya kote anonim şirketler EGKS’yi kullanarak toplantı daveti, faaliyet raporunun pay sahiplerine iletimi gibi hazırlık işlemleri ile toplantının açılması, gündemin oylanması vb. işlemleri yani toplantı öncesi, toplantı anı ve sonrasındaki her türlü işlemi elektronik ortamda gerçekleştirebileceklerdir¹⁷⁸.

2. Sermaye Piyasası Kanunu

TTK’nın yürürlüğe girmesinden sonra 30.12.2012 tarihinde yürürlüğe giren SPKn, halka açık anonim şirketlerin yapacağı elektronik genel kurullar için TTK’dan sonraki ikinci kanundur. SPKn’nin “Genel Kurul Toplantısına Katılım ve Oy Kullanma” başlıklı 30. maddesi elektronik ortamda yapılacak genel kurul toplantılarına katılım ve bu toplantılarda oy kullanıma ilişkin hususları düzenlemektedir. 30. maddesinin 5. fıkrasına göre; payları kayden izlenen anonim ortaklık¹⁷⁹ genel kurullarına elektronik ortamda katılım, MKK tarafından sağlanan elektronik ortam üzerinden gerçekleştirilir.

Bu hüküm payları kayden izlenen anonim şirket genel kurulları için özel hüküm niteliği taşımaktadır. Halka açık anonim şirketlerde genel kurullar MKK tarafından sağlanan elektronik sistemde gerçekleştirilmek şartıyla zorunlu hale gelmiştir. Halka

---

¹⁷⁶ FALCIOĞLU, sf. 39.

¹⁷⁷ ERDEM, E., Türk Ticaret Kanunu’nun Anonim Şirketler Genel Kurulları için Getirdiği Yenilikler, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 117-118, 2014, sf. 54.

¹⁷⁸ KESER BERBER, L./YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 26.

¹⁷⁹ Payları MKK tarafından kayden izlenen şirketlerde paylar senede bağlı değildir. Paylar elektronik ortamda MKK tarafından kayıtlı tutulur.

açık şirketler bakımından elektronik genel kurul sistemi, MKK tarafından sağlanırken halka açık olmayan şirketler kendi elektronik genel kurul sistemlerini kurabilirler.

i. Anonim Şirketin Halka Açılması

Halka açık anonim şirketlerde genel kurul toplantılarını açıklamak için öncelikle bir anonim şirketin nasıl halka açık hale gelebileceğini açıklamak gerekir. SPKn'nin 3. maddesinin 1. fıkrasının e bendi uyarınca halka açık olma kavramı; payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan anonim şirketlerdir.

Anonim şirketler halka açık olup olmama kriteri bakımından ikiye ayrılır. Anonim şirketin halka açılması, şirket sermayesini temsil eden payların büyük bir yatırımcı kitlesine satılmasını ve sonrasında da yatırımcıların bu paylar üzerinde serbestçe işlem yapabilmesini ifade eder¹⁸⁰. En genel anlamı ile halka açılma; halka kapalı bir şirketin sermaye yapısında, bu şirkete halkın katılmasına olanak verecek düzenlemelerin yapılması olarak tanımlanabilir¹⁸¹.

Halka açık anonim şirketlerle ilgili düzenlemeler SPKn hükümleri saklı tutulmak kaydıyla TTK kapsamına alınmışlardır¹⁸².

Halka açılmanın iki yolu vardır. Bunlardan biri halka açık sayılma ve diğeri de gerçek anlamda halka açılmadır. Bir anonim şirketin halka açık sayılması durumu ancak o şirketin pay sahibi sayısının 500'ü geçmesi durumunda söz konusu olacaktır¹⁸³. Bu durumda şirketin en geç iki yıl içinde Borsa İstanbul'a¹⁸⁴ başvurarak; paylarının borsada işlem görmesini sağlaması gerekir. Şirket başvurmazsa SPK re'sen borsada işlem görmesine veya SPKn kapsamında çıkarılmasına karar verebilir. Halka açık sayılma halinde de geniş bir yatırımcı kitlesi menfaat sahibi haline gelmektedir ve bu nedenle de halka açık sayılan anonim şirketlerde SPKn'nin koruyucu hükümleri kapsamına alınır.

---

¹⁸⁰ MANAVGAT, Ç., Hukuki Bakımdan Halka Açık Anonim Ortaklıklar ve Halka Arz, Sözkesen Matbaacılık, Ankara 2016, sf. 41.

¹⁸¹ GÖKALP, N. K., Sermaye Piyasalarında Halka Arz, Beta Yayınları, İstanbul, 2014, sf. 48.

¹⁸² MANAVGAT, Ç., sf. 25.

¹⁸³ AKBULAK, Y., Sermaye Piyasası Kanunu Tasarısı ile Halka Açık Anonim Şirketlere Getirilen Yeni Esaslar, İstanbul Barosu Dergisi, C. 86, S. 6, 2012, sf. 270.

¹⁸⁴ Bundan sonra kısaca "BİST" olarak anılacaktır.

Bir anonim şirketin gerçekten halka açılması ise, anonim şirketin paylarının halka arz edilmesiyle olur. Halka arz, şirket paylarının satın alınması için, belirsiz sayıda kişiye her türlü yoldan yapılan çağrı ve bu çağrı sonunda yapılan satışır. Halka açılma, halka kapalı bir şirketin sermayesini temsil eden payların ilk defa halka arzı sonucu olur.

Şirketler paylarını halka arz ederken farklı yollara başvurabilirler. Halka arz, mevcut sermayeyi temsil eden payların bir kısmının ortak satışı şeklinde olabilir. Ayrıca şirketler sermaye artırımını yoluna giderek, mevcut pay sahiplerinin rüçhan haklarını kısıtlamak suretiyle de halka arzı tercih edebilir veya her iki yöntemi birlikte uygulayabilirler.

Halka kapalı bir anonim şirket tarafından ilk kez halka arz yapıldığında buna halka açılma denir. Halka açık bir şirket paylarını tekrar halka arz ettiğinde bu durum tekrar halka açılma değil, halka arz olacaktır¹⁸⁵.

ii. Halka Açılma Süreci

Halka arz süreci SPK ve borsa ile eşzamanlı olarak yürütülecektir. Bu süreç dört aşamalıdır. Birinci aşama esas sözleşmenin SPK'n çerçevesinde düzenlenmesidir. Şirket esas sözleşmesinin halka açık şirketin standartlarına uygun bir şekilde tadil edilmesi gerekir. Genel kurul davetinin zamanı, imtiyazların yatırımcılar aleyhine genişletilemeyeceği, toplantı ve karar yeter sayılarının çok sayıda yatırımcı ile yönetime imkan verecek şekilde düzenlenmesi, payların devir ve tedavülünü kısıtlayan hükümlerin ayıklanması bu düzenlemelere örnek olarak gösterilebilir.

İkinci aşama aracılık sözleşmesinin hazırlanmasıdır. Şirketler paylarını kendileri halka arz edemezler. Halka arz edilecek paylar için mutlaka yetkili bir aracı kurum veya banka ile aracılık sözleşmesi imzalamaları gerekir. Halka arz edilecek tutarın büyüklüğüne göre birden fazla aracı kurum birlikte konsorsiyum halinde halka arza aracılık edebilir. Aracılık yapan yatırım kuruluşu, halka arza başvuran tüm yatırımcıların, eşit ve adil şekilde halka arzdan pay almalarını sağlamakla görevlidir.

Üçüncü aşama finansal tablolar ve bağımsız denetimdir. Halka açık şirketler finansal tablolarını TFRS'ye göre düzenlemek zorundadırlar. Bu nedenle halka açılmak isteyen şirketler finansal tablolarını bu standartlara uygun olarak düzenlemelidirler. Daha önce

---

¹⁸⁵ MANAVGAT, Ç., sf. 42.

düzenlemek zorunda olmadıkları ara dönem finansal tabloları da başvuru öncesinde hazırlarlar. Düzenlenen bu finansal tabloların da finansal denetimden geçirilmesi zorunludur.

Son aşama ise satış öncesinde izahname hazırlayarak onaya sunulmasıdır. İzahname halka arza katılacak yatırımcıların yatırım kararlarının dayanağı olacak bilgileri içeren bir dokümandır. İzahnamenin standartları SPK tarafından belirlenir. İzahnamede temel olarak şirkete, tabi olduğu risklere, satışa sunulan sermaye piyasası aracına ve halka arz sürecine ilişkin bilgilere yer verilir. Hazırlanan taslak izahnamenin halka arz başvurusu sırasında SPK'na iletilmesi zorunludur.

İzahnamenin içeriğinde ihraççı bilgi dokümanı, sermaye piyasası aracı notu ve bu ikisinin özeti vardır. İhraççı bilgi dokümanı; ihraççıların sermayesi, yönetimi ve faaliyetleri, finansal durumu ve karlılığı hakkındaki bilgileri içerir. Sermaye piyasası aracı notu ise; sermaye piyasası aracının özellikleri, bunlara bağlı hak, yükümlülükler ve riskleri ile halka arz ve borsada işlem görmeye ilişkin bilgiler içermektedir.

Finansal tablolar, bağımsız denetim raporları, izahname, aracılık sözleşmesi ve diğer bilgi ve belgeler ile birlikte SPK'ya başvuru yapılır. SPK, başvuru dosyası ile şirket merkez ve üretim tesislerinde yaptığı incelemeler neticesinde izahnameyi onaylar. SPK incelemesi, izahnamede yer alan bilgilerin tutarlı, anlaşılabilir ve SPK tarafından belirlenen standartlar nezdinde eksiksiz olduğunun tespitine yöneliktir.

SPK tarafından onaylanan izahname KAP'ta, aracı kurumun ve ihraççıların internet sitesinde yayınlanarak kamuya duyurulur. Satışa en erken izahnamenin ilanını takip eden 3. gün başlanabilir. Halka açılma kavramını, en genel ifadeyle “kapalı bir şirketin sermaye yapısında, bu şirkete halkın katılmasına olanak verecek düzeltmelerin yapılması” olarak tanımlamak mümkündür¹⁸⁶. Halka açılma aynı zamanda bir şirketin kaynak ihtiyacını karşılama konusunda başvurduğu alternatif bir finansman yöntemidir¹⁸⁷. İlk halka arz işleminde 2 yöntem kullanılabilir. Birinci yöntem sermaye piyasası araçlarının borsa düzenlemesi çerçevesinde borsada satışdır. İkinci yöntem ise, borsa dışı satıştır. Bu yöntemde paylar belirli süre ile satışa sunulur, süre sonunda da dağıtım yapılır. Bu paylar ancak satıştan sonra borsada işlem görmeye başlar.

---

¹⁸⁶ **AKBULAK, S./AKBULAK, Y.**, Türkiye’de Sermaye Piyasası Araçları ve Halka Açık Anonim Şirketler, Beta Yayınları, İstanbul 2004, sf. 94.

¹⁸⁷ **AKBULAK, S./AKBULAK, Y.**, sf. 95.

iii. Halka Açılmanın Sonuçları

Halka açılmanın avantajları ve dezavantajları vardır. Halka açılma bir finansman yöntemidir ve uzun vadeli bir fon girişi sağlar. Halka açılma ile şirkete likidite sağlanmış olur¹⁸⁸. Şirketin tanınırlığı artar. Kurumsallaşmayı artırır. Kayıtlı sermaye ve raf kayıt sisteminden yararlanılarak daha kolay ve az masrafla sermaye artırımını yapılabilmesini sağlar¹⁸⁹. Şirketin riski dağıtması sağlanmış olur.

Halka açılmanın dezavantajları; kamu denetiminin ve yasal yükümlülüklerin artmasıdır çünkü halka açılma ile şirket SPK'nın denetimine girmiş olur. Bu durumda yönetimin sorumluluk ve görevleri de artacaktır¹⁹⁰. Bunun yanı sıra ilk defa hisse senedi ihraç edecek şirketlere yönelecek fonların kararsız olması nedeniyle hisse senetlerinde istenilen düzeyde talep olmama endişesi ve düşük fiyat sorununun ortaya çıkabilmesi söz konusudur¹⁹¹.

Halka açık hale gelmenin en önemli sonuçlarından birisi de, bu tezin konusu olan elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantılarıdır. TTK ile halka açık anonim şirketler için genel kurul toplantılarını elektronik ortama taşıma zorunluluğu getirilmiş olup bu konudaki detaylı düzenlemeler de SPKn'ye bırakılmıştır. Halka açık anonim şirketler için zorunlu olan elektronik genel kurullar, halka açık olmayan anonim şirketler için de ihtiyari olarak düzenlenmiştir.

iv. Halka Açık Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul Toplantısı Zorunluluğu

TTK'nın 1527. maddesinin 5. fıkrası uyarınca anonim şirketlerdeki genel kurul toplantılarını ikincil mevzuat statüsünde düzenleyen BTY'nin yürürlüğe girmesi ile birlikte, genel kurullara elektronik ortamda katılma ve elektronik ortamda oy kullanma, payları borsada işlem gören şirketler için zorunlu hale getirilmiştir. İlgili maddeye göre, BTY'nin yayınlanma tarihi olan 28.11.2012 tarihinden itibaren, halka açık anonim şirketler için elektronik genel kurul toplantıları zorunlu hale getirilmiştir.

---

¹⁸⁸ GÖKALP, N. K., sf. 51.

¹⁸⁹ AKBULAK, S./AKBULAK, Y., sf. 95.

¹⁹⁰ GÖKALP, N. K., sf. 51.

¹⁹¹ AKBULAK, S./AKBULAK, Y., sf. 96

Bunun yanı sıra halka açık olmayan anonim şirketler de ihtiyari olarak elektronik genel kurul toplantısı yapabilirler, fakat bu konuda kanuni bir zorunlulukları yoktur.

Elektronik ortamda yapılacak olan genel kurul toplantıları aşağıda detaylı olarak incelenecektir¹⁹².

3. Diğer Düzenlemeler

i. Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcisi Hakkında Yönetmelik

BTY'nin "Elektronik Ortamda Genel Kurula Katılma" başlıklı 6. maddesi "*Elektronik ortamda genel kurul toplantısının yapılması ve karar alınması, 28/8/2012 tarihli ve 28395 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümlerine tabidir. Anılan Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde bu Yönetmelik hükümleri kıyasen uygulanır.*" şeklinde olup, BTY'nin de ülkemizde elektronik genel kurulları düzenleyen ikincil mevzuat statüsünde olmasını sağlamıştır.

BTY'nin 6. maddesinin 2. fıkrası da elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılmanın, fiziki katılmanın bütün sonuçlarını doğuracağını hüküm altına almıştır. Bu hüküm TTK ve diğer mevzuat hükümlerine paralel bir hükümdür. Bunun yanı sıra oy kullanma ile ilgili 19., 20. ve 21. maddelerde ise bu konulardaki diğer mevzuat hükümlerinin saklı olduğunu hüküm altına alarak ilgili mevzuatlara da atıf yapılmıştır.

ii. Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik

Anonim şirketlerde elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantıları ile ilgili bütün özellikler EGKS Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Bu yönetmelik anonim şirketlerde elektronik genel kurullar hakkında ikincil bir düzenleme statüsündedir ve detaylı düzenlemeler içerir. Bu nedenle bu yönetmelik hükümleri kısaca değerlendirilecektir.

---

¹⁹² Elektronik Genel Kurulun İşleyişi Başlığı sf. 77

EGKS Yönetmeliğinin içeriğinde, anonim şirket genel kurullarına elektronik ortamda katılmaya, öneride bulunmaya, görüş açıklamaya ve oy kullanmaya ilişkin usul ve esaslar, genel kurullara elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği, oyun hak sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasının esasları, EGKS'nin işleyiş esasları ile bu sistemin ve katılımcılarının yükümlülükleri mevcuttur¹⁹³. Payları MKK tarafından kayden izlenen payları borsaya kote şirketlerin yapacakları genel kurul toplantılarına ise elektronik ortamda katılma, temsilci tayin etme, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme işlemlerinin MKK tarafından sağlanan EGKS üzerinden yapılacağı da yine EGKS Yönetmeliği'nde düzenlenmiş bir husustur.

EGKS Yönetmeliğinin 2. maddesine göre; bu yönetmelik, anonim şirket genel kurullarına elektronik ortamda katılmaya, öneride bulunmaya, görüş açıklamaya ve oy kullanmaya ilişkin usul ve esasları, genel kurullara elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneğini, oyun hak sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasının esaslarını, Elektronik Genel Kurul Sisteminin işleyiş esaslarını ve bu sistemin katılımcılarının yükümlülüklerini düzenlemektedir¹⁹⁴.

Elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapmak ve EGKS sistemini kullanmak isteyen ve zorunda olan bütün anonim şirketler EGKS Yönetmeliği'nin 5. maddesinin 1. fıkrasına göre esas sözleşmelerine aşağıdaki metni hiç değiştirmeden eklemekle yükümlüdürler. Bu hüküm uyarınca;

“Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım:

Şirketin genel kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan hak sahipleri bu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca hak sahiplerinin genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına, görüş açıklamalarına, öneride bulunmalarına ve oy kullanmalarına imkan tanıyacak elektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında esas sözleşmenin bu hükmü uyarınca,

---

¹⁹³ ÖZDİLEK, A. O., sf. 31.

¹⁹⁴ YAYLA, Ü., Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 44.

kurulmuş olan sistem üzerinden hak sahiplerinin ve temsilcilerinin, anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır.”

Esas sözleşmeleri bu metni aynen ihtiva etmeyen anonim şirketlerde elektronik ortamda genel kurul toplantıları yapılamaz. Esas sözleşmelerinde bu hüküm bulunan şirketler, yapacakları her genel kurul toplantısında hak sahiplerinin ve temsilcilerinin genel kurula elektronik ortamda katılabilmelerini ve oy verebilmelerini sağlamakla yükümlüdür¹⁹⁵. Elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapmak zorunda olan şirketler ilgili esas sözleşme değişikliğini EGKS Yönetmeliğinin yürürlüğe girmesinden sonraki ilk genel kurullarında yapmak zorundadırlar. Ancak kanaatimce yönetmelik yürürlüğe girdiği andan itibaren pay sahiplerine elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılma imkanı sunulmalıdır.

Genel kurul toplantısı bilgi ve belgelerine ulaşım EGKS Yönetmeliği'nin 6. maddesinde düzenlenmekte olup, ilgili maddede genel kurula elektronik yöntemle katılmaya imkan sağlayacak şirketlerin, çağrı, gündeme ilişkin belgeler ve genel kurul öncesinde incelemeye sunulması zorunlu olan belgelerin elektronik imza ile imzalanmış şekilde kanunda öngörülen süreler içerisinde EGKS'de ve şirketin internet sayfasında yayınlanacağı düzenlenmiştir¹⁹⁶.

Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılmak isteyen pay sahiplerinin EGKS üzerinden bu taleplerini şirkete iletmeleri gerekir. Pay sahibi genel kurul toplantısına fiziki ortamda veya elektronik ortamda kendisi yerine katılması için bir temsilci atayacaksa, bu bildirimini de EGKS üzerinden yapabilir. Bu durumda atanan temsilcinin kimlik bilgileri EGKS'de kayıt altına alınır. Pay sahibi genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılacağını bildirmişse, bu bildirimini iptal etmeden toplantıya fiziki ortamda katılamayacaktır.

EGKS Yönetmeliği'nin 8. maddesi uyarınca elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılacak olan pay sahipleri veya temsilcileri güvenli elektronik imza ile EGKS'ye giriş yapmalıdırlar. Toplantıya elektronik ortamda katılacaklara ilişkin liste toplantı öncesinde EGKS'den alınır.

EGKS Yönetmeliği'nin 10. maddesine göre ise genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan pay sahipleri, görüşlerini elektronik ortamda iletebileceklerdir. Pay

¹⁹⁵ ALTAŞ, S., Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketler, sf. 160.

¹⁹⁶ KESER BERBER, L./YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 26.

sahiplerinin elektronik ortamdan sunabileceği görüşlerle ilgili daha detaylı düzenleme EGKS Tebliği'nde yapılmıştır. Her bir pay sahibi, her bir gündem maddesi hakkında toplamda 600'er karakterden oluşan 2 görüş sunabilirler.

Elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantısında, genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılanlar ve fiziki ortamda katılanlar gündem maddeleri ile ilgili eşzamanlı olarak oylarını kullanacaklardır. Toplantıya elektronik ortamda katılan pay sahipleri oylarını önceden kaydederek de kullanmış olabilirler fakat yine de oylar toplantı başkanlığına fiziki katılımcıların kullandıkları oylar ile aynı anda iletilecektir.

EGKS Yönetmeliği'nin "Diğer Hükümler" başlıklı 13. maddesinde ise elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapacak olan anonim şirketlerin uyması gereken diğer düzenlemelere yer verilmiştir¹⁹⁷.

iii. Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ

EGKS Tebliği, EGKS Yönetmeliği'nin düzenlemediği kısım olan, anonim şirketlerde elektronik genel kurulların teknik yönünü düzenlemektedir. Pay sahipleri ve temsilcilerin uyması gereken süreler, tescil ve ilan hususları, sistemin kuruluşu,

---

¹⁹⁷ EGKS Yönetmeliği'nin 13. maddesi:

(1) Kanununun 1527 nci maddesi uyarınca genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak şirketler ile bu amaçla destek hizmeti sunacak şirketler, bu Yönetmeliğin diğer maddelerinde belirtilen yükümlülüklerin yanında aşağıda belirtilen yükümlülükleri de yerine getirmek zorundadır:

a) Şirketler, EGKS'nin bu Yönetmelik ve Kanun hükümlerine uygunluğunu Bakanlık tarafından çıkarılacak Tebliğde belirlenen esas ve usullere uygun olarak tespit ettirip tescil ve ilan ettirmek zorundadır.

b) Şirketler, varsa organın temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilcilerin bilgilerini EGKS'de hak sahiplerinin bilgisine sunar.

c) Şirketlerin kendisi veya destek hizmeti aldıkları şirketler, EGKS'de yapılan tüm işlemlere ilişkin kayıtları, genel kurula elektronik ortamda katılan hak sahiplerinin ve temsilcilerinin kimlik bilgilerini, elektronik ortamda, bunların gizliliğini ve bütünlüğünü sağlayarak on yıl süreyle saklamak zorundadır. Borsaya kote şirketler için söz konusu saklama zorunluluğu MKK tarafından yerine getirilir.

ç) Payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketler, kendileri veya destek hizmeti aldıkları kuruluşlar aracılığıyla genel kurul toplantısına ilişkin görüntü ve ses naklini EGKS'ye aktarmak ve sistemin işleyişine ilişkin olarak Bakanlık tarafından çıkarılacak Tebliğle belirlenecek işleyiş esaslarına uymak zorundadır.

d) Şirketlerin EGKS'yi kurmak yerine destek hizmeti alımını tercih etmeleri durumunda destek hizmeti alınan şirketler için de birinci fıkranın (a) bendi hükmü uygulanır. EGKS'den kaynaklanan nedenlerle hak sahiplerinin uğrayacağı zararlardan gerek destek hizmeti alan gerek destek hizmeti veren şirketin sorumluluğu genel hükümlere göre belirlenir.

işleyişi ve teknik hususları ve aynı zamanda güvenlik kriterleri de bu tebliğde düzenlenmiştir¹⁹⁸.

EGKS Tebliği'nin 4. maddesi genel kurul toplantısına şahsen veya temsilci aracılığıyla katılımı ve bildirim süresini belirler. Bu süreler MKK tarafından kayden izlenen payları borsaya kote şirketlerde 1 (bir) gün, bunların dışındaki şirketlerde 2 (iki) gün olarak uygulanır. Şirket, bu talepleri en geç iki iş günü içerisinde sonuçlandırmalıdır. Maddenin 2. fıkrasına göre, payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirket genel kurulları hariç, bu süre içinde reddedilmeyen talepler kabul edilmiş sayılacaktır.

Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılmak isteyen pay sahipleri için sisteme giriş tebliğin 5. maddesi uyarınca; genel kurulun ilan edilen başlama saatinden bir saat önce başlar ve genel kurulun başlama saatinden 5 dakika önce biter.

Genel kurul toplantısı sırasında elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılan pay sahiplerinin görüş sunabileceği EGKS Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Fakat bu görüşlerin niteliği ve niceliği EGKS Tebliği'nin 6. maddesinde düzenlenmektedir. İlgili maddeye göre; genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan hak sahibi, görüşülmekte olan gündeme ilişkin görüşünü EGKS'de yazılı olarak iletebilir fakat bu görüşler her gündem maddesi için toplam 2 tane ve her bir görüş için en fazla 600 karakter olarak sınırlandırılmıştır. Bu 600 karaktere boşlukların ve noktalama işaretlerinin dahil olup olmadığı hususu tebliğde düzenlenmemiştir¹⁹⁹.

Anonim şirket genel kurul toplantı gündeminde yer alan her bir gündem maddesine ilişkin olarak oylama, toplantı başkanı tarafından fiziki ve elektronik ortamda katılan hak sahipleri için aynı anda başlatılır. Elektronik ortamda oyların gönderilmesi iki dakika ile sınırlıdır²⁰⁰.

Tebliğin 8. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, anonim şirketler, TTK'nın 1527. maddesinin 3. fıkrasına göre, kendilerinin kuracakları sistemin uygunluğunu EGKS Tebliğinde belirtilen kurumlara tespit ettirmek ve söz konusu kurumlar tarafından

---

¹⁹⁸ **YAYLA**, Ü., Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 44.

¹⁹⁹ **ÖZDİLEK**, A. O., sf. 35.

²⁰⁰ **ÖZDİLEK**, A. O., sf. 35.

düzenlenecek teknik raporu ticaret sicili müdürlüğüne tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdürler²⁰¹. Maddenin 2. ve 3. fıkraları ise aşağıdaki şekildedir.

“(2) EGKS hizmeti sağlayacak olan şirketler ise; sistemin, bu Tebliğ, Yönetmelik ve Kanun hükümlerine uygunluğunu, bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen kurumlara teknik bir rapor ile tespit ettirmek zorundadırlar. Hizmet sağlayıcı şirketler bu teknik raporu, Bakanlığın uygun görüşünü aldıktan sonra kayıtlı buldukları ticaret sicili müdürlüğüne tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdür. Yükümlülük yerine getirilmeden şirketler destek hizmeti veremez.

(3) Teknik rapor; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu veya bünyesinde asgari CISA sertifikası bulunan personele sahip ve bu alanda denetim yapmaya yetkilendirilmiş şirketlerden alınabilir. Bu raporun iki yılda bir yenilenerek, birinci ve ikinci fıkrada öngörülen işlemlerin tekrarlanması zorunludur. Ancak Bakanlık gerekli gördüğü hallerde bu teknik raporun daha kısa bir sürede de alınmasını isteyebilir.”

Tebliğin 9. maddenin 1. fıkrasına göre EGKS, asgari olarak Yönetmelikte belirtilen tüm işlemlerin yapılabilmesini sağlayan tasarıma ve kapasiteye, yedekleme ve felaketten kurtarma planlarına ve bunların yanı sıra yetkisiz erişimlere ve saldırılara karşı gerekli ağ ve sistem güvenliğine sahip olmalıdır.

9. maddenin 2. fıkrası sistemin neler içermesi gerektiğini açıklamaktadır ve ilgili maddeye göre; EGKS'nin, toplantı yerinden elektronik ortamda ses ve görüntü aktarımını sağlayacak, mesajlaşma gerçekleştirecek, birden çok güvenli elektronik imzanın seri ve paralel olarak atılabilmesini destekleyecek, sisteme erişim taleplerine mümkün olan en kısa sürede cevap iletebilecek, genel kurul öncesi hak sahipleri tarafından elektronik genel kurul sistemine yapılacak kayıtların gizliliğini sağlayacak, toplantı başkanı ve bakanlık temsilcisi tarafından EGKS Yönetmeliği hükümlerinde belirtilen güvenli elektronik imzayla imzalanacak işlemleri destekleyecek alt yapıya sahip olması gerekir.

Tebliğin son maddesinin sistemin içermesi gereken güvenlik unsurlarını ve teknolojik içeriği açıkladığını söyleyebiliriz. Bu durumda EGKS'nin yapılabilmesi için kurulması gereken teknik altyapının tebliğle düzenlendiğini söylenebilir.

---

²⁰¹ ÖZDİLEK, A. O., sf. 36.

iv. Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ

Elektronik Kurullar Tebliği ise anonim şirket elektronik genel kurulu dışında kalan diğer elektronik kurullara ilişkin düzenlemeler getirmektedir. Elektronik Kurullar Tebliği'nin "Kapsam" başlıklı 2. maddesi uyarınca bu tebliğ; sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulu toplantılarına, kolektif, komandit, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin ortaklar kurulu veya genel kurul toplantılarına, elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama, oy kullanma ve elektronik toplantı sisteminin işleyişine, denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

Elektronik Kurullar Tebliği'nin 15. maddesi ve EGKS Tebliği'nin 9. maddesi güvenlik kriterlerini düzenlemiş olup, aynı hükümleri içermektedir.

V. Elektronik Genel Kurulun Yararları ve Sakıncaları

1. Elektronik Genel Kurulun Yararları

i. Genel Olarak

Payları borsada işlem gören anonim şirketlerin yaşadığı en büyük sorunlardan biri yönetsel güç boşluğudur²⁰². Bu güç boşluğunun sebebi halktan olan pay sahiplerinin genel kurul toplantılarına aktif olarak katılamaması ve bu nedenle oy haklarını da aktif olarak kullanmamasıdır. TTK'nın 1527. maddesinin gerekçesine bakıldığında, bu madde ile genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılabilmesine izin verilerek, halka açık anonim şirketlerdeki yönetsel olarak oluşan güç boşluğunun doldurulması ve şirketlerin daha şeffaf bir şekilde yönetilmesinin sağlanması amaçlanmıştır²⁰³.

Türk hukukunda elektronik genel kurul toplantısına izin verilmesinin üç temel amacı vardır. Birinci amaç; genel kurullarda katılımın azlığı sebebiyle oluşan güç boşluğunu

²⁰² ÜÇİŞİK, G./ ÇELİK, A., Anonim Ortaklıkları Hukuku 1. Cilt, sf. 281.

²⁰³ Bkz. TTK'nın 1527. maddesinin gerekçesi.

en aza indirgemektir. İkinci amaç; hesap verilebilirlik ilkesinin gereği gibi uygulanmasını sağlamaktır. Üçüncü ve son amaç ise; yöneticilere anonim şirketin bilinmeyen ve tanınmayan diğer pay sahiplerini başka bir ifadeyle yatırımcıları tanıtmaktır²⁰⁴.

ii. Toplantıya İlgili ve Katılımın Artması

Genel kurulun elektronik ortamda yapılması sayıca çok fazla pay sahibinin olduğu anonim şirketlerde pay sahiplerinin şirket işlerine kolaylıkla katılabilmesi, genel kurulda alınacak kararlarda aktif rol oynayabilmesi ve yöneticilerin görev ve sorumluluklarını yerine getirmede daha özenli davranmasını sağlayacaktır²⁰⁵. Bu durumda temettü bekleyen yatırımcı vb. hareket eden pay sahiplerinin de toplantıya katılma oranı artırılmış olacaktır. Katılımın kolaylaştırılması pay sahiplerinin katılımını artıracak genel kabul gören bir tespittir²⁰⁶. Böylece birinci amaç olan güç boşluğunun yok edilmesi sağlanacaktır.

BİST-100 işletmelerinin yıllar itibariyle yapılan genel kurul sonuçları nezdinde gerçekleştirilen incelemeler sonucunda elde edilen sayısal veriler genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılmasının pay sahiplerinin temsil oranlarında önemli artışlar sağladığını ortaya koymaktadır²⁰⁷.

a. İnternet Kullanımı Sebebiyle İşlem Kolaylığı

İnternet, sermaye piyasaları alanında da pay senetlerinin alım satımı ile bunların değer artışlarının belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır²⁰⁸. Bu durumda MKK'nın elektronik platformunda hali hazırda bir kısım işlemlerin yapıldığı kabul edilirse genel kurul toplantılarının da buradan yapılması pay sahiplerine büyük kolaylıklar sağlamıştır. Günümüzde pay sahipleri MKK e-YÖNET Portalı²⁰⁹ olarak adlandırılan

---

²⁰⁴ TURGUT, sf. 25-26.

²⁰⁵ BULUT, sf. 94.

²⁰⁶ FALCIOĞLU, sf. 42.

²⁰⁷ KARAYEL, M./KOÇAK, M. A., Türkiye'de Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul Sisteminin Pay Sahiplerinin Yönetime Katılımına Etkileri: BİST 100 Şirketlerinde Bir Araştırma, sf. 9, <http://dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/Aralik2015/12m.pdf> (e.t. 22.02.2018)

²⁰⁸ KAYIHAN, Ş., Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet, BATİDER, C. 22, S. 1, Y. 2003, sf. 610.

²⁰⁹ Kurumsal Yönetim ve Yatırımcı İlişkileri Portalıdır.

elektronik platform aracılığıyla hem ortağı oldukları şirketlerle hem de ortağı olmadıkları fakat ilgilendikleri şirketlerle kolaylıkla iletişim kurabilmektedirler²¹⁰. Böylece pay sahipleri herhangi bir sınırlamaya tabi olmadan güvenilir bilgiye hızlı bir şekilde ulaşmaktadırlar.

b. Elektronik Ortamda Temsilci Atama İmkani

ETTK’da düzenlenmiş olan, temsilcilerin pay sahiplerini temsil edebilmesi için noter onaylı vekaletname verme sisteminin yanı sıra elektronik genel kurul toplantıları ile getirilen elektronik ortamda temsil belgesi²¹¹ sunma sistemi pay sahipleri için çok büyük bir kolaylık sağlamıştır. EGKS Yönetmeliği’nde düzenlenen bu husus AB hukukunda yer alan Hissedarlar Direktifi’nin 11. maddesi gereğince uyumlaştırma standartları çerçevesinde getirilmiş bir hükümdür.

Bu şekilde EGKS üzerinden temsilci atanması söz konusu olup, atanan temsilciler, genel kurul toplantılarına elektronik ortamda veya fiziki ortamda katılabileceklerdir²¹². Eğer temsilci genel kurul toplantısına fiziki ortamda katılacaksa, bu hususun açıkça ifade edilmesi gerekmektedir.

Elektronik ortamda vekaletname sunulmasının yanı sıra, pay sahibi elektronik ortamda oy kaydetme imkanını kullanarak da temsilci üzerinde talimata uygun hareket etme konusunda hakimiyet kurabilecektir²¹³.

²¹⁰ **KESER BERBER, L./YAYLA, Ü.**, Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 31.

²¹¹ BTY’nin EK-3’ünde yer alan temsil belgesi örneği aşağıdaki şekildedir;

VEKALETNAME ÖRNEĞİ

Sahibi olduğum .....TL toplam itibari değerde paya ilişkin olarak ..... Anonim Şirketinin ..... tarihinde ..... adresinde saat ..... de yapılacak ..... yılına ait olağan/olağanüstü genel kurul toplantısında beni temsil etmeye ve gündemdeki maddelerin karara bağlanması için oy kullanmaya .....'yı vekil tayin ettim.

VEKALETİ VEREN

Adı Soyadı/Unvanı

Tarih ve İmza

NOT: Vekaletnamenin noter tasdiksiz olması halinde vekaleti verenin noter tasdikli imza sirküleri vekaletnameye eklenecektir.

²¹² **TURGUT**, sf. 47.

²¹³ **TURGUT**, sf. 48.

c. Oy Kaydetme ve Güncelleme İmkani

Pay sahipleri veya temsilcileri genel kurul toplantısından önce veya toplantı sırasında, sisteme önceden yüklenmiş olan gündem maddelerini inceleyerek oylarını kabul veya ret şeklinde kullanıp sisteme kaydedebilir ve sonradan da bu oylarını güncelleyebilirler²¹⁴. Bu tür oylar toplantıdan bir gün önce saat 21:00'a kadar sisteme kaydedilebilecek olup, genel kurul toplantısı anı dahil olmak üzere güncellenebilecektir²¹⁵. Burada, genel kurul toplantısındaki oyların güncellenmesinden kastedilen, verilen oyun değiştirilmesidir²¹⁶.

Önceden sisteme kaydedilen oylar genel kurul toplantısında fiziki ortamdaki oylamanın yapıldığı sırada toplantı başkanlığına iletilir ve böylece makul süreli bir toplantı yapılması sağlanır. Oyların önceden kaydedilmesi, pay sahipleri için kolaylık sağlamakla birlikte, toplantı başkanı açısından ise hızlı işlem yapmasını sağlar²¹⁷.

Temsilci aracılığıyla genel kurul toplantısına katılacak bir pay sahibi, önceden oylarını kaydederek, temsilcisinin; talimatı dışına çıkmasını da önleyebilmektedir. Bu şekilde, pay sahibi genel kurul toplantısına temsilci aracılığıyla katılsa bile kontrol kendisinde olmaktadır. Bu durumda da oy kaydetme ve güncelleme imkanı, pay sahibinin genel kurul toplantılarına katılmasını teşvik edici nitelik taşımaktadır.

d. Toplantıya Eş Zamanlı Katılabilme

EGKS ile pay sahipleri internet üzerinden canlı olarak izledikleri genel kurul toplantısında, fiziki ortamda toplantıya katılanlardan farksız olarak oy kullanabileceklerdir. Başka bir ifadeyle; elektronik ortamdan katılan pay sahiplerinin oyları da, fiziken yapılan toplantı sırasındaki oylamadaki oylarla eş zamanlı olarak toplantı başkanlığına iletilecektir. Böylece genel kurul toplantısına fiziken katılan ve elektronik olarak katılan pay sahibi arasında hiç bir fark kalmayacaktır.

---

²¹⁴ **TURGUT**, sf. 48.

²¹⁵ **EYÜBOĞLU**, S., 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Borsaya Kote Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul Sistemi, İstanbul bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2014, sf. 39.

²¹⁶ **TURGUT**, sf. 49.

²¹⁷ **TURGUT**, sf. 48.

e. Yabancı Yatırımcıya Ulaşma İmkani

Toplantıya eş zamanlı katılım yabancı yatırımcıya ulaşma imkanını artıracaktır. EGKS nitelikleri ve sunduğu imkanlar sayesinde yabancı yatırıma ihtiyaç duyan ve bu doğrultuda yabancı yatırımcıyı teşvik edici nitelikte pek çok düzenleme yapan ülkemize büyük ölçüde fayda sağlayan bir sistemdir. Bu durum özellikle pay sahipliği haklarını yurtdışından kullanmak isteyen pay sahipleri için çok büyük avantajdır. Elektronik genel kurul uygulamasından yararlanma imkanının yabancı pay sahipleri için etkili olarak sağlanması, elektronik genel kurul toplantısı yapılması ile amaçlanan en büyük yarardır.

Yabancıların elektronik genel kurul toplantısına katılmasında iki temel sorun söz konusudur. Bunlardan birincisi kullanılan dil bakımından, diğeri de teknik şartlardan doğmaktadır. Eğer yabancı yatırımcılar genel kurul toplantısına ilişkin belgeleri okuyamaz ve anlayamazsa burada genel kurulun elektronik ortamda yapılmasından beklenen fayda oluşmayacaktır. Genel olarak bu dil sorununu aşmak için yabancı yatırımcılar, Türkiye'deki genel kurul toplantısına tevdi eden temsilcisi aracılığıyla katılmayı tercih etmekteydi²¹⁸. EGKS Yönetmeliği ve EGKS Tebliği'nde belgelerin Türkçe dışındaki dillerde hazırlanmasına dair bir hüküm söz konusu değildir. Şirketlerin talep etmeleri halinde 01.01.2013 tarihinden itibaren EGKS'ye yabancı uyruklu şirket ortaklarının yönetsel haklarını kolayca kullanabilmeleri için İngilizce dil seçeneği eklenmiştir²¹⁹. Bu seçenek yalnızca menü seçenekleri için olup genel kurul toplantısına ilişkin belgeleri İngilizceye çevrilmesi şirket tarafından yapılması gereken bir iştir. Bu durumda EGKS yabancı yatırımcılar içinde kolay ve rahat anlaşılabilir bir nitelik taşımaktadır²²⁰. Genel kurul görüşmelerinin eş zamanlı İngilizce tercümesinin yapıldığı durumlarda ise yabancı pay sahiplerine genel kurulu, EGKS canlı genel kurul ekranında İngilizce olarak takip etme imkanı tanınmaktadır. Şirket iç yönergesi ile gerek zorunlu gerekse ihtiyari olarak elektronik genel kurul uygulamasını kabul eden şirketlerin genel kurulda yapılan müzakerenin eş zamanlı olarak İngilizce ya da başka bir yabancı dile tercümesinin yapılması, genel kurul tutanağının tercih edilecek yabancı dillere tercümesinin EGKS üzerinden ilan edileceği

²¹⁸ FALCIOĞLU, sf. 179.

²¹⁹ KESER BERBER, L./YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 30.

²²⁰ ALTAŞ, S., Anonim Şirket Genel Kurul Toplantılarına İlişkin Usul ve Esaslar-2, Mali Çözüm Dergisi, Sayı 100, 2010, sf. 124.

yolunda hüküm getirilmesi mümkündür. Bu uygulama şirket paylarının değerlendirilmesine ve yabancı pay sahiplerinin ilgisinin artmasına sebep olacaktır²²¹.

Elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantıları ile yabancı yatırımcıların dünyanın herhangi bir yerinden sadece internet bağlantısı ve güvenli elektronik imza kullanarak toplantıya katılıp, karar sürecinde aktif olarak rol almaları ve böylece şirket yönetiminde de etkin biçimde rol alması mümkündür. Yabancılar Türkiye'deki Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısından²²² pasaport numarası ile elektronik imza alabilirler. Bunun yanı sıra yabancı menşeli ESHS'lerden alınmış elektronik imzalar da güvenli nitelikte kabul edilmekte ve kullanımlarına izin verilmektedir²²³. Bu tür elektronik imzaların doğuracağı sonuç milletlerarası anlaşmalarla belirlenmektedir. Fakat Türkiye'nin taraf olduğu bu konuda bir milletlerarası anlaşma yoktur²²⁴. Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'inin²²⁵ 32. maddesi uyarınca; bu konuda milletlerarası bir anlaşma yoksa, yabancı bir ülkede kurulu bir ESHS tarafından sağlanan bir elektronik imzanın Türkiye'de kurulu ESHS tarafından kabul edilmesi gerekmektedir. Bu kabul koşulları da asgari olarak, verilen elektronik imzanın Türkiye'de güvenli elektronik imzayı düzenleyen teknik nitelikleri taşıması ve yabancı ülkedeki ESHS'nin bu elektronik imzayı temin etmek konusunda yetkili olmasıdır.

Toplantıya elektronik ortamda katılan pay sahipleri kilometrelerce uzakta olsalar dahi EGKS'den yararlanarak yönetime katılmış olacaklardır.

iii. Maliyetin Azalması

Fiziki genel kurulların yapılabilmesi için hem şirketler hem de pay sahipleri fazlasıyla masraf yapmaktadır. Şirketler; salon kiralama, ikramlar, genel kurul toplantısının ilanı, pay sahiplerine yapılan çağrı, vekalet durumunda vekaletin pay sahibine gönderilmesi vb. çok fazla masrafa katlanırken pay sahipleri de toplantının yapıldığı yere gitme, konaklama ve ulaşım gibi masraflara katlanmaktadır.

---

²²¹ FALCIOĞLU, sf. 180.

²²² Bundan sonra kısaca "ESHS" olarak anılacaktır.

²²³ TURGUT, sf. 28.

²²⁴ FALCIOĞLU, sf. 181.

²²⁵ 06.01.2005 tarihli ve 25692 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Özellikle halka açık anonim şirketler bakımından pay sahiplerinin tümünün katılıp, takip edebileceği bir genel kurul toplantısı yapılması oldukça maliyetli olacaktır. Elektronik genel kurul sayesinde zaman ve mekan bakımından maliyetlerin düşürülmesi sağlanmıştır²²⁶. Örnek olarak; şirketler pay sahiplerine yapacakları ilan ve duyuruları internet üzerinden yaparak kırtasiye masraflarından kurtulacaklardır. Ayrıca pay sahipleri de ulaşım ve konaklama masraflarından kurtulacaklardır.

Özellikle halka açık bir anonim şirketin pay sahiplerinin sayısının fazlalığı dikkate alındığında, bu kişilerin tamamının fiziken bulunacağı bir ortamın fazlasıyla büyük olması gerekecek ve bu da masrafları arttıracaktır²²⁷. Payları borsaya kote şirketler için elektronik genel kurullar zorunlu hale getirilmesinin en önemli sebeplerinden biri de maliyetleri düşürmektir.

Genel kurulların şirkete olan masraflarının yanı sıra özellikle şirket merkezinin olduğu yerde yaşamayan pay sahipleri içinde ciddi masraflar söz konusudur. Şirket yönetimine katılmak isteyen bir pay sahibinin en az yılda bir kez olağan genel kurul toplantısı için ve sayısı belli olmayan olağanüstü genel kurul toplantıları için defalarca seyahat etmesi ve konaklaması gerekir. Elektronik genel kurul toplantıları pay sahiplerini seyahat ve konaklama masraflarından da kurtarmaktadır. Bu durumda genel kurul toplantılarına katılımın artacağı tartışmasızdır.

iv. Şeffaf Nitelik Kazanma

Kamuyu aydınlatmanın yanı sıra şeffaflık ilkesi de artık modern anonim şirketler hukukunda yer almaktadır ve bu nedenle de TTK'nın 1524. Maddesinde de bu durum bilgi toplumu hizmetleri başlığı altında düzenlenmiş ve şirketlerin internet sitelerine ilgili kısım eklenmiştir²²⁸. Bu ilke sayesinde öncelikle pay sahiplerinin, istedikleri bilgiye istedikleri an ve istedikleri yerde ulaşabilmelerini sağlanmıştır²²⁹. Düzenli, karşılaştırılabilir, zamanında ve güvenilir bilgiye erişim şirketlerin mevcut

---

²²⁶ TURGUT, sf. 42.

²²⁷ TURGUT, sf. 44.

²²⁸ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 289.

²²⁹ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 289.

durumlarının ve gelecekle ilgili muhtemel senaryoların değerlendirilmesine yardımcı olarak kaynakların daha etkin dağıtımını sağlar²³⁰.

Şeffaf nitelik kazanmak bir anonim şirket için yatırımcıları kendine çekme imkanı sağlar. Elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantıları iç denetimi artırdığından, şirketler bakımından hesap verebilirlik ve şeffaflık seviyesi de pay sahibi lehine artacaktır. Yatırımcılar yatırım kararı alacaklarında, yatırım yapmayı düşündükleri şirketlerin şeffaflık derecesini ve kamuoyuna yaptıkları açıklamaların kalitesini dikkate alırlar. Bu durumda şeffaflığın şirket yönetimini de etkinleştireceği ifade edilmektedir²³¹.

Bu nedenle hem yatırımcıyı cezbetme hem de uluslararası standartlara ve mevzuata uyum sağlama bakımından elektronik genel kurul uygulamasının getirisi büyüktür²³².

v. Güvenlik ve Gizlilik

Bilginin güvenliği, bir bilginin yetkisiz kişilerce ele geçirilmesini, yine yetkisiz kişilerce değiştirilmesini, engelleme ve bilgiye yetkili kişilerin istenilen zamanda istenilen kalitede erişmesini sağlama anlamına gelmektedir²³³.

EGKS asgari olarak EGKS Yönetmeliği'nde belirtilen tüm işlemlerin yapılabilmesi için uygun tasarım ve kapasiteye, yedekleme ve kurtarma planlarına sahip, yetkisiz erişimleri engelleme ve saldırılara karşı ağ ve sistem güvenliğine sahip olarak kurulmaktadır²³⁴. Farklı bir ifadeyle EGKS elektronik ortamda işlem yapan pay sahibinin kimliğinin tam olarak belirlenebildiği, pay sahibi veya yetkili temsilci olmayan 3. kişilerin sisteme giremedikleri bir sistemdir. Bu güvenli sistem sadece genel kurul toplantılarına gerçek pay sahiplerinin katılımının sağlanmasının yanı sıra

²³⁰ ARARAT, M., Kurumsal Yönetim ve Şeffaflık, sf. 1
<http://archive.ismmmo.org.tr/docs/sempozyum/06Sempozyum/2oturum/MelsaArarat.pdf> (E. T.: 09.09.2017)

²³¹ ARARAT, M., Kurumsal Yönetim ve Şeffaflık, sf. 1.

²³² TURGUT, sf. 35.

²³³ TURGUT, sf. 57.

²³⁴ ÖNCÜ, E., Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Genel Kurul-III
<http://vergivekanunlar.blogspot.com.tr/2012/09/anonim-sirketlerde-elektronik-ortamda.html> (e.t. 09.09.2017)

genel kurul öncesi ve sonrası yapılacak olan tüm işlemlerin de bizzat pay sahibi tarafından yapılmasını garanti altına almaktadır²³⁵.

Ayrıca EGKS'ye yalnızca aşağıda detaylı olarak açıklanacak olan güvenli elektronik imza ile giriş yapılabildiğinden dolayı güvenli bir sistem olduğu kabul edilmiştir. Güvenli elektronik imza konusunda hak ihlallerine karşı ağır yaptırımlar öngörülerek bu sistemin güvenilirliği sağlanmaktadır²³⁶.

MKK tarafından EGKS'nin oluşturulması sırasında bilgilerin güvenliği ve gizliliği hususu özellikle dikkat edilen hususlardan birisi olmuştur. Merkezi Kayıt Kuruluşunun Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik'in²³⁷ 7. maddesi uyarınca MKK görevleri arasında kayıtların mevzuatta gösterilen çerçevede gizliliğini sağlamakla yükümlüdür. Bu nedenle, EGKS bakımından sorumlu ve yetkili kuruluş MKK olduğundan, EGKS'yi de gizlilik niteliğine sahip olarak kurmuştur.

2. Elektronik Genel Kurulun Sakıncaları

MKK tarafından oluşturulan EGKS'de teknik bir sorun olmayacağı garanti edilememektedir. Burada teknik bir sorundan kasıt, görüntü ve ses naklinin kesilmesi veya bilgi, belge ve veri akışının kesilmesi şeklinde olabilir. Bu şekilde bir teknik sorunla karşılaşıldığından nasıl bir yol izlenmesi gerektiğine dair mevzuatta bir hüküm yoktur. Burada nasıl bir yol izleneceğine dair karar toplantı başkanlığınca verilecektir.

Elektronik genel kurul toplantısı yapılmasının diğer bir sakıncası ise; internet erişimi olmayan pay sahipleri açısından eşit işlem ilkesine aykırılık teşkil etmesi durumudur. Günümüzde bu ihtimal az bile olsa, bir kısım pay sahiplerinin toplantı anında internet erişimi olmayabilir veya kısıtlı olabilir.

²³⁵ KESER BERBER, L./YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 33.

²³⁶ TURGUT, sf. 61.

²³⁷ 21.06.2011 tarihli ve 24439 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 07.08.2014 tarihli ve 29081 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu kararı ile mülga olmuştur. Bundan sonra kısaca "MKK Yönetmeliği" olarak anılacaktır.

VI. Temel Kavramlar

1. Güvenli Elektronik İmza

Günümüzde AB ülkeleri ve ABD başta olmak üzere, pek çok ülke elektronik imza sistemini günlük hayatta yoğun biçimde kullanmaktadır²³⁸. 13.12.1999 tarih ve 1999/93/EC AB sayılı Elektronik İmza Direktifi²³⁹, AB’de elektronik ticaretin işlevselliğın artırmak için en önemli çalışmadır. İlgili direktif 23 Temmuz 2014 tarihli ve 910/2014 sayılı Avrupa Parlamentosunun İç Piyasadaki Elektronik İşlemler için Elektronik Tanıma ve Mutemetlik Hizmetleri ve 1999/93 / EC sayılı Direktifin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Tüzüğü ile yürürlükten kaldırılmıştır. Türk Hukukuna ilk olarak elektronik imza; SPKn’de 15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı kanunla yapılan değişiklikle girmiştir. Bilahare, temel kanun niteliğinde “Elektronik İmza Kanunu”²⁴⁰ ve ikincil mevzuat olarak da “Elektronik İmza Yönetmeliği” ve “Elektronik İmza ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğ”²⁴¹ gibi düzenlemeler getirilmiştir.

TTK’nın 1526. maddesi güvenli elektronik imzanın hukuki etkisini ve güvenli elektronik imza ile imzalanabilecek belgeleri düzenlemektedir²⁴². Türk hukukunda güvenli elektronik imza, dijital imzadır. Aslında internet bankacılığına girerken kullanılan şifreler, retina tarama vb. de elektronik imzadır fakat Türk hukukunda kabul edilmiş değillerdir.

EİK’in 3. maddesinin b bendi uyarınca elektronik imza; başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi ifade eder. Bu tanımlı açıklamak için önce elektronik verinin de ne olduğunu açıklamak gerekmektedir. Elektronik veri ise; elektronik, optik veya benzeri yollarla üretilen, taşınabilen veya saklanabilen kayıtlardır. Elektronik imza, bir bilginin 3. kişilerin erişimine kapalı bir ortamda, bütünlüğü bozulmadan ve tarafların kimliklerinin doğrulanarak iletildiğini elektronik

²³⁸ TURGUT, sf. 50.

²³⁹ Bundan sonra kısaca “E-İmza Direktifi” olarak anılacaktır.

²⁴⁰ 23.01.2004 tarihli ve 25355 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bundan sonra kısaca “EİK” olarak anılacaktır.

²⁴¹ 06.01.2005 tarihli ve 25692 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bundan sonra kısaca “E-İmza Tebliği” olarak anılacaktır.

²⁴² FALCIOĞLU, sf. 81.

veya benzeri araçlarla garanti eden harf, karakter veya sembollerden oluşur. Elektronik imza nitelikli elektronik sertifika içerisinde, nitelikli elektronik sertifika olduğuna dair ibare, sertifika sahibinin kimlik bilgileri, sertifikayı sağlayan ESHS'nin bilgileri, imza doğrulama verisi, sertifikanın geçerlilik süresi ve seri numarası, ESHS'nin sertifikadaki bilgileri doğrulayan elektronik imzası yer almaktadır²⁴³.

Elektronik imzanın bir türü olarak da tanımlanabilecek olan güvenli elektronik imza, EİK ve Elektronik İmza Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir.

EİK'in 5. maddesi uyarınca; güvenli elektronik imza elle atılan imza ile aynı hukuki sonucu doğurur. Bu durum aynı zamanda 6098 sayılı TBK²⁴⁴ ve 6100 sayılı HMK²⁴⁵ da hüküm altına alınmıştır. Güvenli elektronik imza, elektronik imzaya bazı unsurların eklenmesiyle oluşur. Bu unsurlar EİK'in 4. maddesinde;

“Güvenli elektronik imza;

- a) Münhasıran imza sahibine bağlı olan,*
- b) Sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan,*
- c) Nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan,*
- d) İmzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan,*

Elektronik imzadır.” denilmek suretiyle tek tek sayılmıştır. Bu maddede sayılan şartlar AB mevzuatındaki şartlarla benzerlik göstermektedir. Bu durumda güvenli elektronik imza, elle atılan imzanın sonuçlarını doğuracaktır²⁴⁶.

EGKS Yönetmeliği'nin 8. maddesinin 1. fıkrasına göre; pay sahipleri veya temsilcilerinin genel kurul toplantısına elektronik yöntemlerle katılmak için, kendilerine tahsis edilmiş olan güvenli elektronik imzalarıyla EGKS'ye girmeleri gerekmektedir. Farklı bir ifadeyle genel kurula elektronik ortamda katılmak isteyen

²⁴³ EYÜBOĞLU, sf. 27.

²⁴⁴ 04.02.2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²⁴⁵ 04.02.2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. HMK'nın 205. maddesinin 2. ve 3. fıkralarında güvenli elektronik imzanın senet hükmünde olduğu ve delil niteliği taşıdığı ifade edilmektedir.

²⁴⁶ KAYA, F., E-Ticaret Hukuku ve Tüketici Hukukundaki Uygulamaları, Seçkin Yayınları, Ankara, 2016, sf. 80.

pay sahipleri veya temsilcilerinin öncelikle MKK'nın elektronik MKK Bilgi Portalı'na kaydolmaları ve güvenli elektronik imzaya sahip olmaları gerekmektedir²⁴⁷. Burada elektronik imzaya ihtiyaç duyulmasının en önemli sebebi, hukuki işlemlerde güvenlik, kimlik tespiti ve inkar edilmeme gibi özelliklerin sağlanmak istenmesidir.

TTK'nın 1527. maddede öngörülen elektronik ortamda genel kurul yapmak ve genel kurulla ilgili olarak oluşturulabilecek tüm belgelerin, tutanakların ve yapılacak işlemlerin güvenli elektronik imzalı olması gerekmektedir²⁴⁸.

2. Kayıtlı Elektronik Posta

Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik²⁴⁹'in 4. maddesinin 1. fıkrasının i bendinde KEP'in tanımı yapılmıştır. Bu tanım *“Elektronik iletilerin, gönderimi ve teslimatı da dâhil olmak üzere kullanımına ilişkin olarak hukukî delil sağlayan, elektronik postanın nitelikli şeklini ifade eder.”* şeklindedir.

KEP hesabı, KEP hizmet sağlayıcısı tarafından kişiye tahsis edilmiş özel bir elektronik posta adresidir. Bu adres normal bir elektronik posta adresi gibi erişime açık değildir. KEP Yönetmeliği'nin 11. maddesinin 2. fıkrası uyarınca *“KEP hesabının, hesap sahibi tarafından kendi nam ve hesabına kullanılması esastır.”* Bu durumda KEP hesabı devredilemez, nakledilemez ve sadece bir kişiye tahsis edildiğinden başka bir kişi tarafından kullanılamaz. KEP sistemi, güvenli elektronik imza ve zaman damgaları aracılığıyla haberleşmenin tüm sürecinin rahatça takip edilebilmesini ve herhangi bir uyuşmazlık söz konusu olduğunda delil olarak kullanılacak veriler elde edilmesini sağlamaktadır²⁵⁰.

TTK'nın 1525. maddesinin 2. fıkrası gereğince, KEP sistemine, bu sistemle yapılacak işlemler ile bunların sonuçlarına, kayıtlı posta adresine sahip gerçek kişilere, işletmelere ve şirketlere, KEP hizmet sağlayıcılarının hak ve yükümlülüklerine, yetkilendirilmelerine ve denetlenmelerine ilişkin usul ve esaslar BTİK tarafından

²⁴⁷ FALCIOĞLU, sf. 85; EYÜBOĞLU, sf. 28; KESER BERBER, L./YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 29.

²⁴⁸ KESER BERBER, L./YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 29.

²⁴⁹ 25.08.2011 tarihli ve 28036 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bundan sonra kısaca *“KEP Yönetmeliği”* olarak anılacaktır.

²⁵⁰ KESER BERBER, L., Dijital Şirket'e Geçmek için Sekiz Yasal Çerçeve, sf. 60.

yayınlanmış olan KEP Yönetmeliği ile düzenlenmektedir. Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere pay sahiplerinin KEP hesaplarına, elektronik genel kurul toplantısına çağrı için kullanılabilir.

3. İnternet Sitesi

İnternet sitesinin tanımı kanunda yapılmamıştır. Kısaca bir tanım yapılacak olursa, teknik anlamda bilgisayar veya aynı işlevi gören bir aracın ekranında bir bütün halinde gösterilen verilerin toplamı bir internet sayfasını, aynı internet alan adı altında saklanan sayfaların toplamı ise bir internet sitesini oluşturur denilebilir²⁵¹. Bunun yanı sıra Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik²⁵²'in 4. maddesinde internet sitesi “*Kanununun 1524. maddesinde belirtilen asgari içeriğe sahip elektronik platform*” olarak tanımlanmıştır. Belirlenen asgari içeriğe sahip olmayan bir elektronik platform internet sitesi olsa bile TTK'nın 1524. maddesi uyarınca açılmış bir internet sitesi niteliğini haiz olmayacaktır²⁵³.

TTK'nın 1524. maddesinin²⁵⁴ 1. fıkrası uyarınca; TTK'nın 397. maddesinin 4. fıkrasına göre denetime tabi olan her sermaye şirketi, şirketin kuruluşunun ticaret siciline tescili tarihini takip eden 3 ay içerisinde internet sitesi açmak ve bu sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayınlanmasına özgülemekle yükümlüdür. Buradaki denetime tabi olan sermaye şirketlerinin kriterleri kanunda düzenlenmemiş olup, her sene Bakanlar Kurulunca belirlenmektedir.

01.07.2013 tarihinden önce kurulmuş olan ve denetime tabi olan sermaye şirketlerinin bu tarihten itibaren, 01.07.2013 tarihinden sonra kurulmuş ve denetime tabi olan şirketlerinin kuruluşlarının ticaret siciline tescili tarihinden itibaren 3 ay içerisinde internet sitesi kurmak ve gerekli ilanları bu platformda yapmaları gerekmektedir.

Daha önceden TTK'nın 1524. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen anonim şirketlerin internet sitesinde bulunması gereken bilgi ve belgeler, 26.06.2012 tarihli değişiklikle

---

²⁵¹ FALCIOĞLU, sf. 89.

²⁵² 31.05.2013 tarihli ve 28663 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²⁵³ FALCIOĞLU, sf. 89.

²⁵⁴ 26.06.2012 tarihli ve 6335 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun²⁵⁴ ile TTK'nın internet sayfasını düzenleyen 1524. maddesinde değişiklik yapılmıştır. TTK'nın 1524. maddesinin 1. fıkrasında yer alan “her sermaye şirketi” ibaresi yerine “397. maddenin 4. fıkrası uyarınca denetime tabi sermaye şirketleri” ibaresi getirilmiştir.

TTK'dan çıkartılarak İnternet Sitesi Yönetmeliği'nin 6. maddesinde düzenlenmiştir. Bu belgeler sürekli olarak yayında kalanlar ve en az altı aylık süre boyunca yayında kalması gerekenler olmak üzere iki gruba ayrılırlar. TTK'nın 1527. maddesinin 5. fıkrasına göre; ilgili bilgi ve belgeler kanunda belirtilen süreler boyunca yayınlanmazsa, internet sitesine hiç koyulmamış sayılacaklardır. İnternet sitesinde sürekli olarak yayınlanan içerikler İnternet Sitesi Yönetmeliği'nin 6. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenmiştir²⁵⁵.

Bu maddeden de anlaşılacağı üzere, internet sitesinde; hissedarların menfaatlerini koruyabilmeleri ve haklarını bilinçli kullanabilmeleri için ihtiyaç duyulabilecek tüm açıklamalar, finansal tablolar, bunların dipnotları ve ekleri, yönetim kurulunun yıllık raporu, kurumsal yönetim ilkelerine ne ölçüde uyulduğuna ilişkin yıllık değerlendirme açıklaması, yönetim kurulu başkan ve üyeleriyle yöneticilere ödenen her türlü paralar, temsil ve seyahat giderleri, tazminatlar, sigortalar ve benzeri ödemeler, denetçi, özel denetçi, işlem denetçisi raporları gibi şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu açısından gerekli her türlü bilgi ve belge yer alır²⁵⁶. İnternet sitelerinde yukarıda sayılan bu bilgilerin yer aldığı bölüm genel olarak "Bilgi Toplumu Hizmetleri" başlığı altında "Yönlendirilmiş Mesaj" olarak yer alır ve herkesin erişimine açıktır.

İnternet sitesinin açılması ve açılan sitenin idaresi, bilgilerin duyurulması ve güncellenmesi yönetim kurulunun sorumluluğundadır. Yönetim kurulunun bu yükümlülüğünü yerine getirmemesinin sonucunda uygulanabilecek hukuki ve cezai yaptırımlar söz konusudur.

Kanaatimce, internet sitesi açılması ve yürütülmesi, TTK ile önemi artan bilgi toplumu hizmetleri kapsamında kamunun aydınlatılması ve şeffaflık açısından da çok büyük önem taşımaktadır.

Burada dikkat edilmesi gereken husus, TTK'nın 1527. maddesinin 3. fıkrasında düzenlenmiş olan elektronik genel kurul yapılabilmesi için kurulan internet sitesi ile TTK'nın 1524. maddesinde düzenlenmiş olan denetime tabi sermaye şirketlerinin kurmakla yükümlü oldukları internet sitesinin birbirinden farklı olduğudur. TTK'nın 1524. maddesinde düzenlenmiş olan denetime tabi sermaye şirketleri tarafından kurması zorunlu olan internet sitelerinde amaç şeffaflık ve kamuyu aydınlatma

²⁵⁵ İnternet Sitesi Yönetmeliği'nin 6. maddesinin 1. fıkrası uyarınca internet sitesinde sürekli olarak yayında kalması gereken hususlar sayılmıştır.

²⁵⁶ **TURGUT**, sf. 116.

ilkelerinin yerine getirilmesidir. Fakat, 1527. maddede düzenlenen internet sitesini elektronik genel kurul yapma zorunluluğu olan veya yapmak isteyen bütün anonim şirketlerin kurması gerekmektedir. Bu durumda bu internet sitesi halka açık veya kapalı olması fark etmeksizin elektronik genel kurul yapacak tüm anonim şirketler için zorunludur denilebilir.

4. Merkezi Kayıt Kuruluşu

MKK Sermaye Piyasası Kurulu tarafından kaydileştirilmesine karar verilmiş sermaye piyasası araçları için Türkiye'nin Merkezi Saklama Kuruluşu'dur²⁵⁷. MKK bir özel hukuk tüzel kişiliği statüsündedir. MKK; BİST, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği tarafından 2001 yılında kurulmuştur²⁵⁸. MKK, 1999 yılında 2499 sayılı eski Sermaye Piyasası Kanunu'na²⁵⁹ eklenen 10/A maddesine göre, menkul kıymetlerin ve buna bağlı hakların elektronik ortamda kayden izlenmesi konusunda görevlendirilmiş kuruluştur²⁶⁰.

2005 yılında kaydi sistemin²⁶¹ altyapısının tamamlanması ile BİST'te işlem gören anonim şirketlere ilişkin pay senetlerinin tamamı topluca kaydileştirilmiştir²⁶².

²⁵⁷ <https://www.mkk.com.tr/tr/content/Hakkimizda/MKK-Kimdir-> (e.t. 15.09.2017)

²⁵⁸ <https://www.mkk.com.tr/tr/content/Hakkimizda/MKK-Kimdir-> (e.t. 15.09.2017)

²⁵⁹ 30.07.1981 tarihli ve 17416 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²⁶⁰ **TURGUT**, sf. 21.

²⁶¹ Kaydi sistem, sermaye piyasası araçlarının ve bu araçlara ilişkin hakların MKK tarafından elektronik ortamda, ihraççılar, yatırım kuruluşları ve hak sahipleri itibariyle izlendiği sistemdir. Kaydi sistemde sermaye piyasası araçları bastırılmamakta, bunun yerine MKK tarafından kayden izlenmektedir.

Ülkemizde kaydi sistem mülga 2499 sayılı ESPKn'ye 15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı kanun ile eklenen 10/A maddesi ile yasal çerçeveye oturtulmuş, SPK'nın 28.10.2005 tarih ve 43/1318 sayılı kararı ile BİST'te işlem gören hisse senetleri 28.11.2005 tarihinden itibaren MKK sisteminde kayden izlenmeye başlanmıştır. Likit fonlar dışındaki yatırım fonu katılma belgelerinin kaydileştirme işlemleri 31.12.2005 tarihinde, likit fonların katılma belgelerinin kaydileştirme işlemleri ise 31.03.2006 tarihinde tamamlanmıştır.

Ayrıca, 6362 sayılı SPK'nın sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesini düzenleyen 13. maddesi uyarınca, SPK kaydi tutulacak hakları, bu hakların bağlı olduğu sermaye piyasası araçlarını, türleri ve ihraççıları itibariyle belirleme yetkisine sahiptir. Kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının SPK'ca belirlenen esaslar çerçevesinde teslimi zorunludur ve teslim edilen sermaye piyasası araçları kendiliğinden hükümsüz hale gelir. Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları ise kaydileştirilme kararından sonra borsada işlem göremez ve aracı kurumlarca bu sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılı edilemez. **Sermaye Piyasası Araçlarında Kaydileştirme Kitapçığı**, Ankara, Haziran 2016, sf. 2, 4, 5
<http://www.spk.gov.tr/displayfile.aspx?action=displayfile&pageid=74&fn=74.pdf> (e.t. 15.09.2017)

²⁶² **TURGUT**, sf. 22.

Yukarıda da açıkladığımız üzere, SPKn'nin 30. maddesinin 5. fıkrasına göre payları kayden izlenen anonim şirket genel kurullarına elektronik ortamda katılım, MKK tarafından sağlanan elektronik ortam, farklı bir ifadeyle EGKS üzerinden gerçekleştirilir. Bu hüküm payları kayden izlenen anonim şirket genel kurulları için özel hüküm niteliği taşımakta olup, halka açık anonim şirketlerde genel kurul toplantıları MKK tarafından sağlanan EGKS üzerinden gerçekleştirilmek kaydıyla zorunlu hale gelmektedir.

SPKn'nin "Merkezi Kayıt Kuruluşu" başlıklı 81. maddesinin 1. fıkrasında; "*Merkezi Kayıt Kuruluşu, sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesine ilişkin işlemleri gerçekleştirmek, kaydileştirilen bu araçları ve bunlara bağlı hakları, elektronik ortamda, üyeler ve hak sahipleri itibarıyla kayden izlemek, bu araçların merkezi saklamasını yapmak üzere kurulmuş, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz anonim şirkettir.*" denilmektedir.

Bu durumda MKK payları kayden izlenen anonim şirketlerin elektronik genel kurul uygulamasının gerçekleşeceği elektronik ortam olan EGKS'yi bu konuda tek sistem sağlayıcısı olarak görevlendirilmiştir²⁶³.

5. Elektronik Genel Kurul Sistemi

EGKS, payları borsaya kote yani halka açık anonim şirketler açısından genel kurul toplantılarına ilişkin ön hazırlık ve tüm yasal işlemlerin elektronik ortamda yerine getirebildiği, toplantı anına ilişkin her türlü işlemin gerçekleştirilebildiği bir bilişim sistemi olarak tanımlanmaktadır²⁶⁴. EGKS; MKK tarafından halka açık anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılabilmesini sağlamak için kurulmuş elektronik bir platformdur.

Genel kurul toplantısı öncesinde, sırasında ve sonrasında güvenli elektronik imza vasıtasıyla EGKS üzerinden işlem yapılabilir. EGKS sayesinde pay sahipleri; fiziki ortamda yapılmakta olan toplantıya görüntü ve ses nakli sayesinde elektronik ortamda da eş zamanlı olarak bizzat veya temsilci vasıtasıyla katılabilmekte, talimat verebilmekte, görüşülen gündeme ilişkin görüş ve önerilerini eş zamanlı olarak

²⁶³ FALCIOĞLU, sf. 98.

²⁶⁴ MKK 604 sayılı ve 31.08.2012 tarihli Genel Mektup <https://www.mkk.com.tr/tr/genel-mektup/604> (e.t. 23.02.2018)

gönderebilmekte, fiziki ortamda katılanlar ile yine eş zamanlı olarak oy kullanabilmekte, tüm süreçlere ilişkin bilgi ve belgelere anlık ulaşabilmekte ve paylarını bloke etmeden elektronik ortamda işlem yapabilmektedir²⁶⁵.

Payları MKK tarafından kayden izlenen anonim şirketlerin elektronik ortamdaki genel kurul toplantıları EGKS üzerinden yapılacaktır. Bunun dışında kalan diğer anonim şirketlerin elektronik genel kurul toplantılarını EGKS üzerinden yapma zorunlulukları yoktur, bu durum isteğe bağlıdır²⁶⁶. Bu şirketler EGKS dışında bu hizmeti veren başka sistemler üzerinden veya EGKS üzerinden elektronik ortamda genel kurul toplantılarını yapabileceklerdir.

---

²⁶⁵ **TURGUT**, sf. 24.

²⁶⁶ **FALCIOĞLU**, sf. 102

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

C. ELEKTRONİK GENEL KURULUN İŞLEYİŞİ

I. Elektronik Genel Kurul Öncesi Yapılacak İşlemler

1. Genel Olarak

Payları MKK tarafından kayden izlenen borsada işlem gören şirketlerin yapacakları genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma, temsilci tayin etme, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme işlemleri MKK tarafından sağlanan EGKS üzerinden yapılacaktır²⁶⁷. EGKS payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketler için genel kurul toplantılarına ilişkin ön hazırlık ve yasal merasimlerin elektronik yöntemle yerine getirilebildiği ve toplantı anına ilişkin her türlü işlemin gerçekleştirilebildiği bir bilişim sistemidir²⁶⁸. Şirket pay sahipleri açısından EGKS, elektronik yöntemlerle işlem yapabildikleri, fiziki ortamda yapılan toplantıyı eşzamanlı olarak takip edebildikleri, görüntü ve ses aktarımı sayesinde fiziken genel kurul toplantısına katılmaksızın görüşülen gündeme ilişkin görüş ve önerilerini yine eşzamanlı olarak gönderebildikleri, oylarını da toplantıya fiziken katılan pay sahipleri veya temsilcileri ile yine eşzamanlı olarak oy kullanabildikleri sistem olarak özetlenebilir²⁶⁹.

Elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapacak şirketler TTK'nın 1527. maddesi uyarınca; kuracakları EGKS'nin ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğunu; TÜBİTAK, BTİK veya bünyesinde asgari CISA²⁷⁰ sertifikası bulunan personele sahip ve bu alanda denetim yapmaya yetkili şirketlere tespit ettirmek ve söz konusu kurumlar tarafından düzenlenecek teknik raporu Ticaret Sicil Müdürlüğü'ne tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdürler.

²⁶⁷ ALTAŞ, S., Genel Kurul Toplantılarını Online Yapacak Anonim Şirketlerin Uymaları Gereken Esaslar, İSMMMO Mali Çözüm, 2013, sf. 122; PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 363; POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 524-525.

²⁶⁸ YAYLA, Ü., 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Borsaya Kote Ortaklıkların Genel Kurul Toplantıları, sf. 43.

²⁶⁹ KESER BERBER, L./YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 26.

²⁷⁰ Certified Information System Auditor; sertifikalı bilgi sistemleri denetçisi anlamına gelmektedir.

EGKS Yönetmeliği'nin 6. maddesine göre; EGKS'yi uygulayacak olan şirketlerin genel kurul toplantısının yapılmasına ilişkin kanun ve esas sözleşme gereği yapılması zorunlu olan çağruları, EGKS üzerinden yapmak, genel kurul öncesi hak sahiplerinin incelemesine sunulması zorunlu olan belgeleri ve toplantı gündemine ilişkin belgeleri güvenli elektronik imzalı olarak TTK'da öngörülen süreler içerisinde EGKS'de hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurmaları zorunludur²⁷¹.

EGKS şirketler tarafından genel kurul sürecinde yapılacak ilk işlem olan genel kurula çağrıdan başlamak üzere, genel kurul tamamlandıktan sonra belgelerin tescil için Bakanlığın Merkezi Sicil Kayıt Sistemi²⁷² sistemine iletilmesi dahil olmak üzere tüm işlemlerin elektronik ortamda yapılabilmesine olanak sağlamaktadır²⁷³.

Genel kurul salonundan yapılacak görüntü ve ses nakli, sadece genel kurula elektronik ortamda katılma hakkına sahip pay sahipleri ve/veya temsilcileri için güvenli bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Bu nedenlerle toplantı salonundan yapılacak yayın, şirketin genel kurulu yapacağı mekandan İçerik Taşıma Ağı sunucusuna, SSL protokolü ile transfer edilecektir ve yayının yetkisiz kişilerce izlenmesi, "Token Algoritması" adı verilen bir sistem ile engellenebilecektir²⁷⁴.

2. Genel Kurul Çağrısı

Anonim şirketlerde genel kurul toplantısı yapılabilmesi için, usulüne uygun şekilde çağrı yapılması gerekmektedir²⁷⁵. Başka bir ifadeyle geçerli bir genel kurul toplantısından bahsedilebilmesi için pay sahiplerinin kanunda ve esas sözleşmede düzenlendiği şekilde toplantıya çağrılmaları gerekmektedir. Usulüne uygun yapılmayan çağrı ile toplanan genel kurul toplantılarında alınan kararlar yok hükmünde olacaktır²⁷⁶.

²⁷¹ ALTAŞ, S., Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketler, sf. 161; POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf.525.

²⁷² Ticaret Sicili işlemlerinin elektronik ortamlarda yürütüldüğü, ticaret sicili kayıtları ile tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli olarak depolandığı ve elektronik ortamda sunulduğu merkezi ortak veri tabanını da içeren, Bakanlık tarafından oluşturulan ve yönetilen uygulamadır. Bundan sonra kısaca "MERSİS" olarak anılacaktır.

²⁷³ EYÜBOĞLU, sf. 36.

²⁷⁴ ÖZDİLEK, A. O., sf. 37.

²⁷⁵ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 37; MOROĞLU, E., Anonim Ortaklıkta Genel Kurul kararlarının Hükümsüzlüğü, sf. 69.

²⁷⁶ MOROĞLU, E., Anonim Ortaklıkta Genel Kurul kararlarının Hükümsüzlüğü, sf. 97.

Kural olarak, genel kurul toplantıları çağrılı yapılı²⁷⁷. Bunun tek istisnası TTK'nın 416. maddesinde düzenlenmiş olan, yukarıda genel kurul toplantı türleri arasında açıkladığım çağrısız genel kurul toplantılarıdır²⁷⁸.

Genel kurul toplantısına çağrı, kanun ve esas sözleşmeye göre yetkili organ veya kişiler tarafından pay sahiplerine veya temsilcilerine yöneltilen ve toplantının yerini, zamanını, gündemini ve katılma koşullarını içeren ilan ve/veya mektup şeklinde yazılı bir irade beyanı veya bildirimdir²⁷⁹. Çağrının usulüne uygun şekilde yapılması genel kurul toplantısında alınan kararların geçerlilik şartıdır. Başka bir ifadeyle çağrının usulüne uygun yapılmaması, o toplantıda alınan genel kurul kararlarının iptaline neden olacaktır²⁸⁰.

Genel kurul toplantıya, esas sözleşmede belirtilen şekilde çağrılacaktır. Bu durum SPKn'nin 29. maddesinin 1. fıkrasında aşağıdaki düzenlenmiş olup madde metni; *“Halka açık anonim ortaklıklar genel kurullarını, toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, ortaklığın internet sitesi ve Kamuyu Aydınlatma Platformu ile Kurulca belirlenen diğer yerlerde yayımlanan ilanla çağırarak zorundadırlar. ...”* şeklindedir. Kamuyu Aydınlatma Platformunda²⁸¹ ilan zorunluluğu sadece halka açık anonim şirketler bakımından öngörülmüştür.

TTK'nın 414. maddesinin 1. fıkrasına göre; genel kurulu toplantıya çağrı, esas sözleşmede gösterilen şekilde, internet sitesi açma zorunluluğuna tabi olan anonim şirketlerin internet sitesinde ve ayrıca TTSG'de yayımlanan ilanla yapılır²⁸². Bunun yanı sıra toplantıya elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılma sistemini uygulayan anonim şirketlerde toplantıya çağrı elektronik genel kurul sistemi üzerinden de yapılabilecektir²⁸³.

Genel kurul toplantısına çağrı; pay sahiplerine ve toplantıya katılacak diğer kişilere, genel kurul toplantısının yapılacağı yeri, toplantının zamanını ve gündemini bildirmek

---

²⁷⁷ **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 477.

²⁷⁸ **HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M.**, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 37. Çağrısız Genel Kurul Toplantıları başlığı sf. 13

²⁷⁹ **TURGUT**, sf. 124; **BORAN**, sf. 69.

²⁸⁰ **BİLGİLİ, F./DEMİRKAPI, E.**, Şirketler Hukuku, sf. 271.

²⁸¹ SPKn 3/1/k uyarınca Kamuyu Aydınlatma Platformu; Mevzuat uyarınca kamuya açıklanması gerekli olan bilgilerin elektronik imzalı olarak iletildiği ve kamuya duyurulduğu elektronik sistemidir. Bundan sonra kısaca “KAP” olarak anılacaktır.

²⁸² **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 480.

²⁸³ **HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M.**, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 48.

amacıyla yapılmaktadır. Pay sahiplerinin genel kurul toplantısına çağırılması, genel anlamda medyada veya bu işe tahsis edilmiş yayın organlarında yapılan ilanla ve ayrıca özel olarak da ortaklıkça bilinen pay sahiplerine gönderilecek toplantıya davet mektubu ile yapılmaktadır²⁸⁴. Bu mektuplar iadeli taahhütlü mektuplar şeklinde olmalıdır. Bunun sebebi, toplantıya çağrılan kişiye mektubun ulaşip ulaşmadığını veya ne zaman ulaştığını kolaylıkla belirleyebilmektir.

TTK'nin 414. maddesinin 1. fıkrasında yer alan düzenleme uyarınca, anonim şirketlerde genel kurul toplantı çağrısının ilan ve toplantı günü hariç olmak üzere toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılması gerekmektedir. Bunun yanı sıra SPKn'nin 29. maddesinin 1. fıkrasında halka açık anonim şirketler için farklı bir düzenleme getirilmiş olup, bu düzenleme "*...Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az üç hafta önce yapılır. Bu fıkra ile ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.*" şeklindedir. Bu maddede halka açık anonim şirketler bakımından daha uzun bir süre öngörülmesinin nedeni, çok ortaklı olan halka açık anonim şirketlerde yatırımcıların daha önce genel kurul toplantı gündeminden haberdar olmaları ve toplantıya katılımın artmasını sağlamaktır²⁸⁵. Halka açık statüde olmayan anonim şirketler için böyle bir zorunluluk bulunmayıp, genel kurul toplantısına çağrı süresi TTK'da belirlenmiş süre olan iki haftadır.

İlk toplantıda yeter sayıların oluşturulamaması söz konusu olabilir. Bu durumda, çağrı usulünde bir değişiklik olmayacak, genel kurul yine aynı usulle toplantıya çağırılacaktır.

i.Çağrının İçeriği

Genel kurul toplantısı için yapılacak çağrının içeriği hakkında TTK'da açık bir hüküm bulunmamakta olup bu içerik BTY'de düzenlenmiştir. Genel kurul toplantısı davetinde yer alması gereken hususlar, BTY'nin 11. maddesinde sayılmıştır. Bu hükme göre,

“(1) Genel kurulun toplantıya çağırılmasına ilişkin ilanlarda ve pay sahiplerine gönderilecek mektuplarda;

a) Toplantı günü ve saati,

---

²⁸⁴ ÇETİN, sf. 98.

²⁸⁵ Bkz. SPKn'nin 29. maddesinin gerekçesi.

b) Toplantı yeri,

c) Gündem,

ç) Gündemde esas sözleşme değişikliği var ise değişen maddenin/maddelerin eski ve yeni şekilleri,

d) Çağrının kimin tarafından yapıldığı,

e) İlk toplantının herhangi bir nedenle ertelenmesi üzerine genel kurul yeniden toplantıya çağrılıyor ise, erteleme sebebi ile yapılacak toplantıda yeterli olan toplantı nisabı,

f) Olağan toplantı ilanlarında; finansal tabloların, konsolide finansal tabloların, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetleme raporunun ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisinin şirket merkez ve şube adresleri belirtmek suretiyle anılan adreslerde pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulduğu,

g) Kanununun 428 inci maddesinde tanımlanan temsilcilerin kimlikleri ve bunlara ulaşılabilecek iletişim bilgileri belirtilir.

(2) Yapılacak ilanda, genel kurul toplantısında kendisini vekil vasıtasıyla temsil ettirecekler için vekâletname örneklerine de yer verilir.”

Kanaatimce, çağrı içeriğinin TTK’da değil BTY’de düzenlenmesi doğru bir husustur. BTY’nin “Amaç” başlıklı 1. maddesine göre BTY; anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının Kanuna, ilgili mevzuata, şirket esas sözleşmesine ve iç yönergeye uygun olarak yapılmasının sağlanması, şirketlerin genel kurul toplantılarının esas ve usullerine ilişkin kuralları içeren iç yönergede bulunacak asgari unsurların belirlenmesi, anonim şirketlerde kendisine pay ve pay senedi tevdi edilen kişilerin bu pay ve pay senedinden doğan genel kurul toplantısına katılma ve oy hakkının kullanılmasına ilişkin usul ve esaslarını düzenlemektir. Bu durumda BTY’nin genel kurul toplantıları hakkında TTK’dan daha detaylı düzenlemeler içerdiğini ve bu nedenle de ilan içeriğinin BTY’de düzenlenmesinin doğru bir husus olduğunu söyleyebiliriz.

ii.Çağrıya Yetkili Olanlar

Genel kurulu çağrıya yetkili olanlar; yönetim kurulu, tasfiye memurları, tek bir pay sahibi, azınlık ve kayyımdır. Genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili kişiler TTK ile belirlenmiş olup, bu kişiler esas sözleşme ile değiştirilemez²⁸⁶.

Çağrıya yetkili olanlar, genel kurul toplantısının olağan veya olağanüstü olmasına bakılmaksızın, aynı kişiler olacaktır. Olağanüstü genel kurul toplantısı için yine yönetim kurulu çağrı yapacaktır. Ancak, yönetim kurulunun çağrı yapması imkansız hale gelmişse, azınlık pay sahipleri şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret mahkemesine başvurarak, gerektirici sebepleri ve olağanüstü genel kurul gündemini belirtip çağrı yapabilirler. Bu durum aşağıda detaylı olarak açıklanacaktır²⁸⁷.

a. Yönetim Kurulu

TTK'nın "Yetkili ve Görevli Organlar" başlıklı 410. maddesinde "*Genel kurul, süresi dolmuş olsa bile, yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılabilir.*" denilmektedir. Yönetim kurulu, hem olağan, hem de olağanüstü genel kurul toplantılarında, genel kurulu toplantıya çağırarak yetkili organdır²⁸⁸.

Yönetim kurulu, genel kurul toplantısının gündemine, yapılacağı yere ve tarihe, çağrının ilanına ve bu çağrının pay sahiplerine bildirilmesine ilişkin karar alır ve bu karar sonucunda çağrı yapar. Genel kurulun toplantıya çağırılmasında yönetim kurulu yetkili olduğundan, yönetim kurulunun bu yetkiyi kullanmaması durumunda sorumluluğu doğacaktır²⁸⁹.

ETTK'da görev süresi dolan yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırıp çağıramayacağına dair bir hüküm yoktu. Bu durum doktrinsel tartışmalara²⁹⁰ sebep

²⁸⁶ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 37.

²⁸⁷ Azınlık başlığı sf. 81

²⁸⁸ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 39.

²⁸⁹ Bu husus TTK'nın genel kurulu düzenleyen maddeleri içerisinde değil, TTK'nın on birinci bölümü olan "Hukuki Sorumluluk" bölümü altındaki maddeler arasındadır. TTK'nın "Kurucuların, Yönetim Kurulu Üyelerinin, Yöneticilerin ve Tasfiye Memurlarının Sorumluluğu" başlıklı 553. Maddesinde düzenlenmiş olup, madde; "*Kurucular, yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve tasfiye memurları, kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini "kusurlarıyla" ihlal ettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar.*" şeklindedir.

²⁹⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz. HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 39.

olmuştur. Bu tartışmaları gidermek amacıyla TTK'da görev süresi dolan yönetim kurulunun da genel kurulu toplantıya çağırma yetkili olduğu düzenlenmiştir.

Yönetim kurulu, genel kurulu toplantıya çağırma yetkisine kurul olarak sahiptir ve bu yetkiyi kurul olarak kullanması gerekmektedir²⁹¹. Tek bir yönetim kurulu üyesi, genel kurulu tek başına toplantıya çağırma yetkili değildir. Çünkü yukarıda ifade ettiğim üzere yönetim kurulu, genel kurulu toplantıya çağırma hususunda karara alıp sonrasında bu karar doğrultusunda toplantı çağırmasını yapar.

b. Pay Sahibi

TTK'nın 410. maddesinin 2. fıkrası; *“Yönetim kurulunun, devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında, mahkemenin izniyle, tek bir pay sahibi genel kurulu toplantıya çağırabilir. Mahkemenin kararı kesindir.”* şeklindedir. İlgili maddeden de anlaşılacağı üzere, uygulamada yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması, toplansa bile üye eksikliğinden veya bazı azınlık haklarının kötüye kullanılmasından dolayı toplantı nisabını oluşturulamaması, yönetim kurulunun mevcut olmaması²⁹² durumunda mahkemenin izniyle, tek bir pay sahibi de ayrıca genel kurulu toplantıya çağırabilir²⁹³. Burada mahkemenin izninden kasıt, mahkemenin kararıdır. Pay sahibi genel kurulu toplantıya çağırma için şirket merkezinin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesine başvurarak genel kurulun toplantıya çağırılmasını talep edecektir. Asliye Ticaret mahkemesinin verdiği karar kesindir.

c. Azınlık

Anonim şirketlerdeki azınlıkların hakları TTK ile artırılmıştır. TTK ile azınlığa tanınan haklardan birisi de, genel kurulu toplantıya çağırabilmeleridir. TTK'nın 411. maddesinde azınlığın da genel kurul toplantısı için çağrı yapabileceği düzenlenmiştir. Buna göre; *“Sermayenin en az onda birini, halka açık şirketlerde yirmide birini oluşturan pay sahipleri, yönetim kurulundan, yazılı olarak gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek, genel kurulu toplantıya çağırmasını veya genel kurul zaten*

²⁹¹ MOROĞLU, E., Anonim Ortaklıkta Genel Kurul kararlarının Hükümsüzlüğü, sf. 78.

²⁹² Yönetim kurulunun toptan istifa etmesi veya kaza vb durumlar.

²⁹³ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 42.

toplancak ise, karara bağlanmasını istedikleri konuları gündeme koymasını isteyebilirler. Esas sözleşmeyle, çağrı hakkı daha az sayıda paya sahip pay sahiplerine tanınabilir.” Halka açık olmayan anonim şirketlerde sermayenin onda birine, halka açık anonim şirketlerde sermayenin yirmide birine sahip pay sahipleri azınlığı oluşturur. Bu sermaye oranları esas sözleşme ile ağırlaştırılmaz fakat hafifletilebilir. Azınlığın talep etmesi ile genel kurul toplantıya çağırılabilir.

Azınlığın, genel kurulu toplantıya çağırması üç şekilde olabilmektedir. İlk olarak, azınlığın yönetim kurulundan genel kurul toplantıya çağırmasını isteme yetkisi vardır. Bunun yanı sıra genel kurul zaten toplanacak ise, yönetim kurulundan karara bağlanmasını istedikleri bir konuyu gündeme eklemesini de talep edebilirler²⁹⁴. Azınlığın gündeme madde eklenmesi talebini, çağrı ilanının TTSG’de yayınlanmasına ilişkin ilan ücretinin yatırılmasından önce; yönetim kuruluna bildirmesi gerekmektedir. Azınlığın çağrı ve gündeme madde konulması talebinin noter aracılığıyla yapılacağı TTK’nın 411. maddesinin 3. fıkrasında düzenlenmiştir. Yönetim kurulu, azınlığın genel kurulun toplantıya çağırılması talebini kabul ettikten sonra, genel kurulu en geç 45 gün içinde toplanacak şekilde çağrı yapmalıdır. Yönetim kurulu, azınlığın talebinden sonra genel kurulu toplantıya çağırmasa, BTY’nin TTK’nın 411. maddesinin 4. fıkrası uyarınca; azınlık mahkemeye başvurmaksızın genel kurulu toplantıya çağırabilir ve bu da azınlığın genel kurulu toplantıya çağırmasının ikinci durumudur. Üçüncü durum ise yönetim kurulunun azınlığın bu isteğini reddetmesi veya 7 gün içinde olumlu bir cevap vermemesi halinde, azınlık statüsündeki pay sahipleri şirket merkezinin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesine başvurarak toplantıya çağrı yapılmasını isteyebilir. Mahkeme azınlığın talebini haklı görür ve genel kurulun toplantıya çağırılmasına karar verirse, toplantı gündemini düzenlemek ve çağrı yapmak üzere bir kayyım atayacaktır. Mahkemenin bu kararı tıpkı pay sahibinin başvurusunda verilen karar gibi kesin bir karardır. Kanun koyucu burada, yönetim kurulunun bir cevap vermekten kaçınarak talebi sürüncemede bırakmasını önlemek amacıyla 7 iş günlük bir süre belirlemiş ve bu sürede cevap verilmemesini ret olarak nitelendirmiştir²⁹⁵.

²⁹⁴ ALTAŞ, S., Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirketler, sf. 120.

²⁹⁵ KENDİGELEN, A., Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, On İki Levha Yayınları, 3. Baskı, İstanbul, 2016, sf. 312.

d. Tasfiye Memurları

TTK'nın 410. maddesinin 1. fıkrasının 2. cümlesine göre; eğer bir şirket tasfiye halinde ise ve tasfiye memurları seçilmişse, bu memurlar da genel kurulu toplantı için çağırabilecektir. Tasfiye memurları genel kurulu yalnızca görevleri ile ilgili konularda toplantıya çağırabileceklerdir. Bunun dışındaki konularda çağrı yetkisi yine şirketin yönetim kurulunda olacaktır.

e. Kayyım

Anonim şirketin organsız kalmış ve yönetim kurulunun yerine şirket idaresi mahkeme tarafından bir kayyım tevdii edilmişse, bu kayyım da genel kurulu toplantıya çağırma yetkilidir.

Genel kurul toplantılarının, halka açık anonim şirketlerde üç hafta öncesinden, halka açık olmayan anonim şirketlerde iki hafta öncesinden TTSG'de pay sahiplerine yapılan çağrı ile toplanacağı mevzuatta düzenlenmiştir. Bu kısımda genel kurul çağrısının elektronik ortamda yapılacak toplantılar için oluşacak farklılıklar incelenecektir.

Elektronik genel kurul yapacak anonim şirketler, kanun ve esas sözleşme uyarınca yapmaları gereken toplantı çağrısını elektronik ortamda yapacaklardır²⁹⁶. Genel kurul çağrısında yazılı iletişim araçlarının kullanılmasının yarattığı maliyet ve zaman gibi problemlerin giderilmesi, toplantıya çağrının elektronik ortamda yapılması ile mümkün olabilecektir²⁹⁷. Halka açık anonim şirketler genel kurullarını, toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, anonim şirketin internet sitesi²⁹⁸ veya KAP ve ayrıca SPK tarafından belirlenen diğer mecralarda yayımlanan ilanla çağırarak yükümlüdürler²⁹⁹. Halka açık şirketler için genel kurul çağrısı SPKn'nin 29. maddesinde düzenlenmiş olup burada özel bir düzenleme söz konusudur. Özel bir düzenlemenin olduğu durumlarda genel hükümlerden önce özel hükümlere bakılması

²⁹⁶ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 525.

²⁹⁷ ÇETİN, sf. 101.

²⁹⁸ İnternet sitesinde yayın yükümlülüğü yalnızca TTK'nın 1524. maddesi uyarınca internet sitesi açmakla yükümlü şirketler için getirilmiş bir yükümlülüktür. Elektronik genel kurul uygulamasını zorunlu değil ihtiyari olarak yapan şirketlerin genel kurul çağrısını kendi internet sitelerinden yapma zorunluluğu yoktur.

²⁹⁹ AKBULAK, Y., Sermaye Piyasası Kanunu Tasarısı ile Halka Açık Anonim Şirketlere Getirilen Yeni Esaslar, sf. 287.

gerektiğinden burada TTK hükümlerine bakılmayacak, SPK'daki özel hüküm dikkate alınacaktır. Bu çağrı ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere toplantı tarihinden en az 3 hafta³⁰⁰ önceden yapılır³⁰¹.

Halka açık anonim şirketlerde de tıpkı halka açık olmayan anonim şirketlerde olduğu gibi genel kurul gündemi çağrıyı yapan tarafından belirlenecektir.

İnternet sitesi açma yükümlülüğü altında olan şirketlerin internet sitesinde yapacağı genel kurul çağrısı EGKS üzerinden yapılacak olan çağrıdan farklıdır. EGKS üzerinden yapılan çağrı yalnızca, genel kurul toplantısına elektronik ortamdan katılacak pay sahiplerine yönelik yapılmaktadır. Fakat internet sitesinden yapılacak olan çağrının sebebi kamuyu aydınlatma yükümlülüğü ve şeffaflık ilkesidir³⁰².

Genel kurul çağrısının bu şekilde elektronik ortamda yapılması ve toplantı öncesinde toplantı ile ilgili bilgi ve belgelerin elektronik iletişim araçları ile pay sahiplerine gönderilmesi önemli maliyet avantajları sağlayacaktır ve bunun yanı sıra şirket ve pay sahipleri arasındaki iletişim sürecini de hızlandıracaktır³⁰³.

TTK'nın 428. maddesi uyarınca genel kurul yapacak şirketin yönetim kurulu, genel kurul toplantısına çağrı ilanının TTSG'de yayımlanacağı ve şirket internet sitesinde yer alacağı tarihten en az 45 gün önce yapacağı bir ilanla pay sahiplerini, önerdikleri kurumsal temsilcilerin kimliklerini ve bunlara ait iletişim bilgilerini en çok 7 gün içinde şirkete bildirmeye çağırarak zorundadır³⁰⁴. Kurumsal temsilcilik hususu halka açık anonim şirketlerde yoktur, bu nedenle bu düzenleme yalnızca halka açık olmayan anonim şirketler içindir. Bu durumda şirket tarafından EGKS üzerinden genel kurula çağrıdan önce yapılacak ilk işlem bu olacaktır.

---

³⁰⁰ Halka açık olmayan anonim şirketlerde genel kurula çağrı ilan ve toplantı tarihi hariç olmak üzere 2 hafta önceden yapılmaktadır. Burada halka açık anonim şirketlerde yatırımcıların genel kurul toplantısından daha erken haberleri olması amaçlanmıştır.

³⁰¹ **AKBULAK, Y.**, Sermaye Piyasası Kanunu Tasarısı ile Halka Açık Anonim Şirketlere Getirilen Yeni Esaslar, sf. 287, **YAYLA, Ü.**, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 159; **FALCIOĞLU**, sf. 128.

³⁰² **FALCIOĞLU**, sf. 129.

³⁰³ **ÇETİN**, sf. 101.

³⁰⁴ **KESER BERBER, L./YAYLA, Ü.**, Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 41.

3. Pay Sahiplerinin Bilgilendirilmesi

TTK'nın 437. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, finansal tabloların, varsa konsolide finansal tabloların³⁰⁵, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kar dağıtım önerisinin genel kurul toplantısına en az 15 gün önce şirketin merkezinde, şubelerinde, internet sitesinde bulundurulması zorunludur. Bu bilgiler aynı zamanda EGKS'de de bulundurulmalıdır³⁰⁶. Bunun sebebi pay sahiplerinin genel kurul toplantısı öncesinde bilgi alma haklarını³⁰⁷ kullanabilmeleridir. EGKS'de bulunan bilgi ve belgeler, genel kurul toplantısının yapılmasından bir gün öncesine kadar değiştirilebilir. Bu durum pay sahiplerinin bilgi alma hakkını kullanmalarında sorunlar yaratabilmektedir. Bilgi alma hakkı aşağıda detaylı olarak açıklanacaktır.

Şirket merkezinde fiziken incelenebilen belgeler ve EGKS üzerindeki belgeler arasında farklılık olması durumunda, genel kurula elektronik ortamda katılan pay sahibi ve genel kurula fiziken katılan pay sahibi arasında ayrımcılık yapılmış olur ve bu durum eşit işlem ilkesine aykırıdır³⁰⁸.

4. Pay Sahiplerinin Yapması Gereken Hazırlıklar

TTK'nın 1527. maddesi uyarınca genel kurullar fiziken toplanacak ve fakat söz konusu toplantılara isteyen pay sahipleri elektronik ortamda da katılabileceklerdir. Pay sahibi veya temsilcisinin genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılması, görüş açıklaması ve oy kullanması fiziken katılmasının tüm sonuçlarını doğuracaktır. Genel kurula EGKS üzerinden katılmayı tercih eden pay sahibi öncelikle e-MKK Bilgi Portalı'na e-devlet şifresi veya vatandaşlık numarası ile kaydolup, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. tarafından verilen ücretsiz e-öğrenme yöntemiyle verilen EGKS eğitimine tamamlayarak EGKS'ye giriş kaydını gerçekleştirmelidir³⁰⁹. EGKS'ye girişler güvenli elektronik imza ile

³⁰⁵ TTK'nın 437. maddesinin 1. fıkrası uyarınca; finansal ve konsolide finansal tablolar 1 yıl boyunca şirket merkez ve şubelerinde pay sahiplerinin incelemesi için açık tutulur.

³⁰⁶ **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 525.

³⁰⁷ Pay sahibine, anonim şirketi denetleyebilmesi için şirketin mali, hukuki ve iktisadi durumu hakkında pay sahibinin paya bağlı haklarını daha bilinçli şekilde kullanmasına yardımcı olan bağımsız, kazanılmış ve bireysel pay sahipliği hakkıdır.

³⁰⁸ **FALCIOĞLU**, sf. 144.

³⁰⁹ **TURGUT**, sf. 106.

gerçekleştirileceğinden pay sahibinin güvenli elektronik imza sahibi olması gerekmektedir.

Anonim şirket genel kurul toplantısına elektronik ortamda şahsen veya temsilci aracılığıyla katılmak isteyen hak sahipleri, bu tercihlerini genel kurul tarihinden iki gün öncesine kadar EGKS'ye bildirmek zorundadır. Payları MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketlerde ise genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılmak isteyen veya elektronik ortamda temsilci tayin etmek isteyen pay sahibinin bu katılım yöntemini EGKS'ye genel kurul gününden bir gün önce³¹⁰ saat 21.00'a kadar kaydetmesi gerekmektedir³¹¹. Bu durum Fransız hukukunda uygulanmakta olan, katılım yönteminin saat 15:00'a kadar bildirilmesine benzemektedir. Anonim şirket, genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma taleplerini en geç 2 gün içinde değerlendirip kabul veya reddeder. İki gün içinde reddedilmeyen talepler kabul edilmiş sayılacaktır³¹².

Pay sahibi toplantıya elektronik ortamda katılma isteğini ancak yine elektronik ortamda geri alabilir³¹³. Bu başvuru geri çekilmediği sürece pay sahibi genel kurul toplantısına fiziken katılma hakkını kullanamayacaktır³¹⁴. Bu hüküm aslında pay sahibinin sınırlandırılmaz haklarından genel kurula katılma ve bağlantılı haklarını kullanma haklarının kullanılmasını engelleyen bir hükümdür³¹⁵. BAHTİYAR'a göre bir pay sahibinin toplantı gününde beklenmedik bir durumla karşılaşabilir ve sırf talebini geri alamadığı için kendisinin veya temsilcisinin genel kurula alınmaması, pay sahibinin genel kurul toplantısına katılma ve oy kullanma hakkının ihlali niteliğinde olacaktır³¹⁶. EGKS Tebliği'nin 4. maddesinin 3. fıkrasına göre pay sahibi genel kurula elektronik ortamda katılma talebini ancak toplantıdan bir gün öncesine kadar geri

---

³¹⁰ EGKS Tebliği'nin 4. maddesinde düzenlenen bu süre payları MKK tarafından izlenmeyen yani borsaya kote olmayan diğer şirketlerde iki gündür.

³¹¹ **KESER BERBER, L./YAYLA, Ü.**, Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 39; **BULUT**, sf. 159; **TURGUT**, sf. 106; **FALCIOĞLU**, sf. 174; **ÖZDİLEK, A. O.**, sf. 41; MKK'nın internet sitesindeki kullanım kılavuzları <https://egk.mkk.com.tr/egkweb/assets/home/content/EGK-PAY-SAHİPLERİ.pdf>

³¹² Yurtdışında da benzer uygulamalar mevcuttur. Örneğin ABD sisteminde pay sahipleri ev adreslerine gönderilen proxy formlarında yer alan ve kontrol numarası “ control number” adı verilen bir şifreyi internet ortamında kullanarak genel kurula elektronik yöntemle giriş yapabilmektedirler. (**YAYLA, Ü.**, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Borsaya Kote Ortaklıkların Genel Kurul Toplantıları, sf. 65)

³¹³ **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf.525.

³¹⁴ **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf.525.

³¹⁵ **FALCIOĞLU**, sf. 175.

³¹⁶ **HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M.**, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 23.

alabilir. Bu durumda eğer pay sahibi olunan bir şirketin genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım tercih edilmişse, toplantıya katılabilmek için süresi içinde EGKS'ye girilmesi gerekecektir.

Genel kurul toplantısına temsilci aracılığıyla katılmak isteyen pay sahipleri, temsilcinin kimlik bilgilerini de sisteme girmek zorundadır³¹⁷. Bu yöntemle yetkilendirilen temsilciler, açıkça belirtilmek koşulu ile, toplantıya fiziki ortamda da katılabilirler³¹⁸. Başka bir ifadeyle, toplantıya fiziki ortamda katılacak temsilcilerin vekaletnameleri elektronik ortamdan gönderilebilir.

Tüzel kişi pay sahipleri adına, elektronik ortamda yapılacak her türlü bildirimün tüzel kişinin imza yetkililerince kendi adlarına ve şirketi temsilen üretilen güvenli elektronik imza ile imzalanması gerekmektedir³¹⁹.

II. Elektronik Genel Kurul Sırasında Yapılacak İşlemler

Toplantının fiziken yapılacağı yerde veya elektronik ortamda bulundurulması gereken zorunlu belgeler BTY'nin 15. maddesinde düzenlenmiştir. İlgili maddeye göre bu belgeler; şirketin esas sözleşmesi, pay defteri, toplantıya çağrının yapıldığını gösteren gazete ve diğer belgeler, yönetim kurulunca hazırlanan yıllık faaliyet raporu, denetçi raporu, finansal tablolar, gündem, gündemde esas sözleşme değişikliği varsa, izne tabi şirketlerde Bakanlıktan alınan izin yazısı ve eki değişiklik tasarısı, diğer şirketlerde ise yönetim kurulunca hazırlanmış değişiklik tasarısı, hazır bulunanlar listesi ve genel kurul erteleme üzerine toplantıya çağrılmışsa bir önceki toplantıya ilişkin toplantı tutanağıdır.

Bakanlık Temsilcisinin mevzuattaki şartların yerine getirildiğini onaylamasından sonra genel kurul toplantısı fiziki ve elektronik ortamda aynı anda açılır³²⁰. Pay sahipleri veya temsilcileri güvenli elektronik imzaları ile EGKS'ye girerler³²¹. Elektronik genel kurul toplantısını saati geldiğinde bakanlık temsilcisinin de

³¹⁷ **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf.525; **HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M.**, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 22.

³¹⁸ **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf.525

³¹⁹ **ALTAŞ, S.**, Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketler, sf. 161; **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 525; **FALCIOĞLU, sf. 174; EYÜBOĞLU, sf. 38.**

³²⁰ **ATİK, B.**, Örnek ve İçtihatlarla Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantısı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013, sf. 81.

³²¹ **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 525.

toplantının açılabilmesi için gerekli koşulların yerine geldiğini tespit edip bu durumu onaylamasıyla birlikte toplantı başkanı açar. Toplantının başlamasıyla birlikte ses ve görüntü nakli de başlar. EGKS izleme ekranında görüntü ve ses naklinin yapıldığı alanın dışında gelişmelerin yazılı olarak izlenebildiği bir alan daha vardır. Eğer görüntü ve ses naklinde bir problem oluşursa, pay sahibi gelişmelerin yazılı olduğu alandan yine de toplantıyı takip edebilecek ve bu durum pay sahipliği haklarını kullanmasına engel olmayacaktır³²².

1. Genel Kurul Toplantısına Katılacakların Tespiti ve Hazirun Listesi

i. Toplantıda Bulunması Zorunlu Olan Kişiler

TTK'ya göre bir genel kurulun varlığından söz edilebilmesi için ilk koşul pay sahiplerinin veya temsilcilerinin genel kurul olarak bir araya gelmeleri yani fiziki veya elektronik ortamda toplanmalarıdır³²³. TTK'nın 407. maddesi uyarınca genel kurul toplantısında Murahhas üyeler ile en az bir yönetim kurulu üyesinin bulunması da şarttır. Bunun yanı sıra diğer yönetim kurulu üyeleri de toplantıya katılabilirler³²⁴. BTY'nin 32. maddesi uyarınca; kuruluş ve sermaye artırımında Bakanlık'tan izin alması gereken şirketlerin genel kurul toplantılarında Bakanlık Temsilcisi'nin de bulunması zorunludur.

Borsaya kote anonim şirketler denetime tabi olduklarından dolayı, bu tür şirketlerin genel kurul toplantılarında denetçi de bulundurma zorunluluğu vardır. Bu durumda elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapma zorunluluğu olan anonim şirketlerin tamamında denetçi bulundurma zorunluluğu olacaktır da denilebilir.

³²² MACİT, İ., 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Anonim Şirketlerde Genel Kurul, 2014, sf. 46. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>, (e.t. 02.05.2017)

³²³ MOROĞLU, E., 6102 Sayılı Ticaret Kanunu'na göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2012, sf. 67.

³²⁴ Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği'nin 1.3.9 ilkesi uyarınca gündemde özellik arz eden konularla ilgili yönetim kurulu ve üyeleri, ilgili diğer kişiler, finansal tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililer ve denetçiler gerekli bilgilendirmeleri yapabilmek ve soruları cevaplandırmak üzere genel kurul toplantısında hazır bulunurlar.

ii. Genel Kurul Toplantısına Katılacakların Tespiti

Yönetim kurulunca hazırlanan genel kurul toplantısına katılabilecekler listesi, toplantıda hazır bulunan pay sahipleri veya temsilcileri, toplantı başkanı ile Bakanlık temsilcisinin bulunma zorunluluğu olan toplantılarda bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır ve hazır bulunanlar listesi adını alır. Hazır bulunanlar listesinin hazırlanması şirket yönetim kurulunun sorumluluğundadır³²⁵.

TTK'nın 417. maddesinin 3. fıkrası hazır bulunanlar listesinin içeriğini düzenlemektedir. *“Listede özellikle, pay sahiplerinin ad ve soyadları veya unvanları, adresleri, sahip oldukları pay miktarı, payların itibarî değerleri, grupları, şirketin esas sermayesi ile ödenmiş olan tutar veya çıkarılmış sermaye toplantıya aslen ve temsil yoluyla katılacakların imza yerleri gösterilir.”* (TTK madde 417/3) . Hazır bulunanlar listesi yönetim kurulu başkanı tarafından da imzalanır³²⁶.

a. Pay Sahipleri

TTK'nın 415. maddesinin 1. fıkrası uyarınca; genel kurul toplantısına, yönetim kurulu tarafından düzenlenen hazır bulunanlar listesinde adı bulunan pay sahipleri katılabilecektir.

Pay sahipliği sıfatının kazanılabilmesi için de öncelikle bir payın olması gerekir³²⁷. Payın veya pay senedinin malikine ya da Merkezi Kayıt Kuruluşu³²⁸'ndeki hesabın sahibine pay sahibi denir³²⁹. Pay kavramını esas sermayenin, belirli sayıda birim değere bölünmüş olan bir parçası olarak tanımlayabiliriz³³⁰. Örneğin, 100.000,00-TL olan esas sermaye 100.000 adet 1,00-TL'lik birim değere bölünmüş ise, her 1,00-TL bir pay olacaktır³³¹.

³²⁵ ALTAŞ, S., Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi, sf. 51; PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 358; POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 487.

³²⁶ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 487.

³²⁷ ALTUNAY, G. G., Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Toplantıları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015, sf. 49, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>, (e.t. 02.05.2017)

³²⁸ Bundan sonra kısaca “MKK” olarak anılacaktır.

³²⁹ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 577.

³³⁰ İMREGÜN, O., Anonim Ortaklıklar, Yasa Yayınları, 4. Baskı, İstanbul, 1989, sf. 273; POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 545.

³³¹ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 545.

Pay sahiplerinin genel kurul toplantısına aslen veya temsilci vasıtasıyla katılma vazgeçilemez bir haktır³³². Pay sahipleri toplantıya fiziki ortamda veya elektronik ortamda bizzat katılabilecekleri gibi, pay sahibi olan veya olmayan bir kişiyi de temsilci sıfatıyla genel kurul toplantısına gönderebilirler. Bir pay sahibinin genel kurul toplantısına katılma hakkını herhangi bir şekilde sınırlayan esas sözleşme hükümleri gibi, genel kurul ve yönetim kurulu kararları da geçersiz olacaktır. TTK'nın 446. maddesinin 1. fıkrasının b bendine göre, bir pay sahibinin toplantıya katılmasının engellenmiş olması söz konusu ise, bu durum genel kurul toplantısında alınmış kararların iptaline sebep olabilecektir. Pay sahipleri veya temsilcilerinin genel kurul toplantısına katılmaları zorunlu değildir fakat vazgeçilmez bir haktır.

Anonim şirketlerdeki pay sahipliği hakları ve borçları, pay sahibine değil, paya bağlıdır³³³. Paya sahip olma, sahibine kar payından alma, tasfiye artığına katılma, sermaye artırımlarında rüçhanlı olarak yeni pay alma, genel kurul toplantısına katılma, toplantıda oy kullanma ve bilgi alma haklarını sağlar ve bunlara da pay sahipliği hakları denir³³⁴.

Pay sahipleri oy haklarını yalnızca genel kurul toplantılarında kullanabilirler. Bu nedenle, genel kurul toplantısına katılma hakkı oy hakkının ön şartı olarak nitelendirilebilir. TTK'nın 432. maddesinin 2. fıkrasına göre her payın en az bir oy hakkı vardır. Dolayısıyla tek bir paya sahip olan her pay sahibi genel kurul toplantısına katılma hakkına da sahiptir. Genel kurula katılma hakkı, genel kurulda konuşma ve öneride bulunma, oy kullanma ve genel kurul toplantısında alınan kararlara muhalefet etme haklarını ihtiva eden üst bir kavramdır³³⁵.

Pay sahipleri paylarından doğan oy haklarını genel kurula asaleten katılmak suretiyle şahsen kullanabilirler. Bunun yanı sıra pay sahipleri paylarından doğan oy haklarını genel kurul toplantısında, pay sahibi olan veya olmayan bir temsilci aracılığıyla da kullanma hakkına sahiptir³³⁶.

Hazır bulunanlar listesinde adı geçen senede bağlanmamış yani çıplak payların,

³³² **KAYA, A.**, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı, Banka ve Ticaret Hukuk Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2001, sf. 76.

³³³ **AKBULAK, S./AKBULAK, Y.**, sf. 35; **POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E.**, Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 546.

³³⁴ **AKBULAK, Y.**, Halka Açık Anonim Şirketlerde Pay, Regesta, C. 3, S. 3, 2013/3, sf. 75.

³³⁵ **PULAŞLI, H.**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 624.

³³⁶ **PULAŞLI, H.**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, sf. 353.

ilmühaberlerin, nama yazılı pay senetlerinin sahipleri ile kayden izlenen payların sahipleri veya bu kişilerin temsilcileri genel kurul toplantısına katılabilir. TTK'nın 415. maddesinin 2. fıkrasına göre toplantıya katılan gerçek kişilerin kimlik, tüzel kişilerin temsilcilerinin ise vekaletnameyi ibraz etmeleri gerekmektedir. Hamiline yazılı pay senedi sahipleri ise, genel kurul toplantı gününden en az bir gün önce bu senetlere zilyet olduklarını ispatlayarak giriş kartı alırlar ve onların da bu kartı ibraz etmeleri gerekmektedir³³⁷. TTK'nın "Genel Kurula Katılmaya Yetkili Olan Pay Sahipleri" başlıklı 415. maddesinde toplantıya katılacakların tespiti, payın niteliğine göre belirlenmiştir.

Pay sahibi gerçek kişi olabileceği gibi tüzel kişi de olabilir. Kural olarak, pay sahibi genel kurul toplantısına bizzat katılacaktır; fakat tüzel kişiler bakımından temsilcinin katılımı zorunludur. Bunun yanı sıra, gerçek kişi pay sahipleri de kendilerinin yerine toplantıya katılmaları için temsilci atayabilirler.

Bir pay birden fazla kişinin mülkiyetinde olabilir. Eğer böyle bir durum söz konusu ise, kanaatimce, bu kişiler ancak kendi içlerinden veya dışarıdan seçecekleri bir temsilci vasıtasıyla genel kurula katılıp oy kullanabilirler.

b. Temsilciler

Pay sahiplerinin genel kurula katılma hakkı devredilemeyen, fakat temsilci aracılığıyla da kullanılabilir bir haktır³³⁸. TTK'nın, "Pay Sahibinin Temsili" başlıklı 427. maddesi uyarınca temsilci, temsil ettiği pay sahibinin talimatlarına uymakla yükümlüdür. Temsilcinin, temsil edilenin talimatına aykırı davranması oyu geçersiz kılmayacaktır. Fakat burada temsil edilenin temsilciye karşı iç ilişkideki hakları saklı kalacaktır.

Normal koşullarda, temsilci aracılığıyla genel kurula katılma isteğe bağlı bir durumdur. Fakat bazı zorunlu hallerde de pay sahibi bu hakkını, temsilci aracılığıyla kullanmak zorundadır. Bu zorunlu durumlara örnek yaş küçüklüğü, kısıtlılık veya pay sahibinin tüzel kişi olması olabilir³³⁹.

³³⁷ ALTAŞ, S., Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi, sf. 81.

³³⁸ FALCIOĞLU, sf. 193.

³³⁹ FALCIOĞLU, sf. 193.

Temsilcinin pay sahibi olma zorunluluğu yoktur. Temsilci şirkette pay sahibi olabileceği gibi, pay sahibi olmayan bir 3. kişi de olabilmektedir. Genel kurul toplantısı sırasında, haklı bir sebebin varlığı halinde toplantıdan ayrılmak durumunda kalan pay sahibinin yerine temsilcisi geçebilir.

Temsil, kitlesel veya bireysel olabilir. Bireysel temsilciler, tam fiil ehliyetine sahip gerçek kişiler olmalıdırlar. Bireysel temsilciler de kendi içerisinde olağan temsilci ve tevdi edilen temsilci olarak ikiye ayrılmaktadır. Olağan temsilci pay sahibinin kendisine yazılı şekilde temsil yetkisi verdiği kişilerdir. Tevdi eden temsilci ise TTK'nın 429. maddesinde düzenlenmiş olup madde metni aşağıdaki şekildedir.

“Tevdi eden temsilcisi, kendisine tevdi edilmiş bulunan pay ve pay senetlerinden doğan katılma ve oy haklarını tevdi eden adına kullanma yetkisini haizse, nasıl hareket etmesi gerektiği konusunda talimat almak için, her genel kurul toplantısından önce, tevdi edene başvurmak zorundadır.

Zamanında istenmiş olup da talimat alınamamışsa, tevdi edilen kişi, katılma ve oy haklarını, tevdi edenin genel talimatı uyarınca kullanır; böyle bir talimatın yokluğu halinde oy, yönetim kurulunun yaptığı öneriler yönünde verilir.”

BTY'nin 44. maddesine göre MKK tarafından kayden izlenen paylar için aracı kuruluşlar, diğer pay senetleri için ise aracı kuruluşların yanı sıra portföy yönetim şirketleri, ilgili mevzuatlarında pay senedi saklama yetkisi olan kişi veya kuruluşlar ve rehin alacaklıları; tevdi eden temsilci olarak yetkilendirilebilirler.

Kitlesel temsilde birden fazla temsilci söz konusudur. Temsilciler aynı zamanda birden fazla pay sahibini de temsil edebilirler. Kitlesel temsilciler; TTK'nın 428. maddenin başlığından da anlaşılacağı üzere organın temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilci olabilirler. Organın temsilcisi ve bağımsız temsilci yönetim kurulunca pay sahiplerine tavsiye edilen temsilcilerdir³⁴⁰. Kurumsal temsilci ise, TTK'nın 428. maddesinin 3. fıkrasında düzenlenmiş olan bir çeşit pay sahipliği girişimidir. İlgili madde metni *“Kurumsal temsilcilik, bir pay sahipliği girişimidir; meslek olarak ve ivaz karşılığı yürütülemez. Kurumsal temsilci Türk Borçlar*

---

³⁴⁰ TTK'nın 428. maddesinin 1. fıkrasına göre; *“Şirket, kendisiyle herhangi bir şekilde ilişkisi bulunan bir kişiyi, genel kurul toplantısında kendileri adına oy kullanıp ilgili diğer işlemleri yapması için yetkili temsilcileri olarak atamaları amacıyla pay sahiplerine tavsiye edecekse, bununla birlikte şirketten tamamen bağımsız ve tarafsız bir diğer kişiyi de aynı görev için önermeye ve bu iki kişiyi esas sözleşme hükmüne göre ilan edip şirketin internet sitesine koymaya mecburdur.”*

Kanununun 510 uncu maddesini³⁴¹ ileri sürerek temsil ettiği pay sahiplerinden herhangi bir talepte bulunamaz.” şeklindedir. Pay sahipleri isterlerse bu temsilcilere de yetki verebilirler.

Ayrıca pay sahibi isterse, her bir gündem maddesi için ayrı ayrı temsilciler de tayin edebilir. Normal koşullarda bir pay sahibini tek bir temsilci temsil edecektir, fakat bir pay sahibi birden fazla temsilci ile temsil ediliyorsa, hangi temsilcinin oy kullanmaya yetkili olduğu, yetki belgesinde gösterilmelidir.

Pay sahibi oy hakkının temsilci vasıtasıyla kullanılacağını ve temsilcinin kim olduğunu şirkete bildirebilir. Bu durumda genel kurul toplantı çağrısı hem pay sahibine hem de pay sahibince toplantıya katılacağı bildirilen temsilciye yapılmalıdır.

Yine TTK'nın 427. maddesinin 2. fıkrasına göre, hamiline yazılı pay senedini bir sözleşme ile elinde bulunduran kişi ancak pay sahibi tarafından özel yazılı bir yetki belgesine sahipse paydan kaynaklanan hakları kullanabilecektir. İntifa hakkı açısından ise oy hakkı intifa hakkı sahibine ait olacaktır.

Temsil yoluyla genel kurul toplantısına katılmaya ilişkin bu düzenlemeler, tek ortaklı anonim şirketler için de geçerlidir. Pay sahibinin genel kurula temsilci vasıtasıyla katılma hakkı, vazgeçilmez bir haktır ve anonim şirketin tek pay sahipli olması bu durumu değiştirmemektedir³⁴².

Bir pay sahibi tarafından görevlendirilen temsilcinin, genel kurul toplantısına katılmasının engellenmesi, pay sahibinin genel kurul toplantısına katılmasının engellenmesi ile aynı sonuçları doğuracak ve o toplantıda alınan kararların iptali istenebilecektir.

c. Denetçiler ve Yönetim Kurulu Üyeleri

TTK'nın 407. maddesinin 2. fıkrasına göre; Murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunmaları gerekir. Ayrıca diğer yönetim kurulu üyeleri genel kurul toplantısına katılabilirler. Yönetim kurulunun yanı

---

³⁴¹ TBK'nın “Vekalet Veren Borçları” başlıklı 510. maddesi “Kurumsal temsilcilik, bir pay sahipliği girişimidir; meslek olarak ve ivaz karşılığı yürütülemez. Kurumsal temsilci Türk Borçlar Kanununun 510 uncu maddesini ileri sürerek temsil ettiği pay sahiplerinden herhangi bir talepte bulunamaz.” şeklindedir.

³⁴² BİLGİLİ, F./ DEMİRKAPI, E., Şirketler Hukuku, sf. 297.

sıra denetçi de genel kurul toplantısında hazır bulunur. Bu düzenlemenin amacı genel kurul toplantısında en az bir yönetim kurulu üyesinin bulunup, kendisine sorulan yönetime ilişkin soruları cevaplandırabilmesidir. Bu madde ile en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında bulunması zorunluluğu getirilmiş fakat bulunmaması durumunda herhangi bir yaptırımdan söz edilmemiştir. İlgili maddenin gerekçesinde ise, bu durumun yönetim kurulu ve denetçiler için hem bir hak hem de bir yükümlülük olduğu ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra yine gerekçede bu yükümlülüğe aykırı davranışın, başka bir ifadeyle en az bir yönetim kurulu üyesinin veya denetçinin genel kurul toplantısına katılmaması halinde bu durumun genel kurulda alınan kararların geçerliliğinin etkilemeyeceği ifade edilmiştir³⁴³.

Yönetim kurulunun bütün üyelerinin genel kurul toplantısına katılmasına gerek yoktur. Tek bir yönetim kurulu üyesinin katılması yeterlidir ama isteyen bütün yönetim kurulu üyeleri de genel kurul toplantısına katılabilirler.

Bağımsız denetime tabi anonim şirketlerin genel kurul toplantılarında denetçi de bulunması gerekmektedir. TTK'nın 407. maddesinin 2. fıkrası uyarınca denetçi genel kurul toplantısında hazır bulunacak ve tıpkı pay sahipleri gibi görüş bildirebilecektir.

Genel kurul toplantısına katılacak kişileri düzenleyen TTK'nın 407. maddesi bir düzen kuralı olduğundan toplantıya bu maddede belirlenen kişilerin katılmaması, o genel kurul toplantısında alınan kararların iptaline sebep olmayacaktır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, yönetim kurulu üyesinin ve denetçinin genel kurul toplantısında bulunma gerekçesinin, gerektiğinde yönetime yönelik soruların cevaplanması olmasıdır. Diğer bir ifadeyle yönetim kurulu üyelerinin toplantıya katılmasının sebebi pay sahiplerinin bilgi alma hakkını kullanması açısından önemlidir. Bilgi alma hakkının kullanılmaması ile genel kurul toplantısında alınan karar arasında bağlantı olabilecektir. Yalnızca bu durumda, yönetim kurulu üyesi, murahhas üye veya denetçinin toplantıya katılmaması, o genel kurul toplantısında alınan kararların iptaline sebep olabilecektir³⁴⁴.

TTK'nın ilgili maddesine göre; yönetim kurulu üyesinin ve denetçinin de genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılamayacağı kanaatindeyim. Bunun sebebi madde metninde geçen "hazır bulunma" ibaresidir. Burada pay sahipleri için de aynı hüküm

---

³⁴³ Bkz. TTK'nın gerekçesi

³⁴⁴ KARAHAN, sf. 537.

söz konusudur fakat iki düzenleme arasında bir fark vardır. Pay sahibi, genel kurula gündem maddelerini oylamak ve karar almak için katılacaktır. Yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerin genel kurul toplantısına katılması, pay sahiplerinin bilgi alma hakkını kullanabilmeleri açısından önem arz etmektedir. Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan bir yönetim kurulu üyesine veya denetçiye, pay sahibinin soru yöneltebilmesi ve onlardan cevap alabilmesi güç olacaktır. Bu durumda pay sahibinin bilgi alma hakkının sınırlandırılacağı, bu nedenle de alınan kararın iptalinin istenebileceği kanaatindeyiz.

d. Bakanlık Temsilcileri

TTK'da, bakanlık temsilcilerine ilişkin hükümlerde değişiklik yapılmıştır. Öncelikle ETTK'daki "komiser" ifadesinin yerine TTK'da "bakanlık temsilcisi" ifadesi kullanılmıştır³⁴⁵. ETTK'ya göre bütün anonim şirketlerin genel kurul toplantılarına bakanlık temsilcisi katılma zorunluluğu vardı. Fakat TTK tüm anonim şirketler bakımından bu zorunluluğu ortadan kaldırmıştır³⁴⁶. TTK'nın 407. maddesinin 3. fıkrasında "333. madde gereğince belirlenen şirketlerin genel kurul toplantılarında Gümrük ve Ticaret Bakanlığının temsilcisi de yer alır". denilmektedir. Bu tür şirketler

³⁴⁵ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 76.

³⁴⁶ Genel kurul toplantılarında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı temsilcisinin bulunmasının zorunlu olan şirketler;

- Bankalar,
- Finansal kiralama şirketleri,
- Faktoring şirketleri,
- Tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketleri,
- Varlık yönetim şirketleri,
- Sigorta şirketleri,
- Anonim şirket şeklinde kurulan holdingler,
- Döviz büfesi işleten şirketler,
- Umumi mağazacılıkla uğraşan şirketler,
- Tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketleri,
- Ürün ihtisas borsası şirketleri,
- Bağımsız denetim şirketleri,
- Gözetim şirketleri,
- Teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri,
- Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketler,
- Serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketler

kuruluş ve sermaye artırımında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan³⁴⁷ izin alması gereken şirketlerdir. 333. madde gereğince belirlenen şirketlerin dışında kalan şirketlerde, Bakanlık temsilcisinin genel kurul toplantısında bulunacağı durumlar ve genel kurul toplantıları için temsilcilerin görevlendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar ile bunların nitelik, görev ve yetkileri ayrıca ücret tarifeleri Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir³⁴⁸. Bu yönetmelik BTY'dir. BTY'nin 32. maddesinde aşağıdaki durumlarda da genel kurul toplantılarında Bakanlık temsilcisi bulundurulması gerekliliği düzenlenmiştir;

- Gündeminde sermaye artırımı veya azaltılması,
- Kayıtlı sermaye sistemine geçiş veya kayıtlı sermaye sisteminden çıkış, kayıtlı sermaye tavanının artırılması,
- Faaliyet konusunun değiştirilmesi,
- Birleşme, bölünme, tür değişikliği bulunan şirket genel kurulları
- Genel kurula elektronik ortamda katılım sistemini uygulayan şirket genel kurullarında
- Yurt dışında yapılacak tüm genel kurullarda
- Yurt dışında yapılacak imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantılarında³⁴⁹.

Bakanlık temsilcisinin asıl görevi, genel kurul toplantısının kanunlara, yönetmeliğe, ilgili mevzuata ve esas sözleşmeye uygun olarak yapılmasını sağlamaktır. Bakanlık temsilcisi toplantıdan sonra, hazır bulunanlar listesinin, gündemin ve genel kurul toplantı tutanağının birer nüshalarını alarak bakanlık merkez teşkilatında genel müdürlüğe, illerde il müdürlüğüne teslim edecektir. Bakanlık temsilcisi aynı zamanda genel kurul toplantı tutanağının hazırlanmasında denetleyecektir³⁵⁰.

Toplantı yeri yurtiçinde olan genel kurul toplantılarında; bakanlık temsilcisi görevlendirme yetkisi valiliğe aittir. Toplantı yeri yurt dışında ise görevlendirme yetkisi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'ne aittir.

---

³⁴⁷Bundan sonra kısaca "Bakanlık" olarak anılacaktır.

³⁴⁸ MACİT, İ., sf. 18.

³⁴⁹ Yurtiçinde yapılacak olan imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunda bakanlık temsilcisi bulunması şart değildir.

³⁵⁰ FALCIOĞLU, sf. 185.

BTY'nin 35. maddesi uyarınca; bakanlık temsilcisi, toplantı tarihinden en az on gün önce bir dilekçe ile ilgili kuruma müracaat edilerek toplantıya çağırılır. Yurtdışında yapılacak olan genel kurul toplantılarında ise bu süre otuz gün olarak düzenlenmiştir.

Bakanlık temsilcisi her toplantıya katılmak için Bütçe Kanununda belirlenmiş bir ücret alır³⁵¹. Bu ücret yurt içi ve yurt dışında yapılacak genel kurul toplantıları açısından farklılık göstermektedir. Yurt dışındaki toplantılara çağırılacak bakanlık temsilcisinin yol ücretleri de yine şirket tarafından karşılanacaktır.

e. İntifa Hakkı Sahipleri

TTK'nın 432. maddesinin 2. fıkrası “*Bir payın üzerinde intifa hakkı bulunması hâlinde, aksi kararlaştırılmamışsa, oy hakkı, intifa hakkı sahibi tarafından kullanılır. Ancak, intifa hakkı sahibi, pay sahibinin menfaatlerini hakkaniyete uygun bir şekilde göz önünde tutarak hareket etmemiş olması dolayısıyla pay sahibine karşı sorumludur.*” hükmünü haizdir. Bu maddeden de anlaşılacağı üzere, bir payın üzerinde intifa hakkı olması durumunda, intifa hakkı sahibi de genel kurul toplantısına katılacaklar arasında sayılmalıdır. Çünkü pay üzerinde intifa hakkı olması durumunda, taraflar arasında aksi kararlaştırılmadıkça toplantıya oy hakkına sahip olan intifa hakkı sahibi katılır. Madde metnindeki “aksi kararlaştırılmamışsa” ifadesi, tarafların arasında yapabileceği bir anlaşmayı ifade etmektedir. Pay sahibi ve intifa hakkı sahibi

³⁵¹ Bu husus BTY'nin “Bakanlık Temsilcisinin Ücretleri ve Giderleri” başlıklı 38. maddesinde düzenlenmiş olup, madde;

“(1) Şirketlerin yurt içinde yapılacak genel kurul toplantılarında görevlendirilen Bakanlık temsilcilerinin ücretleri, her yıl Bütçe Kanununun (H) cetvelinin (I-B) bendi ile tespit edilen Devlet memurlarına ödenen en yüksek yurtiçi gündelik tutarının üç katı; hafta tatili günleri için dört katı net olarak ödenir.

(2) Yurt dışında yapılacak genel kurul toplantılarında görevlendirilecek Bakanlık temsilcilerinin, kendi aylık/kadro dereceleri için 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunca tespit edilen gündelikleri ilgili şirket tarafından karşılanır. Bu amaçla yapılacak görevlendirmeler beş günü aşamaz.

(3) Birinci ve ikinci fıkra uyarınca ödenecek ücret ile ilgili tahakkuk edecek vergiler süresi içerisinde şirket tarafından ilgili vergi dairesine yatırılır.

(4) Bakanlık temsilcisi ücretleri, Genel Müdürlük/il müdürlükleri adına bankalarda açılacak hesaplara yatırılır.

(5) Yurt dışında yapılacak genel kurul toplantılarına görevlendirilen Bakanlık temsilcisinin yol giderleri ilgili şirket tarafından karşılanır. Yurt içinde yapılan toplantılarda ise toplantı mahalline gidiş ve dönüş şirket tarafından temin edilecek araçla sağlanır. Bunun mümkün olamaması halinde yol giderleri belgelendirilmek kaydıyla şirket tarafından karşılanır. Kendi aracıyla gidilmesi veya gider belgesinin ibraz edilmemesi halinde şirketçe hiçbir ödeme yapılmaz. Şirketler tarafından yatırılan paraların Bakanlık temsilcilerine ödenmesine ilişkin esaslar Genel Müdürlükçe belirlenerek il müdürlüklerine yazılı olarak duyurulur.” şeklindedir.

aralarında yapacakları bu anlaşma ile genel kurul toplantısında oy kullanma hakkının intifa hakkı sahibi tarafından değil, pay sahibi tarafından kullanılmasını da kararlaştırabilirler³⁵². Fakat bu durum intifa senedi sahipliğiyle karıştırılmamalıdır. Çünkü intifa senetleri oy hakkı veya iptal davası açma hakkı gibi pay sahibine ait hakları vermez. İntifa senetleri sahiplerine sadece net ara veya tasfiye sonucunda kalan tutara katılma veya yeni çıkarılacak hisse senetlerini alma hakkı veren bir kıymetli evraktır. Bu nedenle de intifa senedi sahiplerinin genel kurul toplantılarına katılmaları mümkün olmakla birlikte oy hakkını kullanmaları mümkün değildir. Doktrinde intifa senedi sahibinin ancak genel kurul toplantısına katılma, denetleme ve bilgi alma hakkını kullanabileceği de ifade edilmektedir.

İntifa senedi sahibinin aksine üzerinde intifa hakkı bulunan paylarda oy hakkı pay sahibine değil, intifa hakkı sahibine ait olacaktır³⁵³. Bu durumda oy hakkı sahibi, genel kurul toplantısına katılma hakkına ait olacaktır.

TTK'nın 415. maddesi uyarınca genel kurul toplantılarına, yönetim kurulu tarafından düzenlenen hazır bulunanlar listesinde ismi bulunan pay sahipleri veya onların temsilcileri katılabilmektedir.

Borsaya kote olmayan şirketlerde; pay sahiplerini gösterir liste, MKK tarafından toplantıdan bir gün önce saat 17.30 itibarıyla hazırlanıp şirketin erişimine sunulur. Borsaya kote olmayan ama payları kayden izlenen şirketler de borsaya kote şirketler gibi genel kurul toplantısına katılma hakkı olanları gösterir listeyi hazırlanmalarına esas teşkil etmek üzere MKK'dan alırlar³⁵⁴. Buradaki fark listenin EGKS üzerinden değil Merkezi Kaydi Sistem³⁵⁵ üzerinden temin edilecek olmasıdır.

Borsaya kote olan şirketlerde ise toplantı gününden bir gün önce saat 23.59'dan itibaren pay sahipleri listesi EGKS üzerinden temin edilecektir. Söz konusu listede o tarihte şirketin pay sahibi statüsünde olan bütün kişilerin adı vardır. Toplantıya elektronik ortamda katılacağını bildiren pay sahipleri bu listede ayrıca gösterilir.

Fiziken toplantıya katılacak kişilerin pay sahipliği söz konusu listeden kontrol edilecektir. Elektronik ortamdan katılacak pay sahiplerinin kontrolünü EGKS otomatik

³⁵² HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 79.

³⁵³ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 79.

³⁵⁴ YAYLA, Ü., Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, sf. 166.

³⁵⁵ Bundan sonra kısaca "MKS" olarak anılacaktır.

olarak yapacağından, elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılacak olan pay sahiplerinin kontrolü ayrıca yapılmayacaktır.

Toplantıya fiziken katılan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin bilgileri EGKS üzerinden önceden oluşturulmuş olan elektronik haziruna eklenecek ve sonuçta tek bir hazirun elde edilecektir. Bu elde edilen hazirun bastırılıp toplantı sonunda bakanlık temsilcisi ve toplantı başkanınca imzalanacaktır.

iii. Elektronik Genel Kurul Toplantısına Katılım

TTK'nın 1527. maddesine göre anonim şirket genel kuruluna elektronik ortamda katılma, görüş bildirme, oy verme ve öneride bulunma fiziki katılımın tüm sonuçlarını doğuracaktır.

Genel kurula elektronik ortamda katılım için normatif planda geçerli sistem EGKS'dir. Pay sahibi, ortağı olduğu şirketin genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım için, EGKS'ye kayıt olmalıdır. Toplantıya temsilci vasıtasıyla katılacak olan pay sahipleri temsilcinin kimlik bilgilerini de şirkete elektronik ortamda iletebilir. Bu temsilcilerin bilgilerinin EGKS'ye kaydedilmesi zorunludur. Bu yöntemle yetkilendirilen temsilciler, aksi açıkça belirtilmedikçe, toplantıya yalnızca elektronik ortamda toplantıya katılabilirler.

EGKS'ye kayıtlı pay sahipleri toplantıya katılmak için EGKS'ye güvenli elektronik imzalarını kullanarak giriş yapacaklardır. Tüzel kişi pay sahipleri adına toplantıya katılacak imza yetkilisi de şirket namına kendi adına üretilen güvenli elektronik imza ile sisteme girecektir. Pay sahibi veya temsilcisi, genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılacaksa, toplantı saatinden bir saat öncesi ile 5 dakika öncesi arasında sisteme girmek zorundadırlar. Pay sahibi veya temsilci bu süre içerisinde genel kurul toplantısına katılmazsa sistem kapanacak ve genel kurul toplantısına atılamayacaktır. Örneğin genel kurul toplantısı saat 11:00'da ise, toplantıya elektronik ortamda katılacak olan pay sahibi veya temsilci 10:00 ve 10:55 arasında toplantıya katılmakla yükümlüdür. Bu durum EGKS Yönetmeliği'nde değil, EGKS Tebliği'nde düzenlenmiştir. Bu sürenin teknik bir durumu açıklamaktan öte bir hak kaybına sebep olabileceği göz önüne alındığında tebliğde düzenlenmesi kanaatimce doğru değildir.

Hazirun listesi ve toplantı tutanağı, toplantı bitiminde Bakanlık temsilcisine elektronik belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortam içinde teslim edilir.

a. Elektronik Genel Kurul Vasıtasıyla Katılımcılar Arasında Eşitliğin ve Tarafsızlığın Artması

TTK'nın "Eşit İşlem İlkesi" başlıklı 357. maddesinde pay sahiplerinin eşit şartlarda eşit işleme tabi tutulacakları düzenlenmiştir. Birden çok pay sahibine, aynı türden yarar³⁵⁶ veya yükümlülük³⁵⁷ veya aynı miktarda belirli yarar veya yüküm özgülenmişse, onlara bu yönden eşit işlem yapılıyor demektir³⁵⁸. Bu düzenleme ile şirket organlarının keyfi karar ve uygulamalarının önüne geçilmesi hedeflenmiştir³⁵⁹.

Başka bir ifadeyle, eşit işlem ilkesi şirket organlarının pay sahiplerine karşı olan veya olabilecek ayrımcı tutumlarını engellemektedir. Örneğin bu ilke gereğince bütün pay sahiplerinin genel kurulda konuşma süresi eşit olmalıdır ve bu süreler kişiden kişiye farklılık gösterecek şekilde kısıtlanamaz.

Kanaatimce, EGKS'nin kurulması ve genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılması ile bu ilkenin uygulama alanı arttırılmıştır. Fakat genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan ve fiziki ortamda katılan pay sahipleri görüş açıklama konusunda tam olarak eşit sayılmazlar.

BTY'de yer alan İç Yönerge Örneğinin "Toplantıda Söz Alma" başlıklı 11. maddesi "*(1) Görüşülmekte olan gündem maddesi üzerinde söz almak isteyen pay sahipleri veya diğer ilgililer durumu toplantı başkanlığına bildirirler. Başkanlık söz alacak kişileri genel kurula açıklar ve başvuru sırasına göre bu kişilere söz hakkı verir. Kendisine söz sırası gelen kişi, toplantı yerinde bulunmuyor ise söz hakkını kaybeder. Konuşmalar, bunun için ayrılan yerden, genel kurula hitaben yapılır. Kişiler kendi aralarında konuşma sıralarını değiştirebilirler. Konuşma süresinin sınırlandırılması halinde, sırası gelip konuşmasını yapan bir kişi, konuşma süresi dolduğu zaman, ancak kendinden sonra konuşacak ilk kişi konuşma hakkını verdiği takdirde*

³⁵⁶ Oy hakkı, kar payı hakkı vb. sayılabilir.

³⁵⁷ Yeni pay alma hakkının kaldırılması, oy hakkının dondurulması, konuşma süresinin kısaltılması, sermaye borcunun yerine getirilmesi çağrısı vb. sayılabilir.

³⁵⁸ **YILDIZ, Ş.**, Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Seçkin Yayınları, Ankara, 2004, sf. 29.

³⁵⁹ **KENDİGELEN, A.**, sf. 242.

konusmasını, o kişinin konuşma süresi içinde tamamlamak koşuluyla sürdürebilir. Diğer bir biçimde konuşma süresi uzatılamaz.

(2) Toplantı başkanınca, görüşülen konular hakkında açıklamada bulunmak isteyen yönetim kurulu üyeleri ile denetçiye sıraya bakılmaksızın söz verilebilir.

(3) Konuşmaların süresi, başkanın veya pay sahiplerinin önerisi üzerine, gündemin yoğunluğu, görüşülmesi gerekli konuların çokluğu, önemi ve söz almak isteyenlerin sayısına göre genel kurulca kararlaştırılır. Bu gibi durumlarda, genel kurul, önce konuşma süresinin sınırlanmasının gerekip gerekmeyeceğini ve sonra da sürenin ne olacağı konularında, ayrı ayrı oylamayla karar verir.

(4) Kanununun 1527 nci maddesi uyarınca genel kurula elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin görüş ve önerilerini iletmelerine ilişkin olarak anılan madde ve alt düzenlemelerde belirlenmiş usul ve esaslar uygulanır.” şeklindedir. Bu durum genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan pay sahipleri ve fiziki ortamda katılan pay sahipleri arasında eşitsizliğe sebep olabilecektir³⁶⁰. Elektronik ortamda katılan pay sahipleri her bir gündem maddesi hakkında toplam 600'er karakterden oluşan 2 görüş bildirebilecekken, toplantıya fiziki ortamda katılan pay sahibi süre sınırlaması ile görüş bildirecektir. Kanunda bu süre sınırlaması net bir husus olmadığından bu durum eşit işlem ilkesine aykırılık teşkil edecektir.

Bu durumun dışında genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan ve fiziki ortamda katılan pay sahipleri arasında eşitlik olacağı kanaatindeyiz.

iv. Elektronik Ortamda Görüş Açıklanması ve Oy Kullanılması

Genel kurula elektronik ortamda katılım ile pay sahipleri; açılacak ekranda toplantı salonundan yapılan canlı yayın izlenebileceği gibi, görüşülen gündem maddesine ilişkin görüşler iletilebilecek ve oylamayı toplantıya fiziken katılan pay sahipleri ile eş zamanlı olarak yapabileceklerdir³⁶¹.

Pay sahiplerine elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılma olanağı sunulması, aynı zamanda pay sahiplerinin genel kurul toplantısında karar aşamasında etkili olması hedefini barındırmaktadır. Karar alma mekanizmasında etkili olmanın tek yolu oy

³⁶⁰ HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 102.

³⁶¹ KESER BERBER, L./YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, sf. 40.

kullanmak değildir. Pay sahiplerinin gündemdeki konular hakkındaki önerileri ve görüşleri de diğer pay sahiplerini etkileyebilmekte ve kararları üzerinde etkili olabilmektedir³⁶². Bu nedenle pay sahiplerinin genel kurul toplantısı sırasında sunacağı görüşler, alınacak kararlar açısından büyük önem taşımaktadır.

Yine EGKS Tebliği'nin 6. maddesi uyarınca; her bir pay sahibi, görüşülmekte olan gündeme ilişkin en fazla 2 adet görüş iletebilirler. Bu görüşlerin her biri de en fazla 600 karakterden oluşacaktır. Bunun sebebi toplantının gereksiz bir şekilde uzamasını engellemektir ama doğru bir uygulama olup olmadığı tartışmalıdır. Katıldığım görüşe göre bu sınırlamalar hakkın özününün kullanılmayacak hale getirmemesinin yanı sıra objektif olması gerekir³⁶³.

Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin bildirdiği görüşlerin fiziki ortamda katılan pay sahipleri ve diğer elektronik ortamda katılan pay sahiplerince görülebilmesi gerekir.

Müzakerelerin tamamlandığı ve oylamaya geçildiğini bildirmek toplantı başkanının görevidir. Genel kurula katılma hakkı oy hakkını da kapsamakla birlikte ondan bağımsızdır. Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan pay sahipleri oylarını EGKS Yönetmeliği uyarınca kullanacaklardır. Elektronik ortamda oy kullanma şekliyle ilgili EGKS Yönetmeliği'nde bir hüküm getirilmemiştir³⁶⁴. Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin oylarını gönderme süresi 5 dakika ile sınırlandırılmıştı fakat Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ³⁶⁵ ile bu süre iki dakikaya indirilmiştir³⁶⁶. Söz konusu 2 dakikalık süre toplantı başkanının ilgili gündem maddesiyle ilgili oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra başlar. Toplantı başkanının oylamaya geçildiğini bildirmesinden itibaren, her gündem maddesinin ayrı ayrı oylanması zorunludur. Oylarını önceden kaydetmiş olan pay sahipleri de oylarını bu süre içerisinde ileteceklerdir. Pay sahibi veya temsilci gönderdiği oyu değiştiremez³⁶⁷.

---

³⁶² ÇETİN, sf. 116.

³⁶³ EYÜBOĞLU, sf. 45.

³⁶⁴ FALCIOĞLU, sf. 218.

³⁶⁵ 29.06.2013 tarihli ve 28692 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³⁶⁶ EYÜBOĞLU, sf. 46.

³⁶⁷ ALTAŞ, S., Genel Kurul Toplantılarını Online Yapacak Anonim Şirketlerin Uymaları Gereken Esaslar, sf. 125.

Oy kullanma esnasında teknik bir sorunla karşılaşılabilir. Böyle bir durumda teknik sorun kısa sürede çözülemezse, toplantı başkanı toplantıya ara verebilir. Buna rağmen sorun çözülemez ise, karar genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin oy oranlarının toplam sermaye içerisindeki yerine bakılacaktır. Bu durumda elektronik ortamda kullanılmayan oyların genel kurula fiziken katılan pay sahiplerinin çoğunluğunun kararını etkilemeyecek oranda ise, toplantıya devam edilecektir³⁶⁸. Eğer teknik sorun pay sahibinin kendisinden kaynaklanıyorsa, ancak toplantının yeter sayısında eksilme oluşmayacaksa toplantıya devam edilebilir.

Oylama süresi tamamlandığında, oylama sonucu, EGKS üzerinden toplantı başkanına iletilir; başkan bu sonucu ve varsa elektronik ortamda gönderilen muhalefet beyanını tutanağa geçirmekle yükümlüdür³⁶⁹.

a. Oy Hakkı

Pay sahiplerinin anonim şirkette yönetimine katılmaları için tek organ olan genel kurulda sahip oldukları en önemli haklarından biri oy hakkıdır. Hukuki niteliği itibariyle oy hakkı, yeni bir hukuki durum yaratan, tek taraflı yenilik doğurucu bir hukuki işlemdir³⁷⁰. Oy hakkı, pay sahipleri için vazgeçilmez bir hak olduğundan, diğer pay sahipleri tarafından da bu hakkın kaldırılması imkanı bulunmamaktadır.

TTK'nın 434. maddesinin 1. fıkrası uyarınca ortakların oy sayıları sahip oldukları payların itibari değerine göre belirlenecektir. Mesela, 100,00-TL ve 200,00-TL itibari değerinde iki grup paya sahip bir anonim şirkette, esas sözleşmede her 10,00-TL'nin sahibine bir oy hakkı verilebilir³⁷¹.

Genel kurul toplantısı sırasında oylamalar, açık oy ve el kaldırma şeklinde yapılacaktır. Ancak, pay sahiplerinin talebi ile farklı bir oylama şekli de belirlenebilecektir. Örneğin; genel kurul toplantısında yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin ibrası veya sorumluluklarına bakılması hususunda oylamanın gizli bir şekilde yapılması söz konusu olabilir.

³⁶⁸ FALCIOĞLU, sf. 222; YAYLA, sf. 57; EYÜPOĞLU, sf. 50.

³⁶⁹ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 526.

³⁷⁰ PASLI, A., Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Kullanılan Oyun Hukuki Niteliği, İÜHFİM, 2009, Cilt:67, S.1-2 sf.182.

³⁷¹ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 504.

Bunun yanı sıra oy hakkı elektronik ortamda da kullanılabilir. Elektronik ortamda yapılacak genel kurul toplantılarında pay sahiplerinin oylarını EGKS üzerinden elektronik ortamda kullanabilmeleri de söz konusudur. Elektronik ortamda oy kullanma aşağıda elektronik genel kurulların işleyişi başlığı altında detaylı olarak açıklanacaktır.

Bir pay sahibinin oy hakkı payın kendisinin taahhüt edilmesiyle değil, payın kanunen veya esas sözleşmeyle belirlenmiş bulunan en az miktarını ödemesi ile doğar³⁷². Pay sahipleri genel kurul toplantılarında oy hakkına sahip olabilmek için, pay için belirlenmiş olan asgari tutarı ödemekle yükümlüdürler. TTK'nın 435. maddesi uyarınca her halde, oy hakkının doğabilmesi için, pay tutarının dörtte birine karşılık gelen miktarın ödenmesi gerekmektedir. Bu konuda oy hakkının doğabilmesi için esas sözleşmede TTK'da düzenlenmiş olan dörtte birlik tutardan daha yüksek bir miktar öngörülebilir. Bu durumda pay sahibi oy hakkının doğumu için esas sözleşme ile belirlenmiş olan bu miktarı ödemekle yükümlü olacaktır.

Kural olarak pay sahibi oyunu genel kurulda bizzat kullanmalıdır. Ancak pay sahipleri genel kurul toplantılarında oy haklarını temsilci aracılığıyla da kullanabileceklerdir. Pay sahipleri genel kurul toplantısında görüşülüp karara bağlanacak olan her bir gündem maddesi için ayrı birer temsilci atayabilecekleri gibi toplantıya katılması için tek bir temsilci de atayabilirler.

b. Oyda İmtiyaz

TTK'nın 479. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, eşit itibarî değerdeki paylara farklı sayıda oy hakkı verilerek oyda imtiyaz tanınabilir. Oyda imtiyazlı paylar, emsallerine göre sahibine daha fazla oy hakkı vermektedir. Örneğin 100,00-TL itibari değerdeki A grubu paylarının oy hakkı 5 (beş) iken aynı itibari değerdeki B grubunun oy hakkının 1 (bir) olması olabilir³⁷³.

ETTK'da oy hakkına verilen imtiyazların bir sınırlaması yoktu. Bir pay sahibine yalnızca 1 oy hakkı verirken, imtiyazlı bir oy sahibine 1 milyon oy hakkı

³⁷² HAMAMCIOĞLU, E./BAHTİYAR, M., Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, sf. 103; POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 504.

³⁷³ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 504.

sağlayabilirdi³⁷⁴. Fakat TTK bunun aksine bir düzenleme yaparak, 479. maddesinin 2. fıkrası ile bir paya en fazla on beş oy hakkı tanınabileceğini düzenlemiştir. Aksine olan esas sözleşme hükümleri de geçersiz sayılacaktır³⁷⁵. Bir oy imtiyazlı dahi olsa bu düzenleme ile sınırsız hak sahipliği ortadan kalkmıştır.

c. Oy Hakkından Yoksunluk

Anonim şirkette pay sahiplerinin genel kurul toplantılarında oy kullanamayacağı bazı durumlar söz konusudur. Bu durumlar, TTK'da, ETTK'ya çok benzer şekilde düzenlenmiştir. Bu durumlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

TTK'nın 436. maddesi uyarınca; pay sahibinin; kendisi, eşi, alt veya üst soyu veya bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri veya bu kişilerin hakimiyeti altındaki sermaye şirketleri ile anonim şirket arasındaki kişisel nitelikteki iş veya işleme veya herhangi bir yargı kurumu ya da hakemdeki davaya ilişkin müzakerelerde oy kullanamayacaktır. Fakat, bir pay sahibinin oy hakkından yoksun olması, genel kurul toplantısına katılmasına engel değildir.

TTK'nın 436. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, yönetim kurulu üyeleri ile görevli imza yetkisine sahip kişiler, yönetim kurulu üyelerinin ibra edilmelerine ilişkin kararlarda, yine diğer pay sahipleri gibi, kendilerine ait paylardan doğan oy haklarını kullanamayacaklardır.

Oylamaya katılmayan yasaklı oylar, yalnızca o konu veya toplantı özelinde olmak üzere karar yetersayısının hesaplanmasında dikkate alınmaz, karar yeter sayısı yalnızca kullanılabilen oyların çoğunluğu ile oluşturulmalıdır³⁷⁶.

Oydan yoksunluk, belirli kişi ve konularda pay sahibini oydan yoksun bırakmaktadır. Fakat oy hakkından yoksun bu pay sahiplerinin toplantıya katılıp görüş bildirmesinde herhangi bir sakınca yoktur. Her halde bir pay sahibinin genel kurul toplantısına katılmasının önlenmesi o toplantıda alınan kararların iptaline sebep olabileceğinden, bu kişilerin sadece oy kullanması önlenemez. Çünkü bu kişilerin oy kullanması o toplantıda alınan kararın iptali sonucunu doğuracaktır.

³⁷⁴ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 569.

³⁷⁵ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 505.

³⁷⁶ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 506.

III. Genel Kurul Toplantısında Bilgi Alma ve İnceleme Hakkının Kullanılması

1. Genel Olarak Bilgi Alma Hakkı

Bilgi alma hakkının tanımı ilgili mevzuatta yapılmamıştır. Bu nedenle doktrinde farklı tanımlar ortaya çıkmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıdaki şekildedir.

TEKİNALP'e göre; *“Bilgi alma hakkı pay sahibine anonim şirketteki korporatif denetlemeyi tamamlamak için şirketin mali, hukuki ve iktisadi durumu hakkında şirket pay sahibinin paya bağlı haklarını daha bilinçli şekilde kullanmasına yardımcı olan bağımsız, kazanılmış ve bireysel bir pay sahipliği hakkı olarak tanımlanabilir.”*³⁷⁷

TEOMAN'a göre; *“Bilgi alma istemi, bir bakıma, pay sahibinin şirketin malvarlığı konusunda aydınlanmasını sağlayan ve gerek ana sözleşme gerekse de genel kurulda alınacak kararlarla kısıtlanma olanağı bulunmayan, kazanılmış bir pay sahipliği hakkıdır.”*³⁷⁸

ERİŞ'e göre; *“Bilgi alma hakkı, ortağın, anonim şirketin iş ve işlemleri ile üçüncü kişilerle olan ticari ilişkilerini öğrenmesi ve bu bilgi çerçevesinde hareket etmesi hakkıdır.”*³⁷⁹

Bu tanımlardan yola çıkılacak olursa bilgi alma hakkının pay sahibinin şirketin finansal durumunu öğrenebilmesi için kullanıldığını söyleyebiliriz.

Bilgi alma hakkı aktif ve pasif olarak ikiye ayrılabilir. Aktif bilgi alma hakkı şirket hakkında soru sormaya dayalıdır fakat pasif bilgi alma hakkı herhangi bir talebe gerek kalmadan pay sahiplerinin incelemesine sunulan bilgi ve belgelerin incelenmesi olarak ifade edilebilir. Özetleyecek olursak, pay sahibinin kendi incelemesi ve soru sorması sonucunda aktif bilgi edinme söz konusudur³⁸⁰. Fakat şirketin internet sitesinde, merkezinde, şubelerinde veya EGKS'de bulunan belgeleri inceleyerek bilgi alması pasif bilgi alma hakkıdır.

³⁷⁷ TEKİNALP, Ü., İşletme İlgililerinin Finansal Bilgi Elde Etme Hakkı, MED, Ağustos-Kasım 1980, S. 21-22, Y. 6, sf. 20

³⁷⁸ TEOMAN, Ö., Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı Üstüne-Alman Federal Mahkemesinin Bir Kararı, İktisat ve Maliye, 1971, C. 18, S. 1, sf. 20.

³⁷⁹ ERİŞ, G., Anonim Şirketler Hukuku, 1995, sf. 378.

³⁸⁰ KAYA, A., sf. 66.

Bilgi verme kapsamında verilen bütün bilgiler dürüstlük ve hesap verme ilkeleri bakımından özenli ve gerçeğe uygun olmalıdır³⁸¹.

Bilgi alma ve inceleme hakkı, dolaylı denetim veya kontrol hakkı olarak nitelendirilebilir. Mevzuat kanunlarda da aktif ve pasif bilgi alma hakları, kontrol hakları başlığı altında düzenlenmekte olup bu durum, bilgi alma hakkının bir kontrol hakkı olduğu görüşünü destekler niteliktedir³⁸².

TTK'nın 437. maddesinin 2. fıkrasına göre pay sahibi genel kurul toplantısı esnasında toplantıda bulunan yönetim kurulu üyesi ve denetçiden bilgi alabilmektedir. Burada yönetim kurulu üyesi pay sahiplerine şirket işleri hakkında bilgi vermekle yükümlüdür. Bu bilgi alma genel kurul toplantısının gündemi ile sınırlı değildir. Denetçiler ise yönetim kurulu üyesinin aksine sadece kendi sorumlu oldukları konularda bilgi vermekle yükümlüdür. Denetçinin bilgi vermekle sorumlu olduğu konuları aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür;

- Denetimin yapılma şekli
- Denetimde uygulanan yöntem
- Bu yöntemin yerinde olup olmadığı,
- Denetim için kaç uzman çalıştığı vb. sorular³⁸³

Bilgi verme yükümlülüğü şirketin bağlı şirketlerini de kapsar. Bilgi alma hakkı bağımsız pay sahipliği haklarından³⁸⁴. Bilgi alma hakkı vazgeçilemez ve feragat edilemez bir haktır³⁸⁵. Bilgi alma hakkının vazgeçilemez nitelikte bir hak olması, pay sahibinin bu hakkı kullanma mecburiyetinde olduğu anlamına gelmez. Pay sahibi, hakkı kullanıp kullanmama konusunda serbesttir. Yine, pay sahibinin başlangıçta ve genel olarak bu haktan vazgeçmesi mümkün değildir³⁸⁶. Bilgi alma hakkının vazgeçilmez bir hak olduğu kanunda açıkça ifade edilmemekle birlikte, öğretide

---

³⁸¹ **ATİK**, sf. 70.

³⁸² **KAYA**, A., sf. 55.

³⁸³ **BULUT**, sf. 10.

³⁸⁴ **TEKİNALP**, Ü., İşletme İlgililerinin Finansal Bilgi Elde Etme Hakkı, sf. 20.

³⁸⁵ **PULAŞLI**, H., 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa göre Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012, sf. 779.

³⁸⁶ **KILIÇ**, S., Halka Açık Anonim Şirketlerde Bilgi Alma Hakkı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2007, sf. 41.

vazgeçilmez haklardan sayılmaktadır³⁸⁷. Bunun nedeni; TTK'nın 447. maddesinin 1. fıkrasının b bendi uyarınca; pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran genel kurul kararlarının batıl olacağı hükmüdür.

İstemin konusunun tespit edilmesi ile bilgi alma hakkının da kapsamı tespit edilebilecektir³⁸⁸. Gerekli ve önemli olma kriterine uygun olarak değerlendirilebilecek bütün olaylar ve bilgiler somut bilgi alma talebinin çerçevesi içerisinde değerlendirilebilecektir³⁸⁹.

Bilgi alma hakkının en önemli amacı pay sahiplerinin, pay sahipliğinden doğan haklarını bilinçli bir şekilde kullanmalarını sağlamaktır. Şirketin ekonomik durumunu, yönetici ve hakim pay sahiplerinin elde ettikleri menfaatleri ve buna benzer bilgileri daha sağlıklı bir şekilde öğrenen pay sahibi kendi payının şirket payları arasındaki değerini, şirketin gelecekte atabileceği adımları vb. konularda bir görüş sahibi olacaktır³⁹⁰. Bu durumda bilgi alma hakkı pay sahibini, diğer çoğunluk pay sahipleri ve şirket karşısında koruma altına almaktadır da denilebilir³⁹¹.

2. Bilgi Alma Hakkını Kullanabilecek Kişiler

Bilgi alma hakkı yalnızca pay sahibine tanınmış bir hak değildir. Yönetim kurulu üyelerinin ve denetçinin de bilgi alma hakkı vardır. Yönetim organı olan yönetim kurulunun, şirketi iyi bir şekilde yönetilebilmesi için yönetim kurulu üyelerinin her birinin de ayrı ayrı bilgi alma hakkı vardır³⁹². Başka bir ifadeyle yönetim kurulu ve denetçiler yasa hükmü gereği, organ sıfatları gereğince bilgi ve hesap verme yükümlüsü olduklarından aynı zamanda bilgi alma hakkına da sahiptirler³⁹³. TTK'nın

---

³⁸⁷ KIRCA, İ./ŞEHİRALİ ÇELİK, F. H./MANAVGAT, Ç., Anonim Şirketler Hukuku, C. 2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, İkinci Baskı, Ankara, 2017, sf. 39.

³⁸⁸ KAYA, A., sf. 193.

³⁸⁹ KAYA, A., sf. 233-254.

³⁹⁰ KARASU, R., Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Bilgi Alma Hakkı, BATİDER, C. 23, Y. 2005, S. 2, R., Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Bilgi Alma Hakkı, BATİDER, C. 23, Y. 2005, S. 2, sf. 75,

³⁹¹ ÖZTEK, S., Şirketler Grubunda Yavru Şirketlerdeki Azınlık Pay Sahiplerinin Türk Ticaret Kanunu m. 363/İsviçre Borçlar Kanunu m. 697 Çerçevesinde Bilgi Alma Hakkı, Prof. Dr. Ernst E. Hirsch'in Hatırasına Armağan, (1902-1985), Banka ve Ticaret Hukuk Araştırma Enstitüsü, sf. 301.

³⁹² BULUT, sf. 22.

³⁹³ KAYA, A., sf. 60.

392. maddesi yönetim kurulu üyelerinin bilgi alma hakkını düzenlemektedir. Bu maddeye göre yönetim kurulu üyelerinin bilgi alma hakkı kanunda veya esas sözleşmede açıkça belirtilmedikçe kısıtlanamaz ve kaldırılamaz. TTK'nın 392. maddesinin 6. fıkrası uyarınca da esas sözleşme ile bu hak genişletilebilmektedir.

Yönetim kurulu üyelerinin bilgi alma hakkı yönetim kurulu toplantısı sırasında ve toplantı dışında farklılık göstermektedir. Yönetim kurulu üyelerinin bilgi alma hakkı, yönetim kurulu toplantısı sırasında sınırsız olmasına rağmen yönetim kurulu toplantısı dışında sınırlıdır³⁹⁴.

TTK'nın 401. maddesi denetçinin bilgi alma hakkını düzenlemektedir. Bu maddenin birinci fıkrasında denetçinin bilgi alma hakkının pasif yönü ifade edilmiştir. 1. fıkraya göre;

“Şirketin yönetim kurulu, finansal tabloları ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu düzenlettirip onaylayarak, gecikmeksizin, denetçiye verir. Yönetim kurulu, şirketin defterlerinin, yazışmalarının, belgelerinin, varlıklarının, borçlarının, kasasının, kıymetli evrakının, envanterinin incelenerek denetlenebilmesi için denetçiye gerekli imkanları sağlar.”

TTK'nın 401. maddesinin 2. fıkrası ise bilgi almanın aktif yönünü düzenlemektedir. 2. fıkraya göre;

“Denetçi, yönetim kurulundan, kanuna uygun ve özenli bir denetim için gerekli olan bütün bilgileri kendisine vermesini ve dayanak oluşturabilecek belgeleri sunmasını ister. ...”

Bilgi alma ve inceleme hakkını düzenleyen TTK'nın 437. maddesi incelendiğinde bu hakkın genel kuruldan önce veya genel kurul sırasında kullanılması gerektiği yönünde bir çıkarım yapmak mümkündür. Pay sahiplerinin bu haklarını kullanması için daha önceden talep etmiş olması şartı aranmamaktadır³⁹⁵.

---

³⁹⁴ PULAŞLI, H., Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Yönetim Kurulu Üyelerinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı, <http://dosya.marmara.edu.tr/huk/fakultedergisi/2012C.18.S.2/13.oturum.pdf> (e.t. 25.09.2017)

³⁹⁵ KAYA, A., sf. 281.

3. Bilgi Alma Hakkının Sınırlandırılması

Pay sahibinin bilgi alma hakkı konu bakımından sınırlandırılmaz³⁹⁶. Bunun yanı sıra pay sahibinin bilgi alma hakkı, haklı bir nedenin varlığı halinde reddedilebilir veya cevapsız bırakılabilir. TTK'nın 437. maddesinin 5. fıkrasında bilgi alma hakkının cevapsız bırakılması durumu da açık şekilde düzenlenmiştir. İlgili maddeye göre;

“Bilgi alma veya inceleme istemleri cevapsız bırakılan, haksız olarak reddedilen, ertelenen ve bu fıkra anlamında bilgi alamayan pay sahibi, reddi izleyen on gün içinde, diğer hallerde de makul bir süre sonra şirketin merkezinin bulunduğu asliye ticaret mahkemesine başvurabilir. Başvuru basit yargılama usulüne göre incelenir. Mahkeme kararı, bilginin genel kurul dışında verilmesi talimatını ve bunun şeklini de içerebilir. Mahkeme kararı kesindir.”

Yukarıdaki maddeden anlaşılacağı üzere bilgi alma ve inceleme hakkının kullanılmasının sınırını ortaklık sırrı veya korunması gereken ortaklık menfaati oluşturmaktadır. İsviçre ve Alman hukukunda da bilgi alma hakkının objektif sınırı olarak yine korunması gereken ortaklık menfaati benzer bir düzenleme ile yer almaktadır³⁹⁷. TTK ile pay sahibinin, bilgi alma ve inceleme hakkının haksız şekilde reddi halinde açacağı bir ifa davası ile mahkeme yoluyla bu hakkı elde etme imkanı vardır³⁹⁸. Sonuçta verilecek olan mahkeme kararı bilgi alma hakkının kullanılmasına veya kullanılmamasına yönelik olacaktır. Ancak pay sahibince istenilen bir bilginin verilmesi, şirket menfaatini tehlikeye sokacak veya bir şirket sırrının ortaya çıkmasına sebep olarsa, bu durumda bilgi alma talebi reddedilebilecektir. Yönetim kurulunca bilgi alma isteğinin reddedilmesi durumunda bunun gerekçesi açıklanmalıdır.

4. Bilgi Alma Hakkının Elektronik Genel Kurul Toplantısında Kullanılması

Pay sahiplerinin, genel kurul toplantıları sırasında, gündem maddeleri üzerine görüş açıklama, öneride bulunma, yönetim kuruluna ve denetçilere soru sorma ve oy kullanma gibi haklarını bilinçli bir şekilde kullanabilmeleri için anonim şirketin

---

³⁹⁶ KAYA, A., sf. 201-202.

³⁹⁷ KAYA, A., sf. 254.

³⁹⁸ KARASU, sf. 97.

faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmaları gerekmektedir³⁹⁹. Bu nedenle anonim şirketin genel kurul toplantısına ilişkin mali tabloların, faaliyet raporlarının ve diğer belgelerinin tamamının zamanında ve anlaşılabilir şekilde açıklanması gerekmektedir. YAYLA'ya göre, bu açıklamanın yapılması pay sahiplerinin genel kurul öncesinde genel kurulun gündemi ve koşulları hakkında bilgilendirilmesi, şirket iş ve işlemlerinin zamanında kamuya açıklanması, pay sahiplerinin şirketin ticari sır kapsamında olmayan bilgi ve belgelerine ulaşmasının sağlanması pay sahiplerinin anonim şirket hakkında bilgi sahibi olmasını ve yönetsel haklarını etkin ve bilinçli bir şekilde kullanmasını sağlayacaktır⁴⁰⁰.

i. Genel Kurul Toplantısı Öncesi

Elektronik ortamda yapılacak genel kurul toplantılarına ilişkin MKK tarafından sunulabilecek hizmetlerden en önemlisi genel kurula ilişkin bilgilerin Türkçe ve/veya İngilizce olarak doğrudan pay sahiplerine gönderilmesidir. Söz konusu duyuruların elektronik genel kurul yapacak olan MKK üyesi şirketlerin, EGKS'ye iletmeleri ile birlikte, EGKS tarafından bu bilgi şirketin pay sahiplerine ve genel kurula katılma hakkı bulunan diğer kişilere anlık olarak sms ve/veya e-posta olarak iletilecektir. Bu mesajların ilgili kişilere iletilip iletilmediği MKK tarafından izlenmektedir⁴⁰¹.

TTK'daki yenilikler ile birlikte genel kurul davetinin ve genel kurul toplantısının elektronik ortamda yapılması hem maliyet açısından hem de zaman açısından daha tasarruflu olacağını yukarıda açıklamıştım. Toplantıya davetin elektronik araçlarla yapılması ve toplantıya ilişkin bilgi ve belgelerin toplantı öncesi elektronik araçlarla pay sahiplerine iletilmesi de, şirket ile pay sahipleri arasında iletişim sürecini hızlandıracaktır.

Genel kurul toplantısının TTSG'de ilan edilmesi, temel bir zorunluluk olmakla birlikte, buna ek olarak başka davet usullerini kararlaştırılmasına engel olacak bir hüküm de yoktur. Bu nedenle, şirketler, genel kurul toplantısına davetin ne şekilde yapılacağını esas sözleşme ile kararlaştırabilirler. Burada anonim şirketler davetin

---

³⁹⁹ KARASU, sf. 163.

⁴⁰⁰ YAYLA, Ü., 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Borsaya Kote Ortaklıkların Genel Kurul Toplantıları, sf. 158.

⁴⁰¹ BULUT, sf. 149.

şirketin kendi internet sitesinde yapılmasına da karar verebilirler⁴⁰². KAYIHAN'a göre; TTSG'de ilan şartının yanında, gerekli güvenlik önlemlerinin yasal olarak sağlandığı internet sitesi üzerinden davetin yapılması da yeterli sayılmalıdır⁴⁰³.

TTK'nın 437. maddesi uyarınca bilgi alma ve inceleme hakkı kapsamında bulunan belgelerin genel kurul toplantı tarihinden on beş gün önce şirket merkezinde ve şubelerinde pay sahiplerinin incelemesi için hazır bulundurulmalıdır. Ayrıca TTK'nın 1524. maddesi uyarınca da aynı belgelerin şirketin internet sitesinde de yayınlanması gerekmektedir.

ii. Genel Kurul Toplantısı Sırasında

Diğer ülkelerdeki düzenlemelere göre; elektronik genel kurul bir kaç şekilde yapılabilir. Bunlardan birincisi, genel kurul toplantısının sadece televizyon, internet ve uydu aracılığıyla canlı yayımlanması ve izleyicilerin müdahalesinin olmamasıdır. İkincisi, toplantının televizyon, internet ve uydu gibi araçlarla canlı yayınlanması sırasında izleyicilerin toplantıya telefon, faks veya e-posta gibi araçlarla toplantıya katıldığı sistemdir. Üçüncüsü ise, fiziki toplantının internet ortamında yayınlanmasıdır. TTK'da ise EGKS üzerinden genel kurul toplantısına canlı olarak katılma ve pay sahipliği haklarının kullanılması söz konusudur. Fiziki ortamda yapılan bir genel kurul toplantısı EGKS üzerinden yayınlanır ve pay sahipleri de EGKS üzerinden oylarını kullanır.

Fiziken yapılan bir genel kurul toplantısında pay sahipleri soru sorarak veya konuşarak birbirlerinin gündem hakkındaki kararlarını etkileyebileceklerinden, eşit işlem ilkesi gereği, aynı durumun elektronik ortamda yapılan genel kurulda da söz konusu olması gerekmektedir. Bilgi alma hakkının kullanılmasında pay sahipleri arasındaki eşitliğin sağlanması TTK'nın 437. maddesinin 2. fıkrasında düzenleme bulmuştur. TTK'nın 437. maddesinin 2. fıkrasının ilgili kısmı; *"...Pay sahiplerinden herhangi birine bu sıfatı dolayısıyla genel kurul dışında bir konuda bilgi verilmişse, diğer bir pay sahibinin istemde bulunması üzerine aynı bilgi, gündemle ilgili olmasa da aynı kapsam ve ayrıntıda verilir. ..."* şeklindedir.

---

⁴⁰² BULUT, sf. 154.

⁴⁰³ KAYIHAN, Ş., Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet, sf. 92.

Madde metninden de anlaşılacağı üzere yönetim kurulu, şirket sırlarının açıklanacağı ve korunması gereken bir şirket menfaati gerekçesi ile bilgi alma talebini reddedemez. Aynı zamanda bir soru sormak isteyen pay sahibine de gerekli süre verilmişse, bir diğer pay sahibine de bu hak tanınmalıdır. EGKS üzerinden toplantıya katılan pay sahibine ise bu sürenin nasıl verileceği tartışmalıdır. Çünkü TTK'da ve ikincil mevzuatta soru sormaya dair bir düzenleme yoktur. BULUT'a göre sorusunu konuşarak sormak isteyen ve EGKS üzerinden toplantıya katılacak pay sahibi bu durumu önceden şirkete bildirerek bir çözüm bulmalarını isteyebilir ve bu durumda çözüm kısa bir video konferans olabilir⁴⁰⁴. Kanaatimce toplantı sırasında video konferans, yapılması teknik aksaklıklara ve toplantı süresinin uzamasına sebep olabileceğinden soru sorma işleminin yazılı şekilde yapılması gerekmektedir. Fakat bu konuda mevzuatta bir düzenleme olmadığından ve elektronik ortamda genel kurul toplantısına katılan pay sahiplerinin yalnızca görüş açıklamak üzere 600 kelime ile sınırlı iletilerinden dolayı, soruları yazılı sormak da çok kolay olmayacaktır. Bu durumda, sorular, EGKS üzerinden görüş açıklama kısmı dışında başka bir bölümden, toplantıya katılan denetçiye ve yönetim kurulu üyelerine iletilebilmelidir. Bu durumda elektronik ortamda genel kurula katılan pay sahiplerinin aktif bilgi alma hakkı kısıtlanmamış olacaktır.

iii. Genel Kurul Toplantısı Sonrası

Genel kurul işlemlerine ilişkin kayıtların değiştirilemez biçimde saklanması hem genel kurul toplantısına ilişkin olarak pay sahipleri tarafından ileri sürülebilecek olası iddialar hem de düzenleyici ve de denetleyici mercilerin yapacağı denetim ve kontrol faaliyetleri için bir gerekliliktir⁴⁰⁵.

EGKS Yönetmeliği'nin 12. maddesine göre; hazır bulunanlar listesi ve toplantı tutanağı, toplantı bitiminde Bakanlık temsilcisine elektronik belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortam içerisinde teslim edilecektir. Yönetim kurulu ilgili toplantı tutanağının noterce onaylanmış suretini derhal ticaret sicili memurluğuna vermek ve bu tutanakta yer alan tescil ve ilana tabi hususları tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdür. Ayrıca ilgili tutanak şirketin internet sitesine de eklenecektir.

⁴⁰⁴ BULUT, sf. 189.

⁴⁰⁵ YAYLA, Ü., 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Borsaya Kote Ortaklıkların Genel Kurul Toplantıları, sf. 163.

IV. Elektronik Genel Kurul Sonrasında Yapılacak İşlemler

Toplantı başkanının, genel kurul toplantısının sona erdiğini bildirmesiyle, genel kurul toplantısı elektronik ve fiziki ortamda eşzamanlı olarak sona erer. EGKS’de toplantı “Oturumu Bitir” butonu ile, fiziki ortamda ise sözlü olarak sonlandırılır⁴⁰⁶.

EGKS Yönetmeliği’nin 12. maddesi uyarınca; hazır bulunanlar listesi ve genel kurul toplantı tutanağı, toplantının bitiminde bakanlık temsilcisine elektronik belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortam⁴⁰⁷ içerisinde teslim edilecektir.

EGKS Yönetmeliği’nin 14. maddesinin 2. fıkrası uyarınca; EGKS üzerinden oluşturulan belgeler; toplantı başkanlığını oluşturan üyeler, şirket yöneticileri ve bakanlık temsilcisi tarafından güvenli elektronik imza ile de imzalanabilir.

Bakanlık genel kurula ilişkin bilgilerin EGKS tarafından MERSİS’e elektronik ortamda aktarılması uygulaması ile genel kurul toplantısının sonucunda, genel kurul toplantısına ilişkin evrakların bakanlık temsilcisine elden verilmesine veya sonradan bakanlık temsilcisinin kayıtlı elektronik posta adresine gönderilmesine gerek kalmayacaktır.

Genel kurul toplantısının sona ermesi ile birlikte genel kurula ilişkin bilgi ve belgelere erişim bilgisi EGKS üzerinden pay sahiplerine iletilecektir. Genel kurul öncesi ve sonrası ilgili bilgi ve belgelere, genel kurul sonrasında toplantı tutanaklarına, oylama sonuçlarına, katılanlara ilişkin bilgilere ulaşılabilmesinde mevcut uygulamada yaşanan sorunların aşılabilmesini teminen MKK tarafından işletilen EGKS, tüm paydaşların fayda sağlayacağı bilgilendirme ve raporlama özelliği ile tasarlanmıştır⁴⁰⁸.

1. Genel Kurulda Alınan Kararlar

Genel kurul toplantısında alınan kararların, hukuki işlem niteliği taşıdığını daha önce açıklamıştım. Elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantılarında da tıpkı fiziki ortamda yapılan genel kurul toplantıları gibi toplantıya katılan pay sahiplerinin oylarının çoğunluğu ile karar alınır. Yukarıda karar yeter sayıları başlığının altında

---

⁴⁰⁶ TURGUT, sf. 156.

⁴⁰⁷ Belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortam flash bellek, veya hard disk olabilir.

⁴⁰⁸ ÖZDİLEK, A. O., sf. 45.

açıkladığım bazı istisnai durumlar hariç alınacak bütün kararlarda oy çoğunluğu aranmaktadır.

Genel kurul toplantısı sırasında, pay sahiplerinin tamamı her gündem maddesi için olumlu oy kullanmayabilirler. Bu durumda, bir kısım pay sahibinin oyunun aksine bir karar alınabilir. BTY'nin 26. maddesinin 4. fıkrası uyarınca toplantıda alınan kararlara muhalif kalarak, muhalefet şerhi yazmak isteyenlerin şerhleri de tutanağa yazılır veya yazılı olarak verilen muhalefet şerhleri tutanağa eklenir. Tutanağa şerh koyan pay sahibinin adı ve soyadı yazılarak, muhalefet şerhinin ekli olduğu belirtilir. Tutanağa eklenen muhalefet şerhi de ayrıca toplantı başkanı ve Bakanlık temsilcisi bulunan toplantılarda Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır.

2. Genel Kurul Tutanağının Hazırlanması

Genel kurul toplantısı tamamlandığında, toplantının açılışı, aşamaları, süreci ve toplantıda alınan kararlar bir tutanak ile tespit edilecektir⁴⁰⁹. Genel kurul tutanağının işlevi, genel kurulda alınan kararları ve yapılan seçimleri kanıtlayıcı nitelik taşımasıdır⁴¹⁰. Genel kurul tutanağına ilişkin düzenlemeler; TTK'nın 422. maddesi ve BTY'nin 26. maddesinde yer almaktadır. Özetle, genel kurul toplantısında alınan kararlar hakkında sonradan ortaya çıkabilecek tartışmaların önlenmesi ve alınan kararların tespiti için, toplantının açılış aşamaları ve seyri sonunda oylama sonucu da dahil olmak üzere bir toplantı tutanağı hazırlanır⁴¹¹. TTK'nın 422. maddesinin 1. fıkrasında, genel kurul toplantı tutanağı, toplantı başkanı ve varsa bakanlık temsilcisi tarafından imzalanacak, aksi halde toplantı tutanağının geçersiz olacağı düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra tek pay sahipli anonim şirketlerin genel kurul toplantısında tutulacak tutanakta, tek pay sahibinin de imzasının bulunması gerekmektedir⁴¹².

TTK'nın "Tutanak" başlıklı 422. maddesinin 1. fıkrasında toplantı tutanağının içeriğinde neler olması gerektiği belirlenmiştir fakat bunların eksikliğinin sonucuna

⁴⁰⁹ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 520.

⁴¹⁰ TURGUT, sf. 156.

⁴¹¹ FALCIOĞLU, sf. 230.

⁴¹² POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 520.

ilişkin bir hukuki düzenleme yoktur. İlgili maddeye göre toplantı tutanağının ihtiva etmesi gereken hususlar;

- Pay sahipleri veya temsilciler, bunların sahip oldukları paylar, pay grupları, sayıları, itibari değerleri,
- Genel kurulda sorulan sorular, verilen cevaplar,
- Alınan kararlar ve her karar için kullanılan olumlu ve olumsuz oy sayılarıdır.

Bu düzenlemenin yanı sıra BTY'nin "Toplantı Tutanağının Düzenlenmesi" başlıklı 26. maddesinin 2. fıkrası genel kurul toplantı tutanağının içeriğini daha detaylı şekilde düzenlemiştir. İlgili maddeye göre tutanağın ihtiva etmesi gereken hususlar;

- Şirket unvanı,
- Toplantı tarihi ve yeri,
- Şirketin toplam sermayesi ve pay adedi,
- Toplantıda hazır bulunan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin sahip oldukları pay sayılarının toplamı ve grupları ile paylarının itibari değerlerinin toplamını gösteren toplantı nisabı,
- Genel kurul toplantısı sırasında sorulan sorular ve bu sorulara verilen cevaplar,
- Alınan her karar için kullanılmış olumlu ve olumsuz oyların sayısı,
- Toplantıda başkanlık temsilcisi var ise bunların ad ve soyadları ile görevlendirme yazısının tarih ve sayısı,
- Çağrıya dayalı toplantı yapılıyorsa çağrının dayanağı ve çağrısı toplantı yapılıyorsa bu husustur.
- Aynı zamanda oylama sırasında muhalefet olan pay sahiplerinin muhalefet şerhleri de toplantı tutanağında yer almalıdır.

Tutanak, genel kurul toplantısının toplantı yerinde ve toplantı anında düzenlenmelidir⁴¹³. Genel kurul toplantısının yapılamaması yani ertelenmesi halinde de yine toplantı tutanağı düzenlenecektir. Aşağıdaki hallerde genel kurul toplantısı yapılamaz;

- Genel kurulda toplantı nisabının oluşturulamaması,
- Bakanlık temsilcisinin bulunması gereken toplantılarda bulunmaması,
- Çağrı usulüne aykırılık söz konusu olması,

⁴¹³ POROY, R./TEKİNALP, Ü./ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, sf. 520.

- Çağrısız toplantılarda bütün payların temsil edilmemesi
- Bir pay sahibinin toplantının yapılmasına itiraz etmesi

Bu durumların varlığı halinde yine tutanak düzenlenir ve toplantının yapılamama sebebi tutanağa geçirilir.

3. Genel Kurul Tutanağının Tescili ve İlanı

Genel kurul tutanağının düzenlendikten sonra tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir. TTK'nın 422. maddesinin 2. fıkrası uyarınca yönetim kurulu, toplantı tutanağının noterce onaylanmış bir suretini derhal Ticaret Sicil Müdürlüğü'ne vermek ve genel kurul toplantısı tutanağında yer alan tescil ve ilana tabi hususları tescil ettirmekle yükümlüdür. Söz konusu ilan internet sitesi açma zorunluluğu olan şirketlerin internet sitelerinde ve TTSG'de yapılacaktır.

Genel kurul tutanağının TTSG'de ilan edilebilmesi için önce tutanağın, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret sicil müdürlüğüne tescil ettirilmesi gerekmektedir. Ticaret sicil müdürlüğünde genel kurul toplantı tutanağının tescil ettirilebilmesi için bazı gerekli belgeler vardır. Bunlar; tescile ilişkin dilekçe, genel kurul karar defterinden onaylı toplantı tutanağı, hazirun listesi, bakanlık temsilcisinin atama yazısıdır.

SONUÇ

Bu çalışma, teknolojinin günümüzde geldiği aşama itibariyle, elektronik genel kurul toplantılarının avantaj ve dezavantajlarının değerlendirilmesi, diğer ülke düzenlemeleri ile Türk Hukukunda TTK'nın 1527. maddesinde yapılan düzenleme ile ikincil mevzuat hükümleri kapsamında ve elektronik genel kurul toplantılarının işleyişini açıklamak amacıyla hazırlanmıştır.

Hukukumuzda halka açık anonim şirketlerde yapılması zorunlu tutulan elektronik genel kurula ilişkin düzenleme SPK ve diğer mevzuatlara bırakılmıştır. TTK'nın elektronik ortamda yapılan genel kurulları düzenleyen 1527. maddesi genel bir hüküm niteliği taşımaktadır.

Genel kurul, anonim şirketin karar organı olması bakımından büyük önem arz etmektedir. Ülkemizde halka açık anonim şirketler gün geçtikçe artmaktadır ve halka açık anonim şirketlerin en büyük sorunu, dağınık bir yapı gösteren pay sahiplerinin genel kurula katılmamasından doğan güç boşluğudur. TTK'nın gerekçesinde açıklandığı üzere bu boşluk giderilmek istenmiş ve bu nedenle de halka açık anonim şirketlerde genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılması zorunlu hale getirilmiştir.

Elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantıları, halka açık anonim şirketlerin güç boşluğunu doldurmak dışında yararlar da sağlamaktadır. Bunlara örnek olarak şirketin ve pay sahiplerinin genel kurula katılmak üzere yapacağı maliyetlerin azalması, zamandan tasarruf ve şirket genel kurul toplantılarının şeffaf nitelik kazanması gösterilebilir. Genel kurul toplantılarının elektronik ortama taşınması ile özellikle halktan olan pay sahiplerinin genel kurul toplantılarına katılmaları ve oy kullanmaları kolaylaştırılmıştır. Bunun yanı sıra yurtdışındaki pay sahiplerine de elektronik genel kurul toplantılarına rahatlıkla katılabilme veya elektronik ortamda temsilci atama imkanı verilmiştir. Böylece elektronik genel kurul sistemi yabancı yatırımcılar için de anonim şirketi ilgi çekici hale getirecektir.

Elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantılarında çağrı usulü ile çağrıları elektronik ortamda yapılarak, yazılı iletişim araçlarının kullanılmasının yarattığı maliyet ve zaman gibi problemler giderilmiştir. Ayrıca elektronik ortamda yapılmayan

genel kurul toplantılarından farklı olarak çağrı, toplantı gününden iki hafta önce değil üç hafta önce yapılmaktadır.

Elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantılarına, elektronik ve fiziki ortamda katılan pay sahipleri arasında hiç bir fark olmaması amaçlanmıştır. Her iki şekilde katılan pay sahipleri de oylarını aynı süre içerisinde kullanabilecekler ve her bir gündem maddesi için görüş sunabileceklerdir. Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin görüşü her bir gündem maddesi için 2 görüş ve her bir görüş için toplam 600 karakter olarak sınırlandırılmıştır. Fakat toplantıya fiziki ortamda katılan pay sahiplerinin bildireceği görüşlerde böyle bir sınırlama söz konusu değildir. Yalnızca toplantı başkanınca pay sahiplerine söz verilebileceği ve süre sınırlaması ile görüş bildirebilecekleri düzenlenmiş olup, burada bir açıklık söz konusudur. Bu açıklık eşit işlem ilkesine aykırılık teşkil edecek sonuçlar doğurabilecektir.

Bunun yanı sıra elektronik genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılacağını bildiren pay sahibinin veya temsilcisinin bu talebini geri çekmeden, genel kurul toplantısına fiziken katılamaması söz konusudur. Bu düzenleme kanaatimce hatalı bir düzenleme olup, yukarıda açıkladığım üzere pay sahibinin, genel kurul toplantısına katılma hakkının ihlali sonucunu doğuracaktır. Bu durumda bir hak ihlaline sebep olmamak için, genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılacağını bildiren pay sahipleri, toplantı öncesinde bu taleplerini geri çekmeseler bile, fiziki ortamda yapılacak toplantıya kabul edilmelidirler.

Halka açık anonim şirketlerde genel kurullara katılımı artırmak maksadıyla yola çıkılarak elektronik genel kurullar düzenlemesinde dünyanın her yerinde olduğu gibi bazı boşluklar mevcuttur. Bu boşluklar özellikle genel kurullara elektronik ortamdan katılan pay sahiplerinin yaşayabileceği teknolojik aksaklıklarla ilgilidir. Bu teknolojik aksaklıklar, pay sahibinin bulunduğu ortamda veya elektronik genel kurul toplantısının yapıldığı ortamda oluşacak elektrik veya internet kesintileri olabilir. Bu kesintiler ses ve görüntü naklini engelleyeceğinden böyle bir durum söz konusu olduğunda genel kurulda karar alınabilmesi ve alınan kararlarının nasıl etkileneceğine dair kanunda açıklık yoktur.

Sonuç olarak, teknolojik aksaklıklarla ilgili boşluklar dışında elektronik genel kurulların yönetimde oluşan güç boşluğunu gidermesi, şirketlerin güvenilirliğini

artırması ve yabancı yatırımcı sayısını artırması noktasında ülke ekonomisine de katkı sağlayacak bir sistem olduğu kanaatindeyim.

KAYNAKÇA

AINSCOW, D. / DOCKERY, H., Top Ten Things to Remember When Considering Virtual Shareholder Meetings
<http://m.acc.com/legalresources/publications/topten/considering-virtual-shareholder-meetings.cfm?>

AKBULAK, S. / AKBULAK, Y., Türkiye’de Sermaye Piyasası Araçları ve Halka Açık Anonim Şirketler, Beta Yayınları, İstanbul 2004. (Halka Açık Anonim Şirketler)

AKBULAK, Y., Halka Açık Anonim Şirketlerde Pay, Regesta, C. 3, S. 3, 2013/3.

AKBULAK, Y., Sermaye Piyasası Kanunu Tasarısı ile Halka Açık Anonim Şirketlere Getirilen Yeni Esaslar, İstanbul Barosu Dergisi, C. 86, S. 6, 2012.

ALTUNAY, G. G., Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Toplantıları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015.

ALTAŞ, S., Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi, Seçkin Yayınevi, 4. Baskı, Ankara, 2017.

ALTAŞ, S., Genel Kurul Toplantılarını Online Yapacak Anonim Şirketlerin Uymaları Gereken Esaslar, Mali Çözüm Dergisi, 2013. (Online Genel Kurul)

ALTAŞ, S., Anonim Şirket Genel Kurul Toplantılarına İlişkin Usul ve Esaslar-2, Mali Çözüm Dergisi, Sayı 100, 2010.

ALTAŞ, S., Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirketler, Seçkin Yayınları, 7. Baskı, Ankara, 2016. (Anonim Şirketler)

ARARAT, M., Kurumsal Yönetim ve Şeffaflık,
<http://archive.ismmmo.org.tr/docs/sempozyum/06Sempozyum/2oturum/MelsaArarat.pdf>

ARI, Z., Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Elektronik Ortama İlişkin Hükümü (Tasarı m. 1527) ve Sanal Genel Kurul, EÜHFD, C. 8, S. 3-4, Erzincan, 2009, sf. 182.

ATİK, B., Örnek ve İçtihatlarla Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantısı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2013.

AYDOĞAN, F., Tek Kişi Ortaklığı, İstanbul, 2012.

- BAHTİYAR, M.**, Ortaklıklar Hukuku, Beta Yayınları, 10. Baskı, İstanbul, 2015.
- BEUTHEL, B.**, “Electronic Corporate Governance: Online and Virtual and Shareholder Meetings and Shareholder Participation in Switzerland and Germany”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, University of St. Gallen Graduate School of Business Administration, Economics, Law and Social Sciences, 2006.
- BİLGE, M. E.**, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Temsilci Aracılığıyla Oy Vermede İnternetin Kullanımı, AÜHFD, C. 7, S.1-2, Ankara, 2003.
- BİLGİLİ, F. / DEMİRKAPI, E.**, Şirketler Hukuku, Dora Yayınları, 9. Baskı, Bursa, 2013.
- BORAN, T.**, Eski Türk Ticaret Kanunu ile Yeni Türk Ticaret Kanununda Anonim Ortaklıkların Genel Kurulu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2011
- BULUT, A.** Anonim Şirket Elektronik Genel Kurul Uygulamasında Pay Sahiplerinin Bilgi Alma Hakkı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.
- COUSIN, C.**, Le Vote électronique à l'essai dans les Entreprises, ZDNet France, 8 Aralık 2006.
- ÇAĞLAYAN, H. C.**, Genel Kurul Toplantılarında Gündeme Bağlılık Kuralı, http://www.caglayanyalcin.com/pdf/Genel_Kurul_Toplantilarinda_Gundeme.pdf
- ÇETİN, N.**, Ortaklık Haklarının Elektronik Ortamda Kullanılması, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2006.
- ERDEM, E.**, Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim Şirketler Genel Kurulları için Getirdiği Yenilikler, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 117-118, 2014.
- EYÜBOĞLU, S.**, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Borsaya Kote Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul Sistemi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- FAIRFAX, L. M.**, Virtual Shareholders Meetings Reconsidered, The George Washington University Law School Public and Legal Theory Working Paper No:539, Vol. 40, Seton Hall Law Review, 2010.
- FALCIOĞLU, M.Ö.**, Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul, Yetkin Yayınları, 2016.

- GEZMİŞ, Ş. / BAŞARAN, M.**, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre Anonim Şirketler Rehberi, Bilge Yayınları, Ankara, 2013.
- GÖKALP, N. K.**, Sermaye Piyasalarında Halka Arz, Beta Yayınları, İstanbul, 2014.
- GRUNDMANN, Stefan**, European Company Law, Organization, Finance and Capital Markets, Antwerpen-Oxford, 2007.
- HAMAMCIOĞLU, E. / BAHTİYAR, M.**, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, Beta Yayınları, İstanbul, 2014. (Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları)
- İMREGÜN, O.**, Anonim Ortaklıklar, Yasa Yayınları, 4. Baskı, İstanbul, 1989.
- KARAHAN, S.**, Şirketler Hukuku, Mimoza Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 2013.
- KARASU, R.**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Bilgi Alma Hakkı, BATİDER, C. 23, Y. 2005, S. 2.
- KARAYEL, M. / KOÇAK, M. A.**, Türkiye'de Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul Sisteminin Pay Sahiplerinin Yönetime Katılımına Etkileri: BİST 100 Şirketlerinde Bir Araştırma, <http://dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/Aralik2015/12m.pdf>
- KAYA, A.**, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2001.
- KAYA, F.**, E-Ticaret Hukuku ve Tüketici Hukukundaki Uygulamaları, Seçkin Yayınları, Ankara, 2016.
- KAYA, M. İ.**, Anonim Ortaklıkların Genel Kurul Toplantılarının İnternet Aracılığıyla Yapılması, AÜHFD, C. 52, S. 4, Ankara, 2003.
- KAYIHAN, Ş.**, Şirketler Hukuku, Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2015.
- KAYIHAN, Ş.**, Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve İnternet, BATİDER, C. 22, S. 1, Y. 2003.
- KENDİGELEN, A.**, Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, On İki Levha Yayınları, 3. Baskı, İstanbul, 2016.
- KESER BERBER, L.**, Dijital Şirket'e Geçmek için Sekiz Yasal Çerçeve, Regesta, S. 1, Kasım 2011.

KESER BERBER, L. / YAYLA, Ü., Elektronik Genel Kurullar Türkiye Uygulaması, Regesta, C. 2, S. 3, 2012/3.

KILIÇ, S., Halka Açık Anonim Şirketlerde Bilgi Alma Hakkı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2007.

KIRCA, İ. /ŞEHİRALİ ÇELİK, F. H. /MANAVGAT, Ç., Anonim Şirketler Hukuku, C. 2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, İkinci Baskı, Ankara, 2017.

KİRTİL, N., Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Pay Sahipleri Genel Kurulu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2004.

MACİT, İ., 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Anonim Şirketlerde Genel Kurul, 2014.

MANAVGAT, Ç., Hukuki Bakımdan Halka Açık Anonim Ortaklıklar ve Halka Arz, Sözkese Matbaacılık, Ankara, 2016.

MASCRÉ HEGUY ASSOCIÉS, Tenue Des Assemblées Generales D'actionnaires, Visioconference Et Moyens De Telecommunication: L'apport Du Decret Du 11 Decembre 2006

MOROĞLU, E., 6102 Sayılı Ticaret Kanunu'na göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2012.

MOROĞLU, E., Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, On İki Levha Yayınları, 8. Baskı, İstanbul, 2017.

NOACK, U., Sitmmrechts vertrtung in der Hauptversammlung nach NaStraG ZIP 2001.

ÖZDİLEK, A. O., Anonim Şirketlerde Genel Kurullara Elektronik Ortamda Katılım, Seçkin Yayınları, Ankara, 2017

ÖNCÜ, E., Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Genel Kurul-III <http://vergivekanunlar.blogspot.com.tr/2012/09/anonim-sirketlerde-elektronik-ortamda.html>

ÖZER, I., Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Ve Genel Kurulun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2006.

ÖZTEK, S., Şirketler Grubunda Yavru Şirketlerdeki Azınlık Pay Sahiplerinin Türk Ticaret Kanunu m. 363/İsviçre Borçlar Kanunu M. 697 Çerçevesinde Bilgi Alma Hakkı, Prof. Dr. Ernst E. Hirsch'in Hatırasına Armağan, (1902-1985), Banka ve Ticaret Hukuk Araştırma Enstitüsü.

PASLI, A., Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Kullanılan Oyun Hukuki Niteliği, İÜHFİM, 2009, Cilt:67, S.1-2.

POROY, R. / TEKİNALP, Ü. / ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar ve Kooperatifler Hukuku, Adi Ortaklık, Ticaret Ortaklıklarına İlişkin Genel Hükümler, Kolektif, Komandit, Paylı Komandit, Limited, Anonim, Halka Açık Anonim ve Holding Ortaklıklar ile Kooperatif, İstanbul, 2012. (Ortaklıklar ve Kooperatifler Hukuku)

POROY, R. / TEKİNALP, Ü. / ÇAMOĞLU, E., Ortaklıklar Hukuku-1, Yeniden Yazılmış 13. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2014.

PULAŞLI, H., 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa göre Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2012. (Şirketler Hukuku Genel Esaslar)

PULAŞLI, H., Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kuruluna İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 sayılı Kanundaki Durum. <http://arslanlibilimarsivi.com/sites/default/files/makale/HasanPulasli-internetOrtamindaGenelKurul.pdf>

PULAŞLI, H., Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, 5. Baskı, Ankara, 2017.

PULAŞLI, H., Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Tek Ortaklı Sermaye Şirketleri ve Buna İlişkin Bazı Özel Durumlar, Regesta, S. 1, 2011.

PULAŞLI, H., Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Yönetim Kurulu Üyelerinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı, <http://dosya.marmara.edu.tr/huk/fakultedergisi/2012C.18.S.2/13.oturum.pdf>

PWC, Yeni TTK Çerçevesinde Genel Kurul, 18.02.2013, <http://archive.ismmmo.org.tr/docs/seminernotlar/05032013/Yeni%20TTK%20Çerçevesinde%20Genel%20Kurul.pdf>

STEWART, D., The Virtual Annual Meeting, The Corporate Governance Advisor, Volume 18, Number 3, May/June 2010.

- TAMER, H.**, Anonim şirketlerde Pay Sahibinin Sözleşmesel Hakkı Genel Kurul Kararı ile İhlal Edilebilir mi?, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/373266>
- TEKİNALP, Ü.**, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Değişiklikler ve İkincil Düzenlemelerle Güncelleştirilmiş 4. Bası, İstanbul, 2015.
- TEKİNALP, Ü.**, İşletme İlgililerinin Finansal Bilgi Elde Etme Hakkı, MED, Ağustos-Kasım 1980, S. 21-22, Y. 6
- TEOMAN, Ö.**, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı Üstüne-Alman Federal Mahkemesinin Bir Kararı, İktisat ve Maliye, 1971, C. 18, S. 1.
- TEOMAN, Ö.**, Yeni Türk Ticaret Kanunu ile Yürürlük Kanunu'nun Anonim ve Limited Ortaklık Genel Kurullarında Toplantı Nisabı Aranmayacağını Öngören Hükümleri, Regesta, C. 2, S. 2, 2012/2.
- TURGUT, M.**, Borsaya Kote Anonim Ortaklıklarda Elektronik Genel Kurul, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2015.
- ÜÇİŞİK, G. / ÇELİK, A.**, Anonim Ortaklıkları Hukuku 1. Cilt, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- YAYLA, Ü.**, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Borsaya Kote Ortaklıkların Genel Kurul Toplantıları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011.
- YAYLA, Ü.**, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Uyarınca Anonim ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2013.
- YILDIZ, Ş.**, Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Açısından Eşit İşlem İlkesi, Seçkin Yayınları, Ankara, 2004.
- YİĞİT, İ.**, Anonim Ortaklık Genel Kurulunun İşleyişi ve Ortaya Çıkan Sorunlar, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2005.
- YOUNGHUSBAND, V.**, Electronic Meetings- Holding an Electronic AGM, 26 Mayıs 2017.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

<https://www.vp.dk/en/Services/Investor-Services/Electronic-voting>

<https://www.vp.dk/en/Services/Investor-Services/Electronic-voting/Other-elections>

<https://www.mkk.com.tr/tr/content/Hakkimizda/MKK-Kimdir->

<https://egk.mkk.com.tr/egkweb/assets/home/content/EGK-PAY-SAHİPLERİ.pdf>

<http://www.spk.gov.tr/displayfile.aspx?action=displayfile&pageid=74&fn=74.pdf>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:l33285>

<https://www.mkk.com.tr/tr/genel-mektup/604>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1519338226476&uri=CELEX:32007L0036>

